

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Manuela Popescu • Ștefan Pacearcă

GEOGRAFIE

clasa a IV-a

Acest manual școlar este proprietatea Ministerului Educației.

Manualul școlar a fost aprobat prin Ordinul ministrului educației nr. 4200 din 07.07.2021.

Acest manual este realizat în conformitate cu programa școlară aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 5003 din 02.12.2014.

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Manuela Popescu • Ștefan Pacearcă

GEOGRAFIE

Clasa a IV-a

Disciplina: **Geografie**

Clasa: **a IV-a**

Număr de pagini: **120**

ACEST MANUAL A FOST FOLOSIT DE						
Anul	Numele elevului	Clasa	Școala	An școlar	Starea manualului*	
					la primire	la returnare
1						
2						
3						
4						

*Starea manualului se înscrie folosind termenii: *nou, bun, îngrijit, nesatisfăcător, deteriorat.*

Cadrele didactice vor controla dacă numele elevului este scris corect. Elevii nu trebuie să facă niciun fel de însemnări pe manual.

Copyright © 2021 – **Editura INTUITEXT**

Toate drepturile rezervate Editurii INTUITEXT.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea scrisă a Editurii INTUITEXT.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

POPESCU, MANUELA

Geografie : clasa a IV-a / Manuela Popescu, Ștefan Păcearcă. -
București : Intuitext, 2021

ISBN 978-606-8681-69-6

I. Păcearcă, Ștefan

913(498)(075)

Editura INTUITEXT

București, b-dul Dimitrie
Pompeiu nr. 10A,
Clădirea Conect 1, etaj 1,
zona A, biroul nr. 2, sector 2

Departamentul vânzări:

Telefon: 0372.156.300

Fax: 021.233.07.63

vanzari@intuitext.ro

www.intuitext.ro

Referenți:

Prof. univ. dr. Marin Manolescu – Universitatea București

Prof. pentru învățământul primar, gr. I, Iuliana Drăgan – Școala Gimnazială nr. 96, București

Prezentarea manualului

AMINTEȘTE-ȚI!

Folosești ceea ce știi și poți să faci, pentru a învăța lucruri noi.

IMPORTANT

Găsești informațiile principale și exemple potrivite.

OBSERVĂ!/ DESCOPERĂ!

Observi și descoperi pas cu pas pentru a înțelege ce înveți.

CLUBUL GEOGRAFILOR

Folosești în situații noi ceea ce ai învățat.

INVESTIGAȚIE

Cauți răspunsuri la probleme din viața ta.

Apreciezi soluția găsită și cooperarea cu colegii.

PROIECT

Lucrezi în grup pentru a obține un produs interesant.

Apreciezi cum ai lucrat și cum ai colaborat.

OBSERVI!

Verifici cum ai lucrat. Apreciezi dacă ți-a plăcut activitatea.

AUTOEVALUARE

Apreciezi rezultatele. Identifici dificultățile întâmpinate.

PORTOFOLIU

Îți organizezi lucrările. Apreciezi dacă ai progresat.

Recapitulare

- Recapitulezi într-o formă nouă, atractivă ceea ce ai învățat.

Evaluare

- Afli cât ai progresat, ce dificultăți ai, cum poți corecta pentru a merge mai departe.

Imagine în manualul digital

Film sau animație în manualul digital

Activitate interactivă în manualul digital

Cuprinsul interactiv

Scrive pe caiet!

Ajutor

Activități de învățare

Mergi la pagina

Navigare între paginile manualului

Cuprins

Ce este geografia? 6

1 Geografia orizontului local și apropiat

7

Competențe:

1.1.	Orizontul. Linia orizontului	8
1.1.	Punctele cardinale. Mijloace de orientare	10
1.2.	Orientarea în orizontul apropiat (I)	12
1.2.	Orientarea în orizontul apropiat (II)	16
2.1.	Hărți ale orizontului local	20
2.2.	Orizontul local – relieful, apele și vegetația	23
3.1.	Orizontul local – populație, așezări, activități ale oamenilor	27
3.2.	De la localitatea natală la regiune și țară	29
3.3.	Modificări din jurul meu. Repere de timp	31
3.4.	Recapitulare	33
4.1.	Evaluare	34

2 România – Geografie generală

35

Competențe:

	Limite și vecini	36
	Relieful României – caracteristici generale și trepte de relief	39
	Clima României	42
2.2.	Apele României – Dunărea și râurile	45
2.2.	Apele României – lacurile și Marea Neagră	48
2.3.	Vegetația, fauna și solurile din România	51
3.1.	Locuitorii și așezările omenești	54
3.1.	Activitățile economice din România	57
3.2.	Recapitulare	61
4.3.	Evaluare	62

3 România – Geografie regională

63

Competențe:

	Munții Carpați	64
	Carpații Orientali, Carpații Meridionali și Carpații Occidentali	69
	Dealurile și podișurile	74
	Câmpia Română și Câmpia de Vest	80
	Delta Dunării	84
	Caracteristicile geografice ale regiunii mele	86
1.1.	Organizarea administrativă a României	88
1.3.	Orașul București – caracterizare geografică	91
2.3.	Județul meu, localitatea mea	92
3.3.	Recapitulare	94
4.2.	Evaluare	95
4.2.	<i>Lectură facultativă:</i>	
4.3.	<i>Țara mea e un colț de rai</i>	96

4 România în Europa și pe glob

97

Competențe:

	România în Europa. Vecinii țării mele	98
	Europa – un continent al planetei	101
2.2.	Uniunea Europeană	105
2.3.	Terra – planeta noastră	107
3.1.	Planiglobul – imaginea Terrei. Continente și oceane	110
3.3.	Recapitulare	113
4.1.	Evaluare	114

5 Geografia fără frontiere

115

	Recapitulare finală	116
	Evaluare finală	119
	Harta României	120

Competențe:

1.1.		2.3.		4.1.
1.2.		2.2.	3.1.	3.4.
1.3.	2.1.		3.2.	3.3.
				4.2.
				4.3.

Competențe generale:

1. Prezentarea realității observabile, cu ajutorul terminologiei generale și specifice;
2. Utilizarea elementelor semnificative din matematică, științele naturii și disciplinele sociale, în înțelegerea realității înconjurătoare;
3. Relaționarea realității înconjurătoare cu reprezentarea ei cartografică;
4. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea orizontului local, a țării și a lumii contemporane.

Competențe specifice:

- 1.1. Identificarea unor termeni geografici în texte/contexte/situații de învățare diferite;
- 1.2. Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici de bază;
- 1.3. Utilizarea termenilor geografici simpli în contexte cunoscute;
- 2.1. Aplicarea unor elemente și operații matematice minime în înțelegerea unor situații reale observate;
- 2.2. Aplicarea unor elemente și cunoștințe dobândite la alte discipline (științe ale naturii, istorie, științe sociale) în descrierea și explicarea realității înconjurătoare;
- 2.3. Identificarea unor fenomene și procese cu caracter geografic din mediul înconjurător al orizontului local, al regiunii, țării și continentului;
- 3.1. Identificarea poziției elementelor reprezentate pe hartă;
- 3.2. Utilizarea semnelor și a altor reprezentări convenționale;
- 3.3. Raportarea corectă a poziției unor elemente pe reprezentările cartografice;
- 3.4. Utilizarea unor reprezentări grafice și cartografice simple;
- 4.1. Dezvoltarea curiozității de cunoaștere a elementelor geografice caracteristice orizontului local, țării și lumii contemporane;
- 4.2. Dobândirea interesului pentru înțelegerea rolului mediului înconjurător pentru viața și activitatea societății;
- 4.3. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea și înțelegerea diversității naturale și umane.

Ce este geografia?

Luca și Maria au avut o vacanță plină de peripeții. Tu unde ai petrecut vacanța de vară? Ce ți-a plăcut cel mai mult?

DESCOPERĂ!

Am fost

Localitatea

Țara

Am vizitat

Am observat

- 1 Completează fișa vacanței tale de vară. Adaugă fotografiile, desenează sau descrie ce te-a impresionat în mod deosebit (Exemple: *locuri, fenomene, întâmplări, oameni*). Prezintă fișa de vacanță colegilor tăi.

IMPORTANT

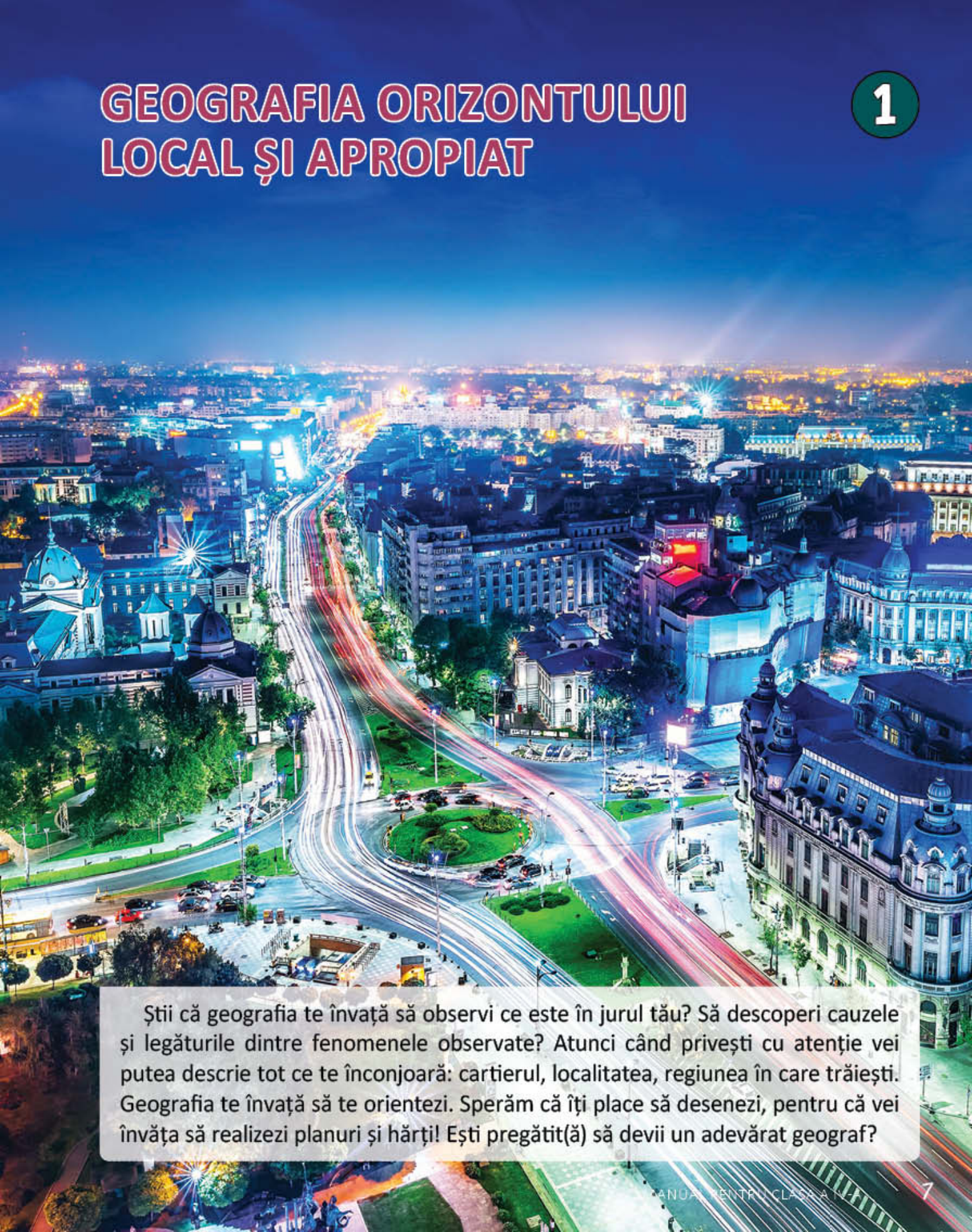
- Când observi, descrii și ești curios în legătură cu ceea ce se întâmplă în jurul tău (locuri, fenomene, legăturile dintre acestea, oameni), începi să gândești ca un geograf.
- Încă din timpuri străvechi, omul a simțit nevoia de a cunoaște mediul în care trăiește și de a se localiza în spațiul terestru. Așa a apărut geografia, știința care studiază și descrie Pământul.

ATELIER DE CREAȚIE – Deschide fereastra spre lume!

- 2 **Lucrați în grup.** Desenați o fereastră deschisă și scrieți ce ați vrea să aflați despre mediul înconjurător, cu ajutorul geografiei. Fiți cât mai creativi și decorați ramele ferestrei.

GEOGRAFIA ORIZONTULUI LOCAL ȘI APROPIAT

1

Știi că geografia te învață să observi ce este în jurul tău? Să descoperi cauzele și legăturile dintre fenomenele observate? Atunci când privești cu atenție vei putea descrie tot ce te înconjoară: cartierul, localitatea, regiunea în care trăiești. Geografia te învață să te orientezi. Sperăm că îți place să desenezi, pentru că vei învăța să realizezi planuri și hărți! Ești pregătit(ă) să devii un adevărat geograf?

Orizontul. Linia orizontului

În vacanța de vară, Luca și Maria au fost în vizită la bunici. Cel mai mult lui Luca îi plăcea să iasă în curte și să privească spre grădină. Oare ce se află dincolo de grădina bunicilor?

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

Orientare în spațiu închis

Orientare în spațiu deschis

- 1 Care sunt corpurile din jurul lui Luca? Denumeste corpurile *mai apropiate* sau *mai depărtate* de Luca.
- 2 Care sunt corpurile care-l împiedică pe Luca să observe ce se află dincolo de grădină? Urmărește cu degetul, pe imagine, linia care limitează privirea lui Luca și descrie forma acesteia.
- 3 Observă imaginea în care se află Maria și descrie spațiul din jurul ei. Până unde poate privi Maria? Trasează cu degetul, pe imagine, linia care limitează privirea Mariei și descrie forma acesteia.
- 4 Care este diferența dintre orientarea într-un spațiu închis și orientarea într-un spațiu deschis?

IMPORTANT

- **Linia orizontului** este linia imaginară unde, aparent, cerul se unește cu pământul.
- **Orizontul** este spațiul care ne înconjoară și pe care putem să-l cuprindem cu privirea până la linia orizontului.
- Linia orizontului nu poate fi niciodată atinsă. Cu cât mergem mai mult spre ea, cu atât ni se pare că se îndepărtează.
- Orizontul și linia orizontului se schimbă în funcție de locul în care se află cel care observă, precum și de înălțimea aceluia loc.
- În funcție de felul peisajului observat, linia orizontului poate fi dreaptă sau sub formă de linie curbă, linie frântă etc.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 5 Leși în curtea școlii, privește în zare și descrie linia orizontului. Enumeră corpurile situate între tine și linia orizontului. Compară dimensiunile acestora. Ce observi?
- 6 Observă următoarele imagini și descrie, pentru fiecare, linia orizontului.

- Ce formă va avea linia orizontului observată de Luca, dacă ar urca pe munte și ar privi în zare?

- 7 Notează pe caiet numărul fiecărei imagini, apoi desenează în dreptul numărului linia orizontului așa cum arată ea în imagine. Explică de ce linia orizontului are forme diferite.

- 8 Geografia... în orarul tău!

Limbă și comunicare

Caută în dicționar două expresii în care este folosit cuvântul *orizont* și alcătuieste enunțuri cu acestea.

Matematică

Identifică trei fotografii diferite, în care linia orizontului să fie o dreaptă, o linie curbă și o linie frântă. Prezintă-le colegilor tăi!

Arte vizuale și abilități practice

Descoperă, folosind internetul, trei picturi celebre, în care este surprinsă linia orizontului.

Punctele cardinale. Mijloace de orientare

Maria este foarte curioasă să afle dacă prietenul ei, Luca, a greșit vreodată drumul spre școală. Tu cum te orientezi pentru a nu greși drumul spre școală?

AMINTEȘTE-ȚI!

- 1 Ce este busola? Ce direcție indică acul magnetic, indiferent cum ai întoarce busola?

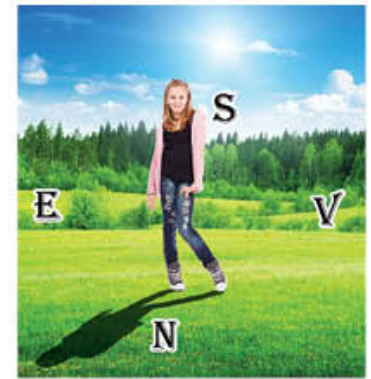

Busola a fost inventată de chinezi, în Antichitate.

OBSERVĂ!

- 2 Observă poziția Soarelui pe bolta cerească în momente diferite din zi. Descoperă cum te poți orienta ziua cu ajutorul lui!

- Observă poziția Soarelui pe cer, la amiază. Așază-te cu spatele spre Soare. Unde se află umbra corpului tău?
- Observă aceste aspecte în alte două momente ale zilei: dimineața și seara.

• Sud (S)
sau miazăzi

• Est (E)
sau răsărit

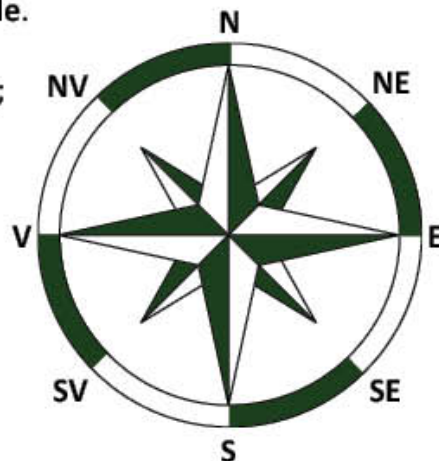

• Vest (V)
sau apus

• Nord (N) sau
miazănoapte

IMPORTANT

- Orizontul are patru direcții principale numite **puncte cardinale**.
- Punctele cardinale sunt:
 - > est (E) sau răsărit (locul de unde spunem că răsare Soarele);
 - > vest (V) sau apus (locul unde spunem că apune Soarele);
 - > sud (S) sau miazăzi (locul de deasupra liniei orizontului în dreptul căruia Soarele se află la amiază);
 - > nord (N) sau miazănoapte (direcția opusă sudului).
- Între punctele cardinale se află **punctele intercardinale**:
 - > între N și E: nord-est (NE);
 - > între N și V: nord-vest (NV);
 - > între S și E: sud-est (SE);
 - > între S și V: sud-vest (SV).
- Punctele cardinale și punctele intercardinale se reprezintă grafic sub forma unui desen numit **roza vânturilor**.
- Pentru a se orienta în spațiu, oamenii trebuie să cunoască poziția lor față de alte elemente din mediul înconjurător (pădure, clădire, apă curgătoare etc.) în raport cu punctele cardinale pentru a alege corect direcția de deplasare spre acestea.

ȘTIAȚI CĂ...?

- Cel mai exact mijloc de orientare este busola. În lipsa acesteia, punctele cardinale mai pot fi localizate și cu alte mijloace de orientare: poziția Soarelui pe cer, Steaua Polară care indică nordul, altarul bisericilor ortodoxe îndreptat spre est.
- În prezent, cel mai utilizat instrument de orientare în spațiu este GPS-ul (Sistem de Poziționare Globală). Acest sistem este utilizat tot mai frecvent în viața de zi cu zi pentru a descoperi o stradă, o clădire etc.).

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 3 Lucrați în grup.** Organizați o excursie în afara localității voastre. Când sunteți așezați cu fața spre nord, ce punct cardinal se află în spatele vostru? Dar în stânga și în dreapta voastră? Descoperiți, în același mod, punctele cardinale, când vă așezați cu fața spre sud.
- 4** Știind că stema României este fixată pe peretele din partea de nord a clasei, indică celelalte puncte cardinale. În ce parte a clasei se află sudul? Dar celelalte puncte cardinale?
- 5** Observă desenul și completează următoarele enunțuri cu punctele cardinale și punctele intercardinale corespunzătoare, știind că cei doi copii se află cu fața spre sud:
 Maria se află față de Luca în partea de Luca se află la de bancă și la de Maria. Tufișul este la de stejar și la de bancă.

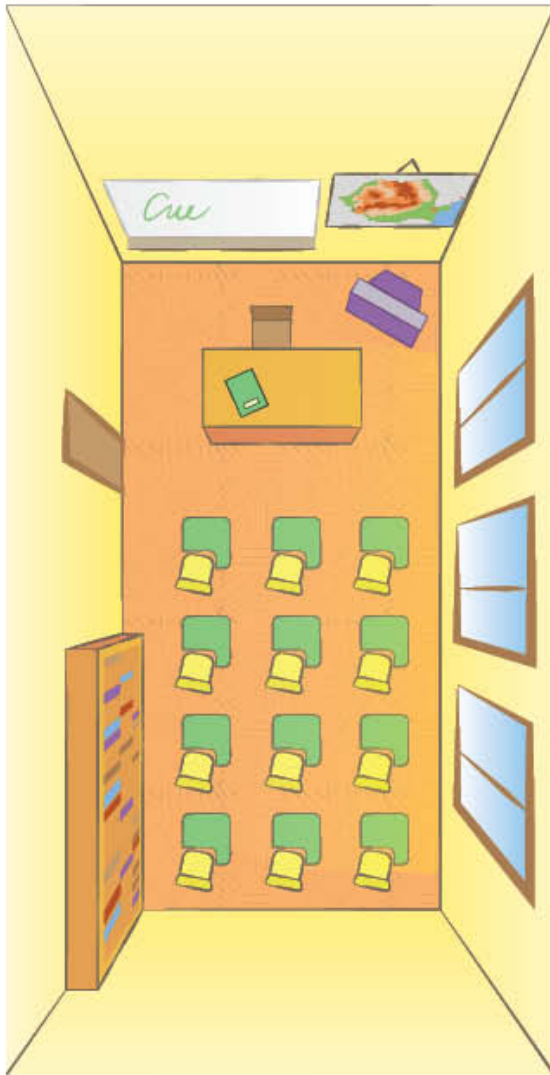

Orientarea în orizontul apropiat (I)

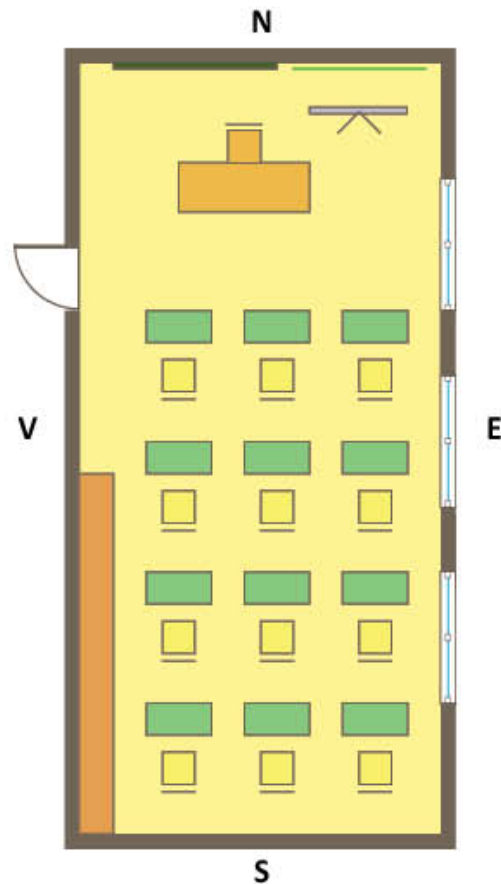
1. Planul clasei

Luca și Maria sunt foarte bucuroși pentru că, la începutul fiecărei săptămâni de școală, mobilierul din clasă este altfel așezat. Ție ce îți place în clasa ta?

OBSERVĂ!

Sala de clasă

Planul clasei

Legendă:

Pe acest plan al clasei, 1 cm reprezintă în realitate 1 m.

DESCOPERĂ!

- 1 Ce reprezintă cele două imagini? Ce asemănări și ce deosebiri sunt între ele? Cum sunt obiectele reprezentate în desen față de cele din realitate?
- 2 Ce simboluri au fost utilizate pentru reprezentarea pe plan a obiectelor din sala de clasă?

IMPORTANT

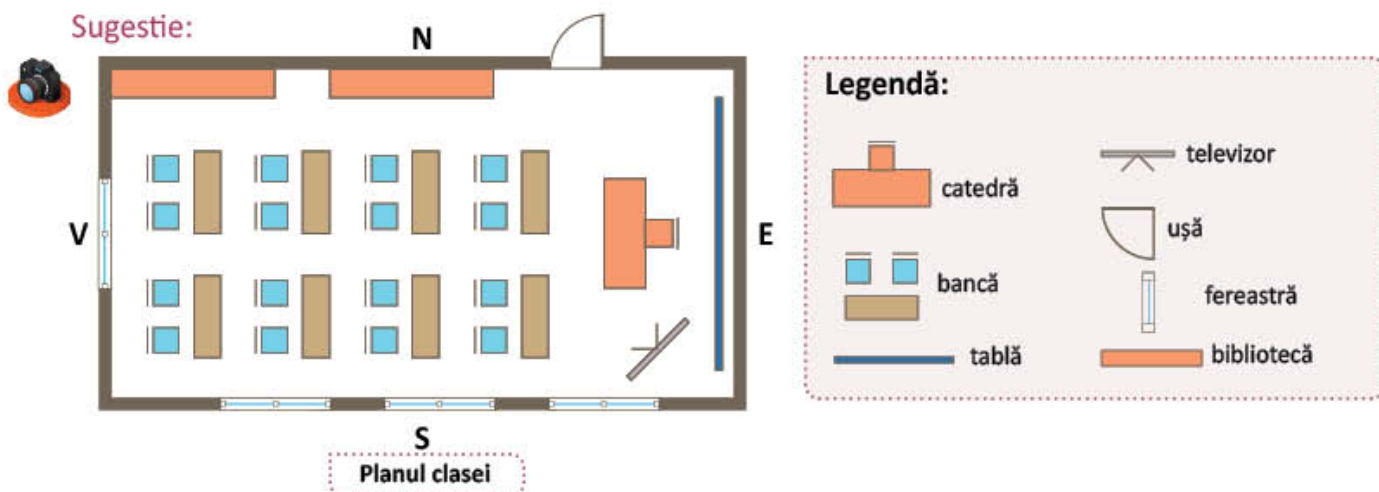
- Spațiul care te înconjoară (casa, școala, cartierul) formează **orizontul apropiat**. Acesta se poate micșora și reprezenta prin desene numite **planuri**.
- **Planul** este un desen în care spațiul și obiectele reprezentate sunt micșorate și poziționate în funcție de punctele cardinale.
- Regula care stabilește de câte ori se micșorează dimensiunile reale pentru a încăpea pe foaia de hârtie este dată de **scara planului**.
- Elementele din plan sunt reprezentate prin **semne convenționale**. Acestea pot fi mici desene, linii și culori care sunt explicate în **legenda planului**.
- **Planul clasei** reprezintă desenul prin care sunt redată, micșorat, obiectele existente în clasă (pereți, ferestre, uși, bănci), poziționate în funcție de punctele cardinale. În plan, punctele cardinale sunt poziționate totdeauna astfel: N – în partea de sus a paginii; S – în partea de jos a acesteia; E – spre dreapta paginii; V – spre stânga acesteia.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 3 Realizează macheta clasei tale. Utilizează piese lego pentru fiecare piesă de mobilier din clasă. După ce vei realiza macheta clasei cu ajutorul pieselor lego, desenează conturul fiecărei piese. Îndepărtează, apoi, piesele lego și observă planul astfel obținut.
 - Ce diferențe constăți că există între machetă și planul clasei?
- 4 **Lucrați în grup.** Realizați planul clasei voastre după regulile unui arhitect. Aveți nevoie de următoarele instrumente: creion, riglă gradată, coli de desen, busolă, ruletă.

Etape de lucru:

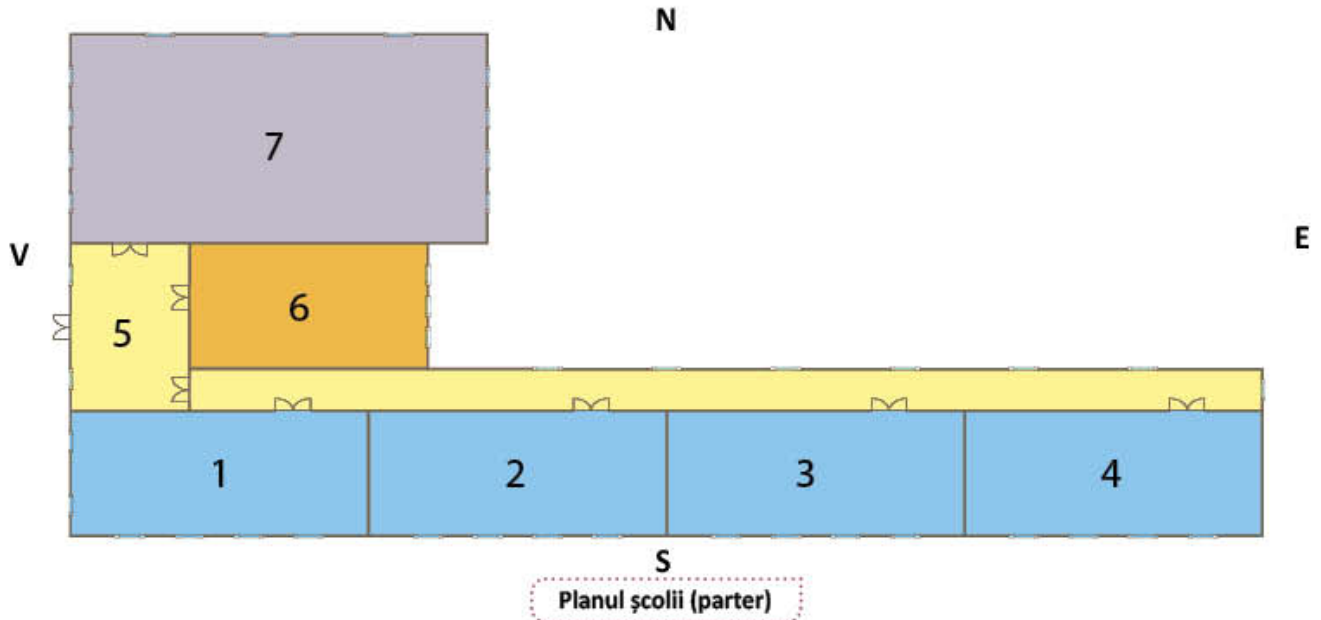
- a) Identificați orientarea laturilor (pereților) clasei, față de punctele cardinale;
- b) Efectuați măsurători pentru a afla dimensiunile laturilor;
- c) Reduceți dimensiunile reale ale laturilor după regula: 1 m din realitate va fi în desen 1 cm;
- d) Desenați legenda cu semnele convenționale corespunzătoare obiectelor din sala de clasă;
- e) Reprezentați grafic, în plan, laturile sălii de clasă;
- f) Inserați în plan semnele convenționale prin care ați reprezentat obiectele principale din sala de clasă, exact în poziția din realitate;
- g) Scrieți oglinda clasei, notând numele fiecărui elev pe desenele care reprezintă mesele de lucru.

Sugestie:

2. Planul școlii

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Observă planul școlii și descoperă elementele prezentate în legendă. Câte ferestre are școala?

Legendă:

1, 2, 3, 4 – săli de clasă
6 – cancelarie

5 – holul școlii
7 – sală de sport

ușă

fereastră

1 cm reprezintă 10 m pentru că școala e un spațiu mai mare

- 2 Observă planul școlii în care învață Maria și Luca, apoi transcrie în caiet enunțurile adevărate. Corectează enunțurile false astfel încât să se potrivească cu planul școlii. **Exemplu: Holul este marcat cu numărul 8. Fals. Holul este marcat cu numărul 5.**

- Accesul în școală se face pe ușa din partea de V.
- Sala de sport este în capătul culoarului școlii, spre E.
- Toate sălile de clasă au ferestrele orientate spre miazăzi.
- Holul școlii are patru uși de acces, din care una pentru elevi și cealaltă pentru profesori.
- Cancelaria este în sala numărul 6.

IMPORTANT

Planul școlii este un desen care prezintă forma micșorată a spațiilor școlii (săli de curs, cabinete, laboratoare, sală de sport, bazin de înot, bibliotecă, sală de festivități etc.), așa cum sunt ele poziționate față de punctele cardinale.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 3 • În ce an a fost construită școala ta?
 - Câte etaje are?
 - Câte săli de clasă și câte laboratoare există?
 - Unde se află situate cabinetele școlii? Dar biblioteca? Ce alte spații pentru elevi există în școala ta?
- 4 Identifică în școala ta, locurile în care este afișat planul școlii. Ce legătură există între planul școlii și evacuarea elevilor în situații excepționale? De ce este importantă cunoașterea planului școlii de către elevi? Argumentează.
- 5 Crezi că arhitectul care proiectează o școală preferă să orienteze ferestrele sălilor de clasă spre nord? Găsește cel puțin două argumente pentru răspunsul tău.
- 6 O școală poate avea două sau trei planuri diferite? Argumentează răspunsul.

ȘTIAȚI CĂ...?

- Prima școală românească a fost înființată în localitatea Șcheii Brașovului. Această școală datează din anul 1495 și este, în prezent, un muzeu foarte vizitat.
- Cea mai mare școală din lume se află în India și are 33 000 de elevi.

PROIECT – Planul școlii tale

Ce veți face?

Imaginați-vă că sunteți arhitecți și realizați planul școlii voastre.

De ce veți face?

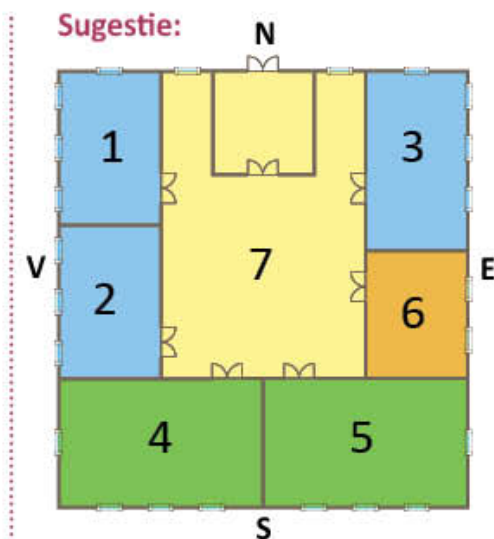
Pentru a învăța să realizați planul unei clădiri.

Cum veți face?

- a) Formați echipe de câte cinci-șase elevi. Fiecare echipă va întocmi un plan al școlii voastre. Repartizați sarcinile în funcție de preferințe.
- b) Stabiliți pe teren direcția punctelor cardinale pentru a orienta planul pe hârtie în funcție de acestea.
- c) Identificați toate spațiile din școală: săli de clasă, cancelarie, bibliotecă, laboratoare etc.
- d) Măsurați pereții în interiorul și exteriorul școlii și notați toate rezultatele.
- e) Reduceți dimensiunile reale ale laturilor după regula: 10 m din realitate vor fi în desen 1 cm.
- f) Trasați conturul și spațiile clădirii, ținând cont de punctele cardinale și respectând rezultatele măsurătorilor.
- g) Desenați semnele convenționale pentru elementele importante din interiorul școlii (uși, ferestre etc.).

Cum veți ști că ați reușit?

Expuneți planurile în clasă. Votați grupul care a realizat cel mai bine planul școlii voastre.

Legendă:

- 1, 2, 3 – săli de clasă
- 4 – bibliotecă
- 5 – cancelarie
- 6 – cabinetul directorului
- 7 – hol

Orientarea în orizontul apropiat (II)

1. Planul locuinței

Luca este bucuros că părinții săi i-au permis să-și aleagă singur mobilierul pentru camera sa. Cât de frumos arată acum acest loc doar al lui! Tu ce poți spune despre camera ta?

OBSERVĂ!

Legendă:

- 1 Privește planul locuinței lui Luca și spune ce reprezintă fiecare cifră din spațiul locuinței. Folosește informațiile din legendă.
- 2 Transcrie textul în caiet și completează-l cu informații referitoare la planul locuinței lui Luca:
 Locuința din plan are spații din care sunt camere de locuit. Camera lui Luca se află în partea de a locuinței. Față de camera lui Luca, bucătăria se află în partea de, iar sala de baie, în partea de.... .

IMPORTANT

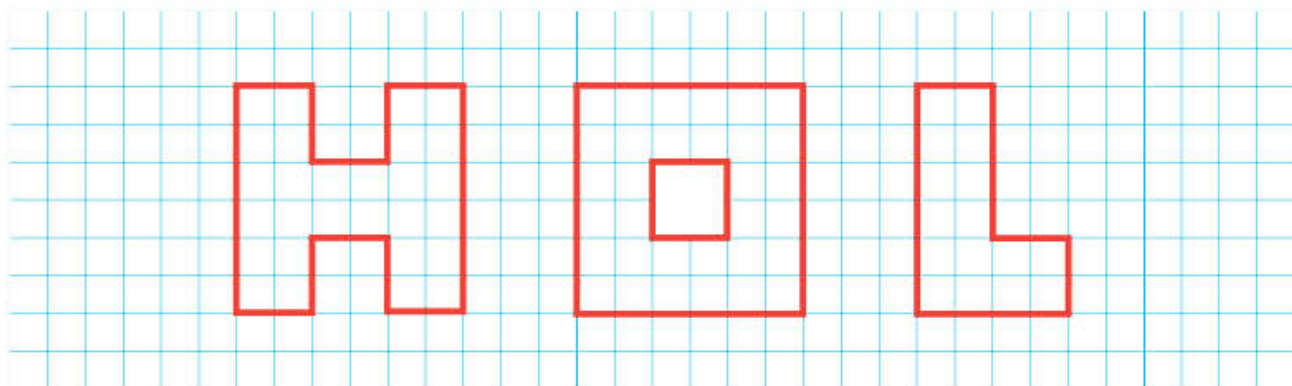
Planul locuinței este un desen pe care locuința și spațiile acesteia sunt reprezentate micșorat și orientate față de punctele cardinale.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 3 Desenează planul locuinței tale. Arată-i colegului tău planul realizat și indică-i, pe plan, drumul din camera ta până la bucătărie.

DESCOPERĂ!

- 4 Cum se măsoară suprafața unui corp reprezentat pe un plan?

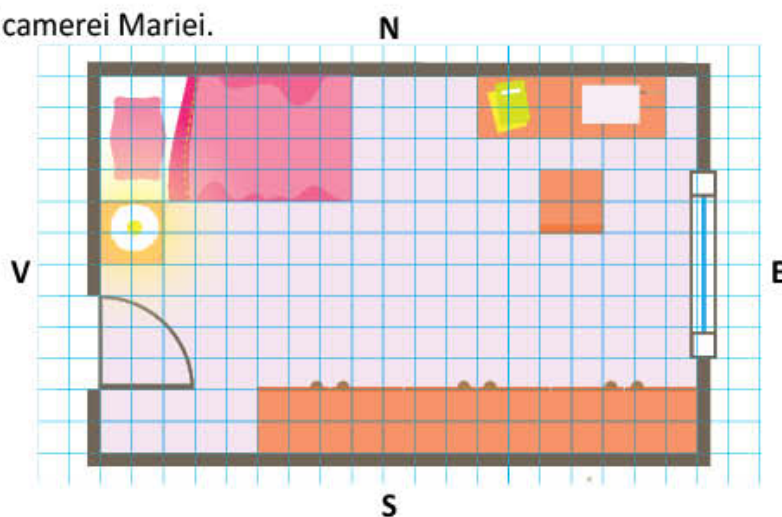

- Observă numărul unităților fiecărei reprezentări grafice:

→ o unitate; litera H → 7 unități, litera O → 8 unități, litera L → 4 unități.

- 5 Observă planul camerei Mariei.

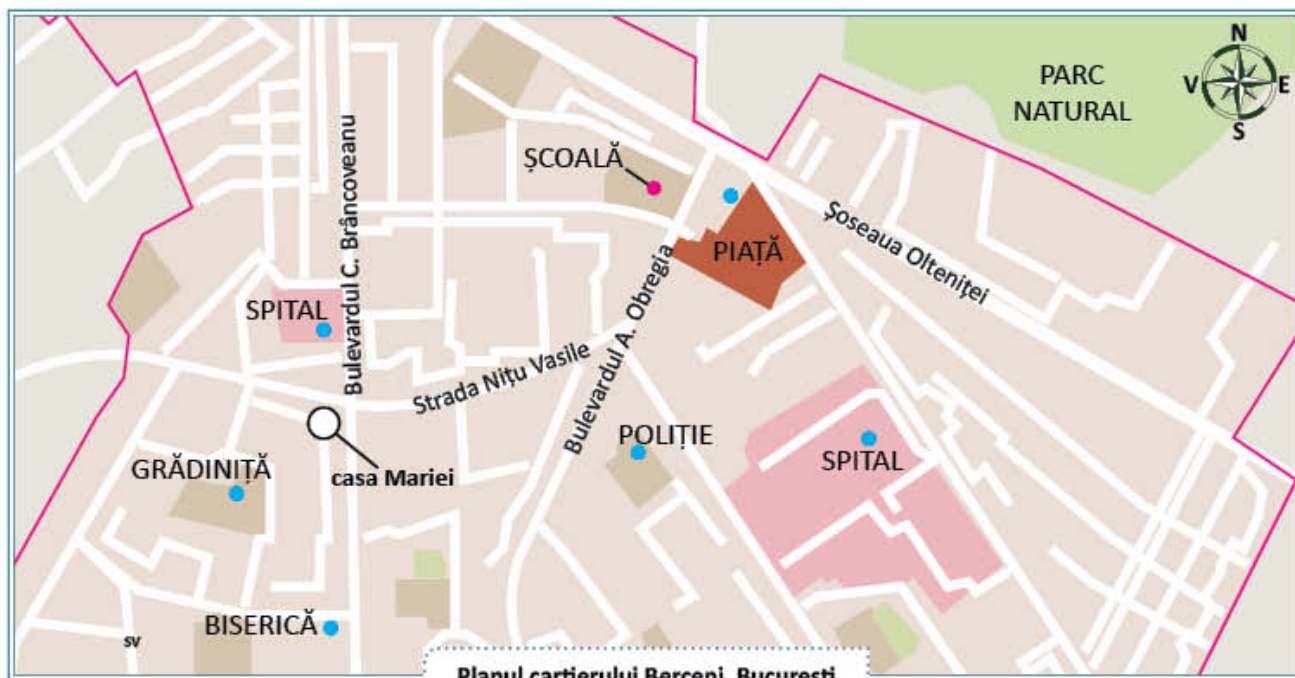
Planul camerei Mariei

- Calculează și răspunde:

- Câte unități ocupă dormitorului Mariei?
- Câte unități ocupă biroul din cameră? Dar patul?
- Biroul se întinde pe o suprafață mai mare sau mai mică decât biblioteca? Dar noptiera față de scaun?

2. Planul cartierului și al localității

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

Planul cartierului Berceni, București

Legendă:

- 1 Maria locuiește în cartierul Berceni, din București. Observă planul cartierului și identifică semnele convenționale folosite pentru reprezentarea străzilor, a principalelor instituții și a spațiilor verzi.
- 2 Măsoară distanța parcursă de Maria de acasă până la școală și transform-o în metri, știind că unui centimetru în plan îi corespund 100 de metri în realitate.

IMPORTANT

Planul cartierului este un desen prin care sunt redată, micșorat, principalele elemente ale unui cartier (școala, grădinița, spitalul, biserica, secția de poliție), așa cum sunt amplasate în realitate. Pe planul cartierului sunt trecute numele străzilor și ale instituțiilor importante.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 3 Compune un scurt text, de 5-7 rânduri, în care să descrii traseul de acasă la școală. Numește străzile pe care le parcurgi pe jos sau cu un mijloc de transport. Enumeră cele mai importante obiective de pe acest traseu.

ATELIER DE CREAȚIE – Pliantul

- 4 **Lucrați în grup.** Realizați un pliant în care să inserați, alături de planul cartierului vostru, fotografii cu cele mai importante construcții.

OBSERVĂ!

- 5 Indică, pe planul de mai jos, cartierul în care locuiește Maria. Citește, în legendă, semnele convenționale folosite în plan. Explică de ce este necesar un plan al localității.

Legendă:

IMPORTANT

Planul localității este un desen pe care sunt redată, micșorat, principalele elemente ale unei localități (străzi, clădiri, instituții, terenuri), așa cum sunt amplasate în realitate.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 6 Documentează-te, inclusiv de pe Internet, și descoperă un plan al localității tale. Identifică, pe plan, cartierul, strada, locuința și școala ta.
- 7 **Lucați în grup.** Alături de colegii tăi, mergeți să explorați localitatea de domiciliu, însoțiți de un adult. Exersați, pe rând, rolul de ghid turistic. Vizitați principalele instituții din localitate și precizați-le poziția. Utilizați în prezentare cuvintele cheie pentru orientare: *în partea de nord, în sudul localității, înaintea, în partea dreaptă* etc. Din când în când, opriți-vă și localizați școala voastră în funcție de locul în care vă aflați.

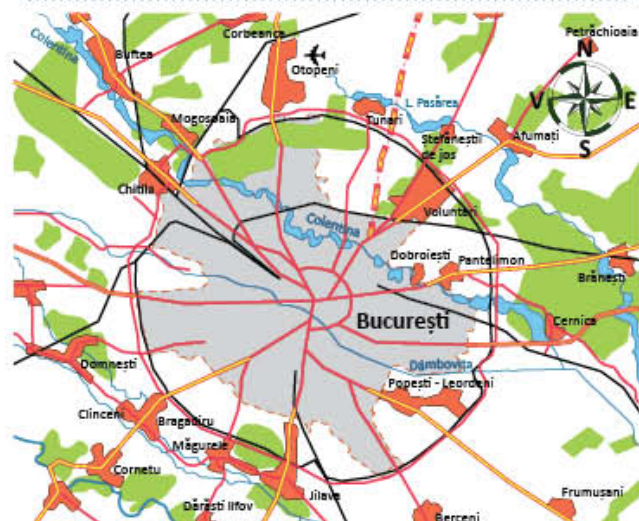
Hărți ale orizontului local

Luca își dorește să devină geograf. El este foarte interesat să descopere cât mai multe locuri noi, așa că studiază cu atenție hărțile. Tu ce profesie vrei să ai?

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

Harta municipiului București și a localităților învecinate

Legendă:

	localitate		râu
	drum european		pădure
	drum național		aeroport
	cale ferată		lac

Scara: 0 5 km

- 1 Ce reprezintă imaginea de mai sus? Prin ce diferă aceasta de planul orașului București de la pagina 19?
- 2 Ce semne convenționale apar pe această hartă? Ce semne convenționale folosite pe plan nu apar pe hartă?
- 3 Pe care dintre cele două reprezentări, plan sau hartă, suprafețele din realitate sunt micșorate de mai multe ori?

IMPORTANT

- **Orizontul local** reprezintă spațiul din jurul localității tale. Având o suprafață mai mare, orizontul local este reprezentat pe o hartă.
- **Harta** este un desen prin care sunt reprezentate, într-o formă micșorată și convențională, spații mai mari de pe suprafața Pământului.
- O hartă geografică conține următoarele elemente de bază: **titlul hărții**, **scara** și **legenda hărții**.
- **Titlul hărții** indică ce spațiu al suprafeței Pământului sau ce fenomen geografic este reprezentat pe hartă.
- **Scara hărții** arată de câte ori au fost micșorate dimensiunile reale ale suprafețelor reprezentate pentru a încăpea pe hartă.
- Pe hărți, elementele naturale (câmpii, dealuri, munți, ape etc.), dar și cele create de om (localități, drumuri, căi ferate, lacuri) sunt reprezentate cu ajutorul semnelor convenționale, explicate în **legenda hărții**.
- La realizarea hărții se respectă orientarea după punctele cardinale.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 4 Măsoară, pe harta de la pagina 20, distanța dintre localitățile **Mogoșoaia** și **Cernica** și calculează cât reprezintă în kilometri, știind că un centimetru de pe hartă reprezintă cinci kilometri în realitate.
- 5 Caută o hartă a orizontului tău local și informează-te despre relieful, râurile, lacurile din jurul localității tale, despre localitățile vecine și despre căile de comunicație dintre acestea.
- 6 Stabilește asemănări și deosebiri între planul localității tale și harta orizontului tău local.

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

Hartă fizică a orizontului local

Legendă:

Hartă turistică a orizontului local

Legendă:

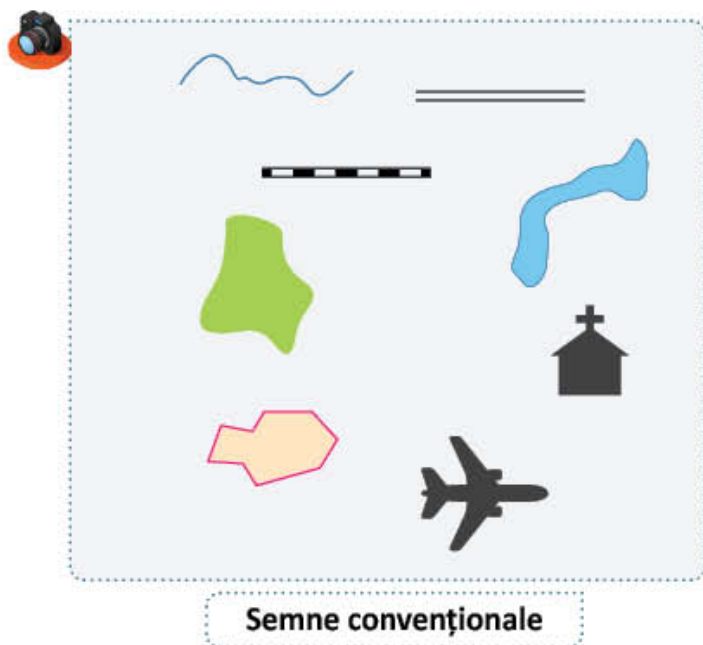
- 7 Citește legenda fiecărei hărți. Prin ce se aseamănă și prin ce se diferențiază acestea?
- 8 Ce elemente sunt reprezentate pe hărțile de mai sus? De ce diferă semnele convenționale folosite pe aceste hărți?

IMPORTANT

- **Hărțile** oferă informații despre înfățișarea Pământului: *relief, ape, vegetație*, pe care sunt reprezentate și *așezări omenești, căi de comunicație, bogății ale subsolului etc.*
- **Hărțile** diferă între ele în funcție de elementele reprezentate. Astfel, există **hărți fizice** pe care sunt reprezentate formele de relief, **hărți politice** pe care apar țările și capitalele acestora, **hărți ale vegetației și faunei**, **hărți ale resurselor** etc.
- Pentru geografie, hărțile reprezintă cel mai important mijloc de cunoaștere și orientare. Acestea sunt necesare în diferite activități ale oamenilor: în *construcții*, în *navigație aeriană și maritimă*, în *prognoza meteo*, în *activitățile militare* etc.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 9 În ce alte domenii de activitate decât cele enumerate mai sus, sunt necesare hărțile?
- 10 Ai avut vreodată ocazia să utilizezi pentru orientare o hartă în afara orelor de geografie? Unde și în ce scop?
- 11 Caută, pe Internet, hărți diferite ale orizontului tău local. Folosește-te de titlurile lor pentru a înțelege în ce scopuri au fost realizate.
- 12 **Lucrați în perechi.** Identificați semnele convenționale din lista de mai jos. Realizați o hartă imaginară în care să folosiți semnele convenționale identificate; creați semne noi, dacă aveți nevoie. Dați o denumire hărții și prezentați-o colegilor.

AUTOEVALUARE

Verificați dacă:

- ați identificat corect toate semnele convenționale;
- ați desenat corect semnele convenționale pe hartă, folosind culori potrivite;
- ați ținut cont de anumite aspecte din viața reală (**de exemplu: Ar fi corect ca aeroportul să fie pe coasta unui munte?**);
- titlul hărții este corect ales, ținând seama de elementele reprezentate pe hartă.

ATELIER DE CREAȚIE – Harta

- 13 Realizează o hartă a vegetației și faunei orizontului local, desenând plantele și animalele reprezentative din apropierea localității tale.

Orizontul local – relieful, apele și vegetația

Mariei și lui Luca le place să se plimbe prin localitatea lor, dar și în jurul acesteia. Tu ai explorat împrejurimile localității tale? Ce știi despre acestea?

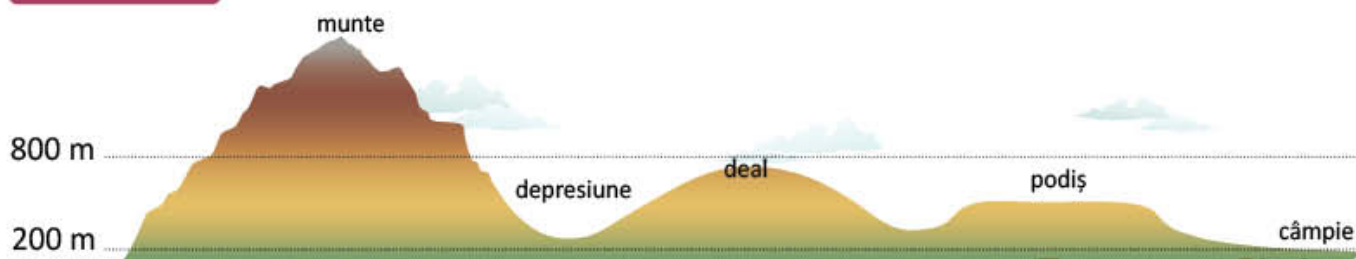
A. Relieful

AMINTEȘTE-ȚI!

- 1 Ce forme de relief sunt reprezentate în imaginile de mai sus? Observă linia orizontului și descrie fiecare formă de relief. În care dintre aceste forme de relief se află localitatea ta?

DESCOPERĂ!

- 2 Compară formele de relief între ele, referindu-te la aspectul și înălțimea acestora.

IMPORTANT

- Suprafața Pământului este denivelată, prezentând porțiuni mai ridicate sau mai coborâte, cu aspecte diferite de la un loc la altul. Acestea sunt **formele de relief**.
- **Munții** au, în general, înălțimi de peste 800 m, pante abrupte și vârfuri ascuțite.
- **Dealurile** sunt mai scunde decât munții, având înălțimi cuprinse între 200 și 800 m. Dealurile prezintă pante mai domoale și culmi rotunjite.
- **Podișurile** au înălțimi ce depășesc 200 m și un aspect mai neted decât dealurile.
- **Câmpiile** sunt cele mai joase și mai netede forme de relief. Ele au înălțimi de până la 200 m.
- De-a lungul râurilor, se întind câmpii joase și înguste numite **lunci**.
- Locurile mai joase înconjurate de forme de relief mai înalte se numesc **depresiuni**.
- Pe hărți, înălțimea formelor de relief este reprezentată prin culori: munții cu maro, dealurile și podișurile cu galben, câmpiile cu verde.

CLUBUL GEOGRAFILOR

3 Transcrie în caiet și completează enunțurile:

Principalele forme de relief sunt:,, și, Cea mai joasă și netedă formă de relief este,
Formele de relief asemănătoare prin înălțime, dar diferite ca aspect sunt,
Cea mai înaltă formă de relief este,

4 Descrie în cinci-șase enunțuri relieful din orizontul tău local. Folosește expresiile: *înălțime, formă de relief, aspect*. Realizează o ilustrație pentru textul alcătuit de tine.

B. Apele

AMINTEȘTE-ȚI!

Circuitul apei în natură

5 Ce proces este reprezentat în acest desen? Descrie etapele acestui proces.

6 Asociază fiecărui număr din desen, termenul corespunzător din următoarea listă: **râu, condensare, apă subterană, evaporare, precipitații**.

IMPORTANT

Datorită circuitului apei în natură, vaporii de apă proveniți prin evaporare, condensează în aer, la mari înălțimi și cad sub formă de precipitații înapoi pe Pământ. Astfel, pe suprafața planetei noastre se formează:

- **ape curgătoare: pâraie** (mici ape curgătoare), **râuri** (formate din unirea mai multor pâraie) și **fluvii** (cele mai mari ape curgătoare);
- **ape stătătoare: bălți, mlaștini, lacuri**, ale căror ape se află în adâncituri ale suprafeței pământului. Pe hărți, apele sunt reprezentate cu albastru.

CLUBUL GEOGRAFILOR

7 Ce râuri și lacuri se află în orizontul tău local? Arată-le pe o hartă a județului tău. De unde provin apele lor? În ce mod sunt folosite de către localnici? Activitățile oamenilor au modificat în vreun fel calitatea apei?

8 Precizează modurile în care oamenii pot reduce consumul de apă. Ce anume ai schimba tu la modul în care folosești apa?

AMINTEȘTE-ȚI!

Elementele unui râu

- 9 Observă părțile râului ilustrate în desen. Folosește-te de cunoștințele anterioare pentru a numi și defini fiecare element.

IMPORTANT

- Elementele unui râu sunt: 1. **izvorul** (originea râului); 2. **cursul** (între izvor și vărsare); 3. **afluentul** (un râu care se varsă în alt râu); 4. **confluența** (locul de întâlnire a două râuri); 5. **gura de vărsare**.
- Apa râului, în deplasarea ei spre gura de vărsare, prezintă un curs diferit, în funcție de forma de relief pe care o străbate.

slogan

îndemn

imagine

informații

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 10 Realizează un afiș pentru promovarea activităților de protejare a apelor aflate în orizontul tău local. Observă modelul alăturat. Prezintă afișul colegilor tăi.

Apa este viață!

Să ne păstrăm apele curate!

Te invităm la acțiunea de ecologizare a albiei râului, vineri, de la ora 12.

C. Vegetația, fauna și solurile

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 11 Descrie imaginile de mai sus. Numește vegetația reprezentată în fiecare. Ce vegetație este specifică regiunii în care trăiești?
- 12 Amintește-ți de la *Științe ale naturii* despre ciclul de viață a plantelor, apoi răspunde:
 - Care sunt factorii de mediu care contribuie la creșterea plantelor?
 - Care este importanța solului pentru viața plantelor?
- 13 Exemplifică nume de plante și de animale care trăiesc în spațiul natural al orizontului tău local.

IMPORTANT

- **Vegetația naturală** cuprinde totalitatea plantelor necultivate (arbori, arbuști, ierburi), iar **fauna** reprezintă totalitatea animalelor sălbatice care trăiesc într-un anumit spațiu.
- **Solul** este stratul subțire și afânat de la suprafața pământului în care plantele își înfig rădăcinile.
- Înălțimea formelor de relief, clima și tipurile de sol influențează în mod direct repartiția vegetației și a faunei într-un anumit teritoriu. Astfel, plantele, animalele și solurile nu sunt aceleași la câmpie, la deal sau la munte.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 14 Ce diferențe există între vegetația naturală și plantele cultivate? Dar între faună și animalele domestice?
- 15 Alcătuieste o listă cu plante și animale ocrotite din regiunea în care trăiești.
- 16 Cum sunt afectate vegetația naturală și fauna din orizontul tău local de activitățile omenești? Utilizează în răspuns cuvinte ca: *despădurire, pășunatul animalelor, construcții, vânătoare și pescuit* etc.

Orizontul local – populație, așezări, activități ale oamenilor

Maria și Luca sunt bucuroși că s-au născut în România, că locuiesc în București și că au o familie minunată. Tu îți cunoști comunitatea din care faci parte?

DESCOPERĂ!

Grupuri de persoane

- 1 Care sunt asemănările și deosebirile dintre grupurile de oameni reprezentate în imaginile de mai sus?

IMPORTANT

- **Populația** reprezintă totalitatea oamenilor care trăiesc pe un anumit teritoriu.
- **Populația** se clasifică în funcție de vârstă (copii, tineri, adulți, bătrâni), de sex (femei și bărbați), de naționalitate (români, maghiari, romi etc.), de tipul de așezare în care domiciliază (la oraș sau la sat) etc.
- **Populația** dintr-o anumită localitate formează o comunitate.

VOCABULAR

naționalitate = grup de oameni care au aceeași limbă și aceeași cultură

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 2 Alcătuieste o listă cu 20 de persoane pe care le cunoști și clasifică-le în funcție de vârstă, sex și naționalitate.

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

Așezare rurală

Așezare urbană

Activități ale oamenilor în mediul rural și urban

- 3 Ce deosebiri observi între imaginile de mai sus? Ce fel de așezări apar în ele? Poți spune, cu aproximație, câți locuitori sunt în comunitatea ta?
- 4 a) Dacă locuiești într-un sat, descrie cum sunt construite gospodăriile localnicilor. Ce materiale de construcție au fost utilizate? Locuințele oamenilor sunt apropiate sau depărtate între ele? Ce plante se cultivă și ce animale se cresc în apropierea localității tale?
- b) Locuiești într-un oraș? Predomină casele sau blocurile? Numește cele mai importante clădiri și monumente din orașul tău. Cu ce se ocupă oamenii pe care îi cunoști?

IMPORTANT

- Așezările omenești cuprind **așezări rurale** (sate) și **așezări urbane** (orașe).
- În **sate**, domeniul principal de activitate a oamenilor este agricultura (cultura plantelor și creșterea animalelor).
- În **orașe**, activitățile oamenilor sunt diferite de cele din mediul rural. Oamenii lucrează în instituții publice, fabrici, comerț, transporturi, educație, cultură etc.

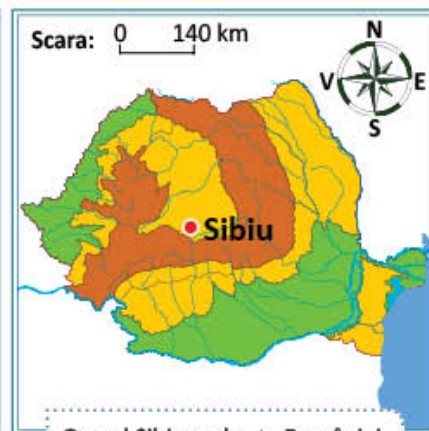
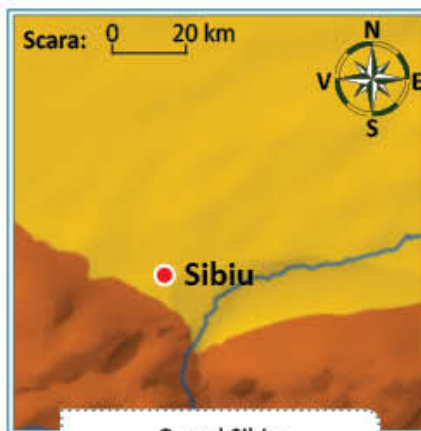
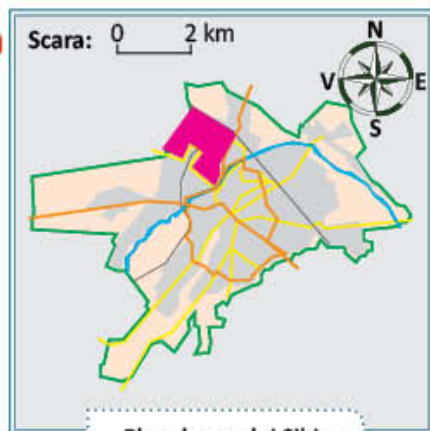
CLUBUL GEOGRAFILOR

- 5 Află mai multe despre profesiile cunoscuților tăi. Notează-ți vârstele, ocupațiile, nivelul studiilor acestora și dacă persoanele intervievate sunt bărbați sau femei.

De la localitatea natală la regiune și țară

Maria a primit un mesaj de la Alina, prietena ei din orașul Sibiu. Ea dorește să-i răspundă, prezentându-și la rândul ei localitatea natală și locul pe care aceasta îl ocupă pe harta regiunii și a țării. În ce regiune a țării se află localitatea ta?

DESCOPERĂ!

- 1 Privește imaginile și descoperă, în textul e-mail-ului de mai jos, trecerile succesive pentru orientare, de la planul localității natale la harta regiunii înconjurătoare și la harta țării.

Acasă Mail Știri Sport Răspunsuri Mobile Mai multe

MAIL

Căutare e-mail
Căutare pe web

🏠

✉ 📎 📄 😊 📱 👤

cc/bc

Compunere

Mesaje primite

Schife

Mesaje trimise

Spam

Coș de gunoi

Foldere

De la: Alina

Către: maria@email.com

Subiect: Propunere

Dragă Maria,

Mă numesc Alina și ți-am scris pentru a te invita în vizită la mine. Am adresa ta de e-mail din tabăra în care am fost împreună. Numele meu complet este Alina Popa, am 16 ani și învăț într-o școală din orașul Sibiu. Pentru a te convinge să vii, îți trimit planul orașului meu, pe care am însemnat poziția cartierului meu.

Sibiul este un oraș foarte frumos, după cum poți observa, privind fotografiile pe care ți le trimit. Orașul meu este traversat de râul Cibin și se află într-o regiune de deal, dar destul de aproape de munte, astfel încât avem unde să mergem iarna la schi. Sibiul este reședința județului cu același nume. În partea de sud-est a județului se află cei mai înalți munți din țara noastră, dar în restul județului predomină dealurile, nu foarte înalte. Județul Sibiu este situat în centrul țării. Îți trimit și o hartă a României, pentru a descoperi unde este situat orașul meu.

Aștept să-mi răspunzi și să-mi descrii, la rândul tău, regiunea în care trăiești, în speranța că te voi vizita și eu.

La revedere,

Alina

Trimite

IMPORTANT

- **Localitatea natală** este localitatea în care a fost înregistrată nașterea ta.
- Fiecare localitate este înconjurată de un spațiu numit **orizontul local**.
- Orizontul local al localității natale face parte dintr-o **regiune**.
- Fiecare regiune se învecinează cu alte regiuni, formând împreună **teritoriul național al României**.
- Pentru a reprezenta o parte mai mică sau mai mare a suprafeței Pământului se realizează hărți la diferite scări. Cu cât spațiul geografic este mai mare, cu atât dimensiunea și numărul elementelor reprezentate vor fi mai mici.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 2 În ce localitate te-ai născut? În ce localitate domicilezi?
- 3 Studiază actul tău de naștere și observă ce alte informații sunt înregistrate în acest document.
- 4 Ai colegi care s-au născut în altă localitate? Dar colegi care au domiciliul în localitățile învecinate? Care este cea mai îndepărtată localitate în care locuiesc acești colegi? Câți kilometri parcurg ei până la școală?
- 5 Caută localitatea ta natală pe harta regiunii, apoi pe harta țării. Folosește internetul și accesează programul pentru hărți. Observă imaginea regiunii și pe cea a teritoriului României transmise prin satelit. Compară ceea ce vezi pe monitor cu hărțile.
- 6 Compune un text în care să-ți prezinți localitatea natală, regiunea din care face parte și poziția acesteia în cadrul țării. Studiază în acest scop planul localității, harta regiunii și a țării.

PROIECT – Minighid turistic

• Ce veți face?

Veți realiza un minighid turistic pentru copii.

• De ce veți face?

Pentru a vă informa cu privire la destinațiile viitoare de vacanță.

• Cum veți face?

Lucrați în grup. Alegeți o localitate unde ați fost în tabără, în excursie sau la rude. Realizați o caracterizare a acestei localități, ținând seama de următoarele reperi:

- a) denumirea localității, tipul așezării;
- b) denumirea locului de cazare, adresă (stradă, reperi de orientare);
- c) regiunea din care face parte localitatea;
- d) forma de relief din acea zonă;
- e) apele curgătoare sau stătătoare din apropiere;
- f) vegetația și animale sălbatice specifice regiunii;
- g) ocupațiile oamenilor;
- h) descrierea unor obiective turistice care v-au impresionat.

• Cum veți ști că ați reușit?

Adunați toate caracterizările întocmite de colegi într-un minighid turistic. Expuneți proiectul realizat, astfel încât să poată fi văzut și de alți elevi ai școlii.

Sugestie:

Modificări din jurul meu. Repere de timp

Maria și Luca se întreabă de ce după zi urmează noapte! Descoperă împreună cu ei schimbările din jurul vostru!

AMINTEȘTE-ȚI!

Parc – noaptea

Parc – ziua

- 1 De ce după zi urmează noapte? De ce este mai cald ziua decât noaptea? Ce schimbări au loc de la zi la noapte? Ce se întâmplă cu plantele și animalele în timpul nopții?

DESCOPERĂ!

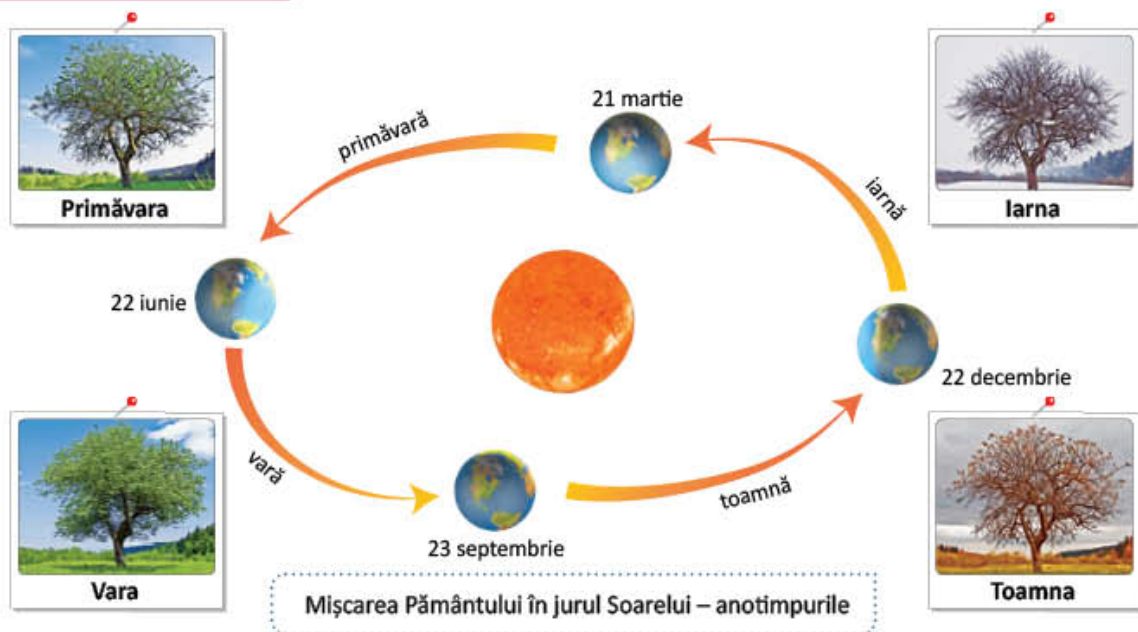
Mișcarea Pământului în jurul său – ziua și noaptea

- 2 Ce parte a Pământului este luminată? Ce se întâmplă pe partea opusă a Pământului?
- 3 Ce s-ar întâmpla dacă Pământul nu s-ar mai roti?

IMPORTANT

- Planeta noastră, Pământul, se rotește în jurul axei sale și în jurul Soarelui. Oamenii măsoară timpul în funcție de duratele acestor mișcări. Pentru că **Pământul se rotește în jurul axei sale**, Soarele luminează pe rând toată suprafața planetei, după zi urmând noapte și după noapte, zi. **O rotație completă a Pământului durează o zi (24 de ore) și se efectuează dinspre vest spre est.** În timpul unei zile, lumina și căldura primite de la Soare variază, fiind mai cald în timpul zilei și mai rece în cursul nopții. Șapte zile formează **o săptămână**.
- Pentru măsurarea mai precisă a timpului, se folosesc ca unități de măsură **ora, minutul, secunda**.

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 4 Descrie fiecare anotimp. Care sunt lunile corespunzătoare fiecăruia?
- 5 Descrie modificările suferite de natură, pe măsura schimbării anotimpurilor.

IMPORTANT

- În timpul mișcării sale în jurul Soarelui, Pământul își schimbă permanent poziția față de acesta. Din acest motiv și datorită faptului că axa Pământului este înclinată, Terra este încălzită inegal pe parcursul unui an și astfel se formează anotimpurile. În deplasarea Pământului în jurul Soarelui se disting patru momente importante, care marchează începerea anotimpurilor. Datele pot diferi ușor de la un an la altul. Pe **22 iunie** începe vara în partea de nord a planetei Pământ. Din **23 septembrie**, prima zi de toamnă, Soarele încălzește din ce în ce mai puțin jumătatea nordică a planetei Pământ. **22 decembrie** marchează începutul iernii, care durează până pe **21 martie** când începe primăvara. Aceste date pot varia cu una-două zile de la un an la altul. Cele patru anotimpuri se repetă în fiecare an în aceeași ordine. Durata zilelor și a nopților este diferită pe parcursul celor patru anotimpuri. Astfel, în anotimpul iarna, ziua este mai scurtă și noaptea mai lungă, iar în anotimpul vara ziua este mai lungă și noaptea mai scurtă.
- Mișcarea de **rotație** a Pământului în jurul Soarelui durează **un an**: 365 de zile și 6 ore. **Anul** este împărțit în **12 luni**, fiecărui anotimp revenindu-i trei luni. Pentru a observa succesiunea lunilor și a zilelor dintr-un an, se folosește **calendarul**.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 6 Care sunt urmările mișcărilor Pământului?
- 7 Enumeră unitățile de timp cunoscute de tine, de la cea mai mică la cea mai mare. În ce unitate potrivită de timp ai exprima durata drumului tău până la școală? Găsește alte exemple de activități pentru celelalte durate de timp.
- 8 Ce s-ar întâmpla dacă Soarele s-ar stinge? Scrie un text de cinci-șapte enunțuri pe această temă.

Recapitulare

- 1 Privește tabloul pictorului francez Claude Monet și numește corpurile care se află în orizontul apropiat. Ce corpuri observi în orizontul îndepărtat? Ce formă are linia orizontului în acest tablou? În 5 rânduri, descrie tabloul pictorului francez, folosind cuvintele *orizont*, *linia orizontului*.

Terasa din Sainte-Adresse, Claude Monet

- 2 Ai învățat că acul roșu al busolei indică întotdeauna un anumit punct cardinal.
 • Descoperă, apoi precizează care sunt punctele intercardinale reprezentate pe busola din imaginea alăturată.

- 3 Desenează în caiet, apoi marchează cu săgeți traseul propus, conform indicațiilor:

Pornește săgeata din pătratul A7, apoi continua desenul:

- două unități spre est;
- două unități spre nord;
- o unitate spre vest;
- patru unități spre nord;
- cinci unități spre est;
- șapte unități spre sud;
- două unități spre vest.

Scrie în ce pătrat ai ajuns cu traseul.

	A	B	C	D	E	F	G
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							

- 4 Este ora prânzului și te-ai rătăcit în pădure. Care sunt mijloacele de orientare pe care le poți folosi pentru a găsi drumul spre casă?
- 5 Amintește-ți ce ai învățat la *Științe ale naturii* și explică de ce, o dată la patru ani, luna februarie are 29 de zile.

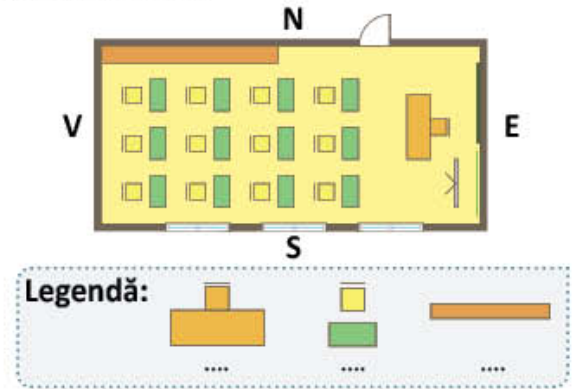
Evaluare

1

1 Scrie punctele cardinale și punctele intercardinale:

2 Observă imaginile și compară cele două reprezentări. Scrie în legendă cuvintele *catedră*, *dulap*, *bancă* pe spațiile corespunzătoare reprezentărilor în planul clasei.

3 Completează spațiile libere, astfel încât enunțurile să fie corecte:

.... este reprezentarea micșorată a unei porțiuni din suprafața Pământului. Componentele unei hărți sunt:, și Pe hărți sunt reprezentate prin culoarea verde, iar prin culoarea maro. Semnele convenționale reprezentate pe hartă sunt explicate într-un spațiu separat numit indică de câte ori s-au micșorat dimensiunile reale pentru a putea fi reprezentate pe hartă.

4 Încercuiește varianta corectă de răspuns pentru:

- Mișcarea Pământului în jurul axei sale durează:
 - a) 365 de zile; b) 366 de zile; c) 24 ore.
- Mișcarea Pământului în jurul Soarelui durează:
 - a) 365 de zile;
 - b) 24 de ore;
 - c) 365 de zile și 6 ore.
- Calendarul este un tabel convențional care redă:
 - a) lunile cu 28 și 30 de zile;
 - b) lunile cu 28 și 31 de zile;
 - c) succesiunea lunilor, a săptămânilor și a zilelor dintr-un an.

5 Scrie un text de 8-10 rânduri, în care să prezinți, prin comparație, formele de relief reprezentate în imaginile de mai jos. În formularea textului precizează: denumirea, înălțimea corespunzătoare și aspectul formelor de relief.

1

2

3

CUM TE POTI APRECIA – Ai rezolvat corect?

	1	2	3	4	5
Foarte bine	șase simboluri	trei cuvinte	opt spații lacunare	trei variante	8-10 rânduri
Bine	cinci simboluri	două cuvinte	șapte spații lacunare	două variante	5-7 rânduri
Suficient	patru simboluri	un cuvânt	șase spații lacunare	o variantă	4 rânduri

ROMÂNIA – GEOGRAFIE GENERALĂ

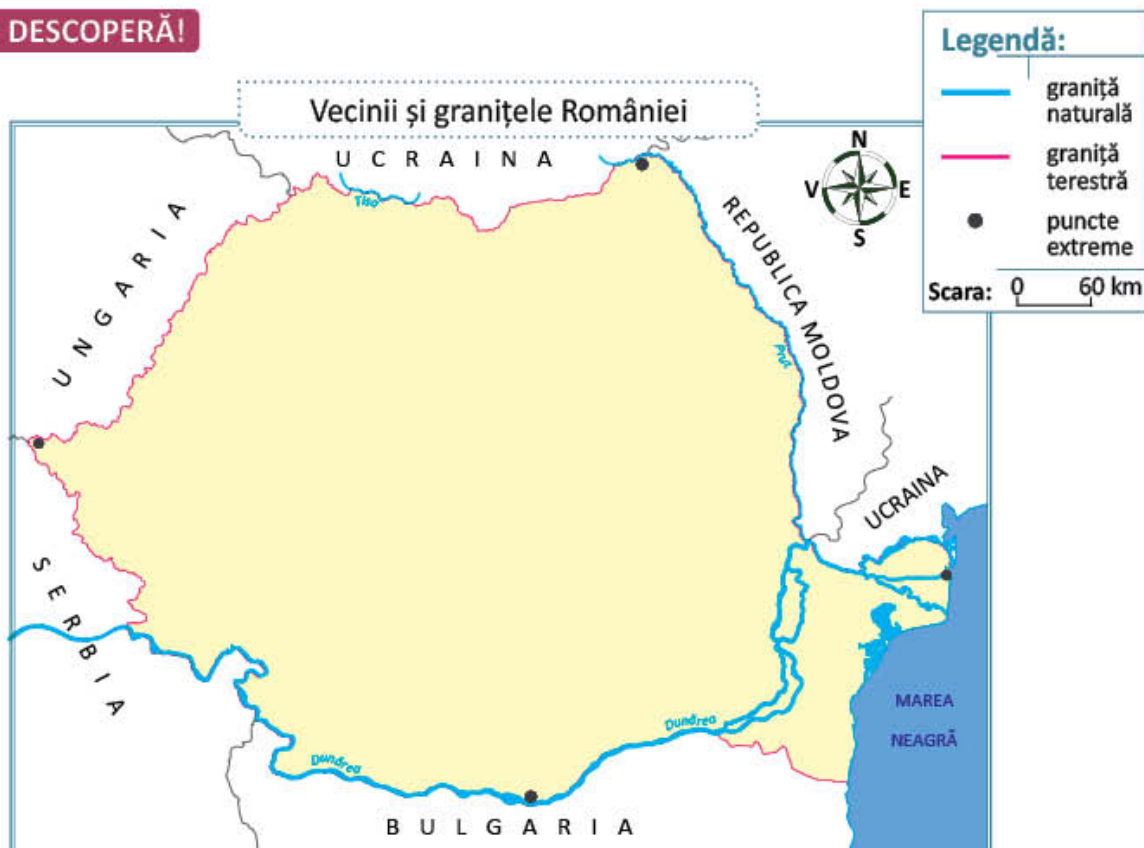
2

Vrei să afli cât mai multe despre țara ta? Să-i cunoști vecinii, relieful pitoresc și armonios, cele mai lungi râuri și cele mai frumoase lacuri? Să înveți să localizezi pe hartă locurile pe care le cunoști sau cele pe care ai vrea să le vizitezi? Te provocăm să descoperi, în paginile următoare, lucruri noi și interesante despre geografia României!

Limite și vecini

De ce crezi că este necesar să cunoști vecinii localității tale sau ai țării unde locuiești?

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

1 Observă harta și rezolvă cerințele:

- a) Numește țările vecine și precizează poziția acestora față de țara noastră, după modelul: Bulgaria se află la sud de România.
- b) Ce reprezintă liniile care separă România de țările vecine? De ce granițele naturale sunt trasate cu albastru?
- c) Cum se numesc apele care separă România de vecinii săi?
- d) La ce mare are ieșire țara noastră? Ce avantaje prezintă ieșirea la mare?

IMPORTANT

- O țară este separată de țările vecine prin granițe. Granițele pot fi pe uscat, numite și **granițe terestre** sau de-a lungul unor ape, numite și **granițe naturale**.
- **Vecinii României** sunt:
 - > la nord: **Ucraina** (o mică parte din graniță este formată de râul Tisa);
 - > la nord-est și est: **Republica Moldova** (granița este formată de râul Prut);
 - > la est: **Ucraina** (granița este formată de fluviul Dunărea);
 - > la sud: **Bulgaria** (cea mai mare parte a graniței se desfășoară pe Dunăre);
 - > la sud-est România are ieșire la **Marea Neagră**;
 - > la sud-vest: **Serbia** (o parte din graniță este pe Dunăre);
 - > la nord-vest: **Ungaria**.

CLUBUL GEOGRAFILOR

2 Cu ce țări vecine are România granițe naturale? Numește apele care formează aceste granițe.

3 Urmărește tabelul de mai jos și calculează lungimea totală a granițelor României. Cu ce țară vecină are România cea mai lungă graniță? Dar cea mai scurtă?

Lungimea granițelor	Vecini
650 Km	Ucraina
681 km	Republica Moldova
631 Km	Bulgaria
448 Km	Ungaria
547 Km	Serbia

4 Măsoară pe hartă distanțele dintre punctul cel mai nordic, respectiv cel mai sudic, apoi dintre punctul cel mai vestic și punctul cel mai estic. Calculează distanțele reale, știind că unui centimetru de pe hartă îi corespund 60 de kilometri în realitate.

5 Care dintre următoarele afirmații sunt adevărate și care sunt false? Corectează afirmațiile false după modelul: **Apele formează granițe terestre. Fals. Apele formează granițe naturale.**

- a) Țara noastră se învecinează cu Serbia în partea de sud-vest.
- b) În partea de nord România se învecinează cu Ungaria.
- c) Granița cu Republica Moldova este în totalitate naturală.
- d) Marea Neagră se află, față de România, în partea de sud-est.
- e) Prutul constituie granița naturală cu Ungaria.
- f) Singura țară cu care avem, pe Dunăre, graniță naturală este Bulgaria.

- 6 Transcrie tabelul următor, completează-l cu denumirea localității tale și cu poziția acesteia față de vecinii României, folosind harta din atlas.

Localitatea ta	Ucraina	Republica Moldova	Marea Neagră	Bulgaria	Serbia	Ungaria

PORTOFOLIU – România, țara mea!

- 7 Pe parcursul acestui capitol, vei realiza un portofoliu cu titlul *România, țara mea*. Pe o foaie din blocul de desen, trasează conturul României, după modelul hărții de la pagina 36. Scrie numele vecinilor, colorează corespunzător granițele și numește apele care formează granițele naturale.

ȘTIAȚI CĂ...?

- Granițele României nu au fost dintotdeauna asemănătoare celor de acum. Pământul acestei țări este pământul vechii Dacii, iar numeroasele războaie la care a participat poporul român au făcut ca acest teritoriu să arate astfel, astăzi.
 - Numele țării noastre, România, a fost adoptat în anul 1862, pentru a desemna statul înființat prin unirea din anul 1859 a principatelor Moldova și Țara Românească.
- 8 Reformulează textul citat mai jos astfel încât să devină o compunere proprie. Păstrează în compunere termenii subliniați.
Dacă rechemăți în minte o imagine a hărții României, de la început apar evidente câteva caractere dominante: în primul rând o formă de hotare aproape ovală, subliniată pe trei părți de ape: Prutul, Marea Neagră și Dunărea. (Pământul românesc și frumusețile lui, George Vâlsan)

JOC Geograful norocos

Cu ajutorul șablonului din plastic, conturează harta României pe un număr de coli egal cu numărul participanților. În acest timp, fiecare participant va confecționa câte un cartonaș pe care va scrie numele unei țări vecine.

Cartonașele se amestecă și se așază în centrul mesei cu fața în jos. Pe rând, fiecare extrage un cartonaș, descoperă numele țării scris pe verso și îl etalează, pe harta sa, la locul potrivit. Dacă se întâmplă să extragi încă o dată o țară pe care o ai deja etalată, spui *pas* și așezi cartonul pe masă cu fața în jos. Jocul se termină când unul dintre participanți descoperă toți vecinii României.

9 Geografia... în orarul tău!

Limbă și comunicare

Caută în dicționar două sinonime ale cuvântului *graniță* și scrie-le pe caiet.

Matematică

Aproximează numerele de la exercițiul 3 la ordinul sutelor.

Arte vizuale și abilități practice

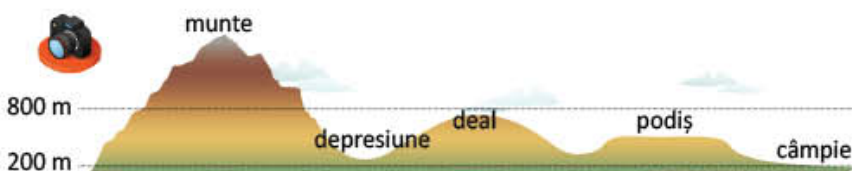
Pictează stema țării noastre.

Relieful României – caracteristici generale și trepte de relief

Lui Luca îi plac mult plimbările în natură. Uneori, se întrebă cum ar fi viața pe planeta noastră dacă ar exista o singură formă de relief.

AMINTEȘTE-ȚI!

1 Ce înălțimi au formele de relief?

IMPORTANT

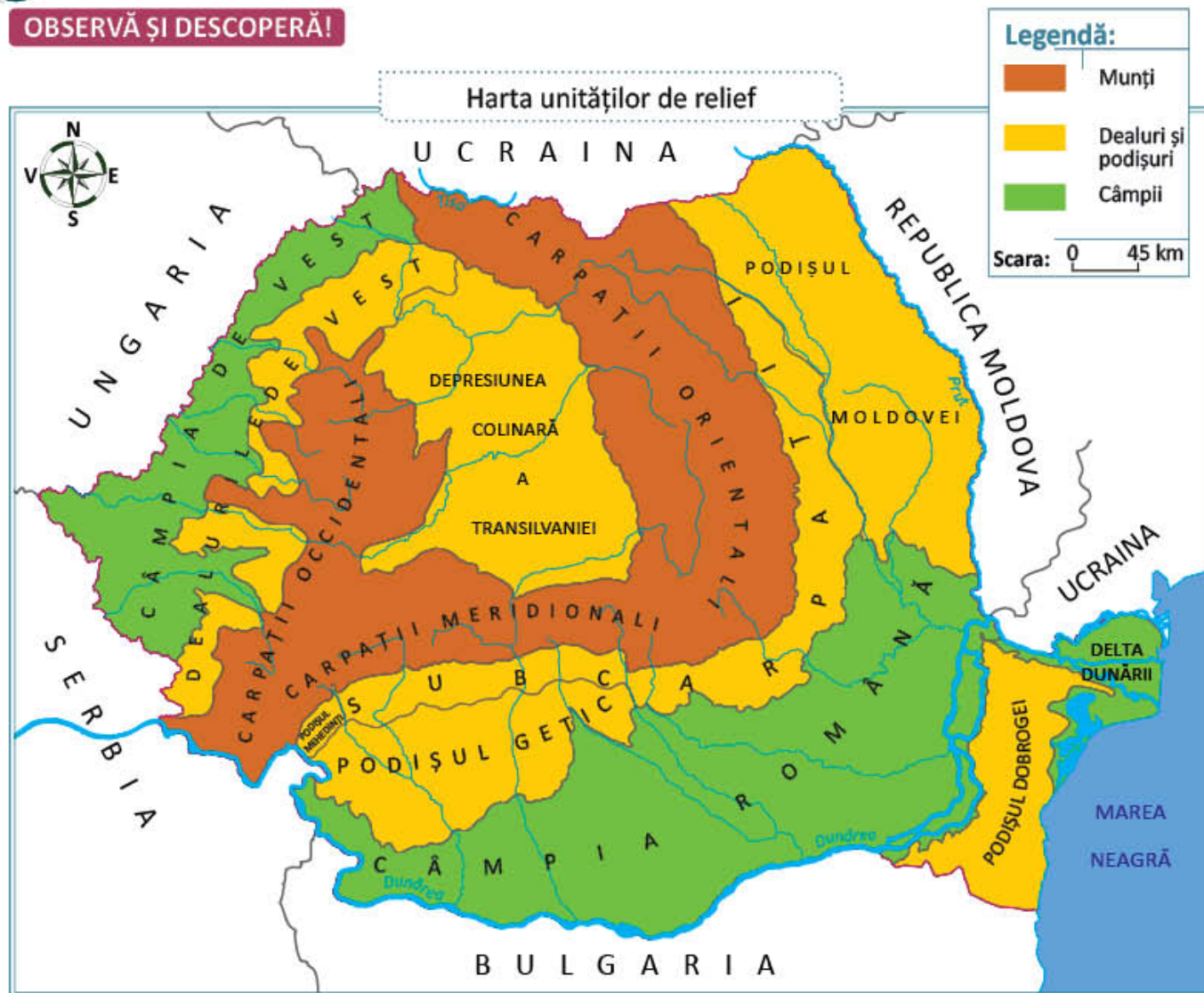
- **Relieful** poate fi asemănat cu o scară pe care câmpiile formează treapta cea mai joasă. Urmează dealurile și podișurile care, având înălțimi asemănătoare, se află împreună pe a doua treaptă. Ultima și cea mai înaltă treaptă a reliefului este cea a munților.
- **Unitățile de relief** sunt suprafețe întinse ocupate, în principal, de o formă de relief. De exemplu, câmpiile din sudul țării formează o unitate de relief numită Câmpia Română.
- În funcție de treapta de relief, **unitățile de relief** sunt:
 - > **montane**: Carpații Orientali, Carpații Meridionali, Carpații Occidentali;
 - > **de deal-podiș**: Subcarpații, Dealurile de Vest, Depresiunea Colinară a Transilvaniei, Podișul Moldovei, Podișul Dobrogei, Podișul Getic, Podișul Mehedinți;
 - > **de câmpie**: Câmpia Română, Câmpia de Vest, Delta Dunării.

CLUBUL GEOGRAFILOR

2 Transcrie tabelul în caiet și completează spațiile libere cu informațiile potrivite:

Treapta de relief	Înălțimea	Culoarea pe hartă
	sub 200 m	
dealuri și podișuri		maro

- 3 Numește treptele de relief reprezentate pe hartă.
- 4 Descrie așezarea treptelor de relief pe teritoriul țării noastre.
- 5 Citește pe hartă numele unităților de relief. Precizează în ce parte a României este situată fiecare unitate.
- 6 În ce unitate de relief se află localitatea ta?
- 7 Ce unități de relief se învecinează cu Marea Neagră?
- 8 Care sunt cele trei mari unități cu relief de câmpie?

IMPORTANT

Relieful României este:

- variat**, pentru că sunt prezente toate formele de relief. Fiecare formă de relief dispune de resurse care le oferă oamenilor posibilități variate pentru practicarea agriculturii și a altor activități economice.
- așezat în trepte** (coboară dinspre mijlocul țării spre marginile acesteia). Munții Carpați formează în centrul țării un arc uriaș, mărginit spre exterior de dealuri și podișuri, dincolo de care se întind câmpiile.
- armonios**: treptele de relief, munții, dealurile și podișurile, respectiv câmpiile, au suprafețe aproximativ egale.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 9 Ordonează de la vest la est următoarele unități de relief: Carpații Occidentali, Carpații Orientali, Câmpia de Vest, Delta Dunării, Podișul Moldovei, Dealurile de Vest, Depresiunea Colinară a Transilvaniei.

JOC Poștașul geograf

Un copil va juca rolul poștașului care va împărți colegilor *scrisori* cu indicații pentru recunoașterea unei unități de relief. **Exemplu:** *Se află în centrul țării și este înconjurată de munți.* Copilul care a ghicit numele unității de relief, preia rolul poștașului și jocul continuă.

- 10 Alcătuieste un text în care să prezinți caracteristicile reliefului României. Utilizează următoarele expresii folosite în lecție: relief variat, așezat în trepte, armonios distribuit.
- 11 **Activitate în grup.** Alături de colegii tăi, construiți un cub din carton. Pe fiecare față a cubului scrieți câte o sarcină de lucru, dintre cele de mai jos. Aruncați cubul și rezolvați, împreună, fiecare cerință.
- Comparați următoarele forme de relief: podișul și câmpia.**
- Asociați următoarele unități de relief (Podișul Moldovei, Câmpia Română, Carpații Occidentali, Delta Dunării) cu punctele cardinale și punctele intercardinale, corespunzătoare poziției lor pe hartă.**
- Aplicați cunoștințele geografice pe care le aveți, pentru a explica ce înseamnă relief așezat în trepte.**
- Argumentați de ce relieful variat este un avantaj pentru țara noastră.**
- Descrieți relieful țării noastre.**
- Analizați enunțul România este un spațiu carpato-dunărean.**

PORTOFOLIU – România, țara mea!

- 12 Pe desenul realizat la lecția anterioară, colorează și numește unitățile de relief ale României după modelul hărții de la pagina 40.

Clima României

Maria: – Care e prognoza vremii pentru astăzi?

Luca: – Meteorologul spune că va fi frig, va ploua și va bate un vânt puternic.

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

Termometru

Mâneacă de vânt

- 1 În ce anotimp se înregistrează temperatura indicată de termometrul din imagine?
- 2 Ce fenomen al naturii este reprezentat în cea de-a doua imagine? Ce alte tipuri de precipitații cunoști?
- 3 Amintește-ți de roza vânturilor. Cum știi direcția de unde bate vântul? Cum poți aprecia dacă un vânt este slab sau este puternic?

IMPORTANT

- **Vremea** este starea aerului la un moment dat și într-un anumit loc, determinată de valorile elementelor meteorologice: temperatura aerului, precipitații, vânturi. **Clima** reprezintă valorile medii ale acestor elemente înregistrate într-o perioadă lungă de timp, pe un teritoriu întins.
- România are o **climă temperată**, cu patru anotimpuri, temperaturile sunt moderate (nici prea ridicate, nici prea scăzute), iar precipitațiile cad în cantități potrivite.
- Vânturile care bat dinspre vestul țării aduc precipitații bogate. În estul și sud-estul țării bate crivățul (vânt rece și uscat), iar în sud-vest bate un vânt mai cald, numit austrul.
- Pe măsură ce crește înălțimea reliefului, temperatura aerului scade, precipitațiile devin mai bogate și vânturile mai puternice. Clima de câmpie prezintă temperaturi ridicate și precipitații mai reduse, în unii ani înregistrându-se secete. Clima de deal și podiș are temperaturi mai scăzute, dar precipitații mai bogate. Clima de munte prezintă cele mai scăzute temperaturi, dar și cele mai bogate precipitații și cele mai puternice vânturi.

VOCABULAR

meteorolog = persoană care se ocupă cu studierea vremii

prognoza vremii = prevederea vremii

mâneacă de vânt = instrument care indică direcția și intensitatea vântului

termometru = instrument care măsoară temperatura. Unitatea de măsură este gradul Celsius, notat °C

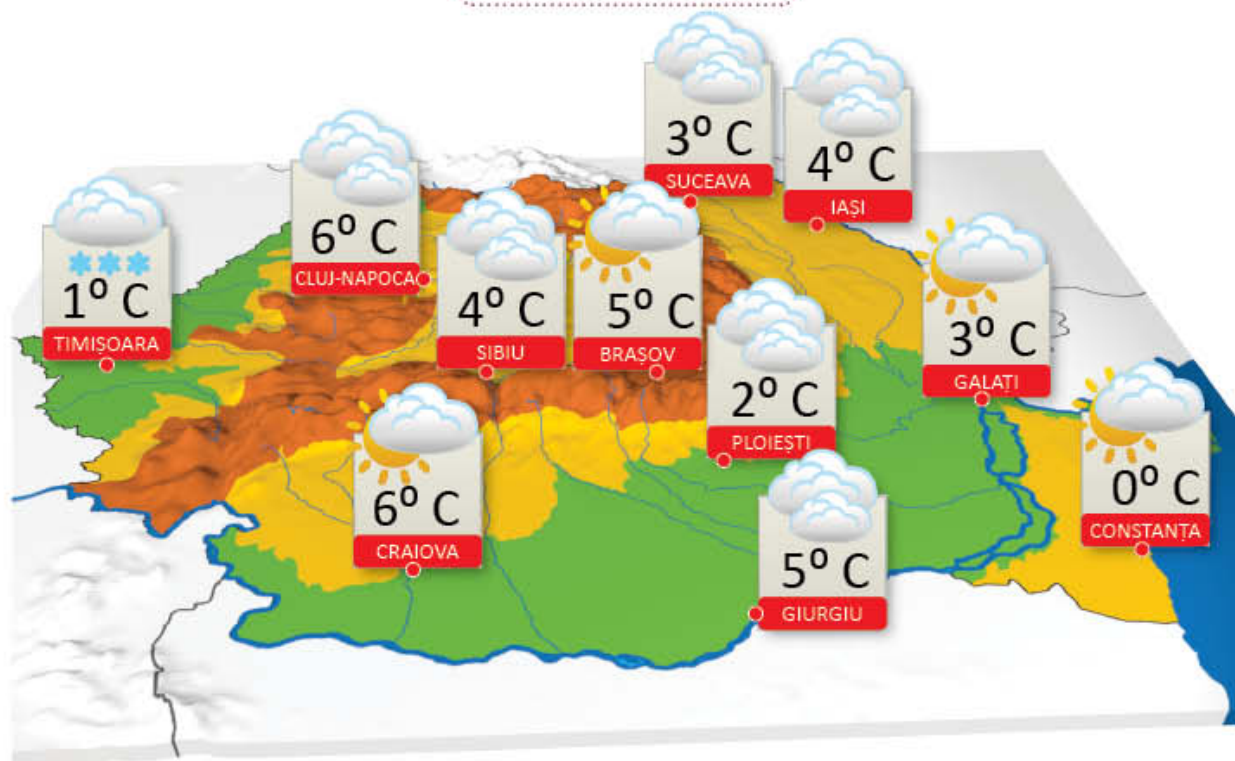
CLUBUL GEOGRAFILOR

- 4 Ce deosebiri sunt între vreme și climă?
- 5 Descrie vremea de astăzi din localitatea ta, referindu-te la temperatura aerului, tipul de precipitații (dacă este cazul), viteza vântului și direcția din care bate.
- 6 Urmărește la televizor prognoza meteo pentru regiunea în care trăiești. De ce crezi că este important să fii informat, din timp, despre evoluția vremii? Exemplifică activități care necesită cunoașterea vremii.
- 7 Alcătuieste un text, de 5-6 rânduri, în care să descrii clima țării noastre. Folosește adjective prin care să subliniezi transformările naturii specifice fiecărui anotimp.

JOC Meteorologul de serviciu

Prezintă colegilor tăi buletinul meteo, utilizând harta de mai jos. Folosește semnele de pe hartă, explicate la legendă, pentru a descrie vremea din principalele orașe.

Harta meteorologică

Legendă:

1° C temperatura aerului

- 8 **Lucrați în grup.** Amenajați, în curtea școlii, împreună cu un adult, o mică stație meteorologică cu ajutorul căreia să puteți observa evoluția vremii de la o zi la alta. Aveți nevoie de un termometru pe care să-l fixați pe un stâlp, de un pluviometru (un recipient gradat în care se adună apa din precipitații) și de o giruetă (instrument care arată direcția din care bate vântul).

- Faceți măsurători zilnice și notați observațiile voastre într-un tabel, utilizând semne convenționale după modelul de mai jos sau alte simboluri create de voi.
- Explicați legătura dintre elementele pe care vreți să le reprezentați și semnele convenționale alese.

Data	Temperatura aerului	Starea cerului	Tipul de precipitații	Viteza vântului

Cer senin

Cer parțial noros

Cer acoperit de nori

Ploaie

Ninsoare

Vânt slab

Vânt puternic

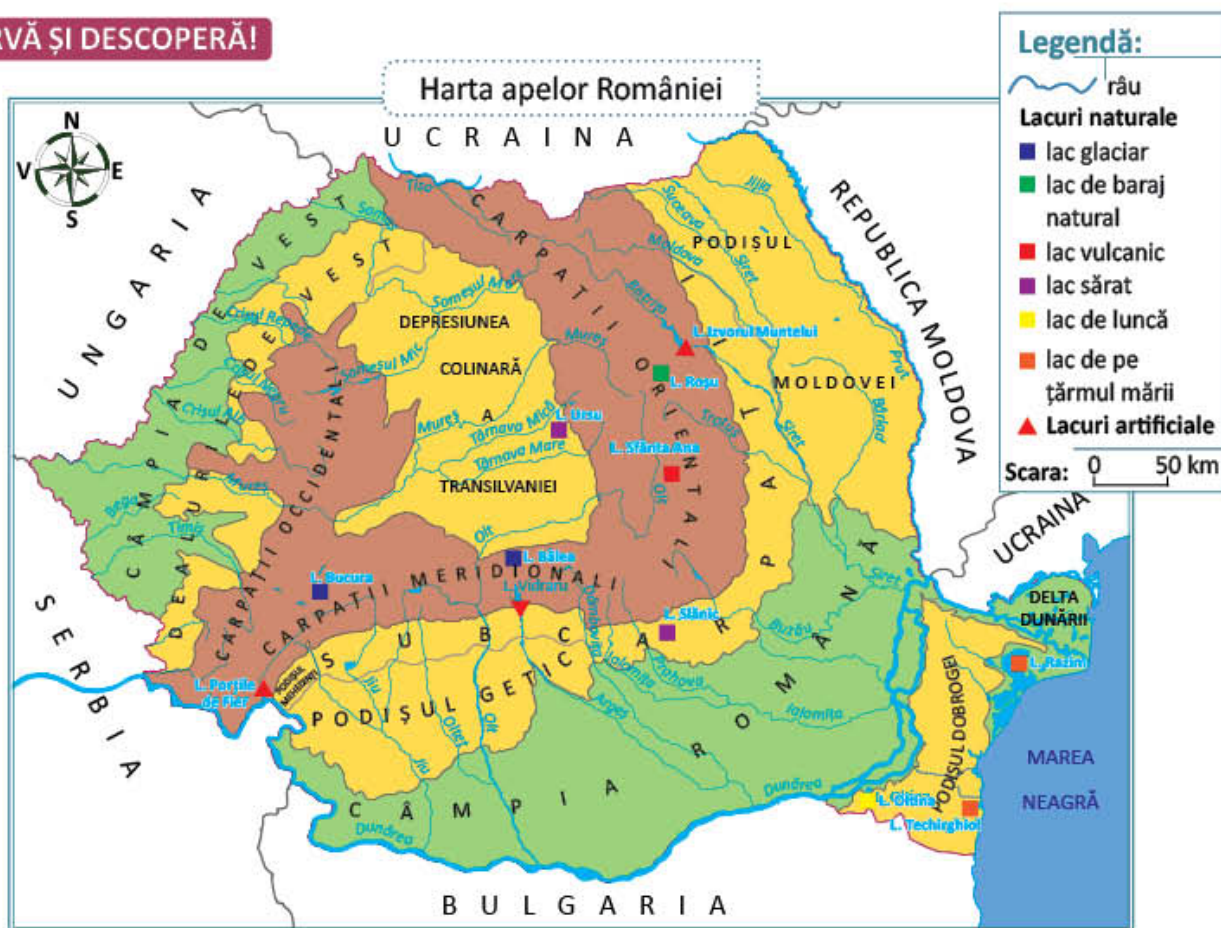
ȘTIȚI CĂ...?

- Cea mai mare cantitate de precipitații din România se înregistrează la Stâna de Vale, în Munții Apuseni, iar cea mai mică la Sulina, în Delta Dunării.

Apelor României – Dunărea și râurile

Pe lângă școala în care învață Maria și Luca curge un râu. De multe ori, cei doi copii s-au întrebat de unde vine râul și unde curge. Tu ce știi despre râuri?

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Care este cea mai mare apă curgătoare din țara noastră? Urmărește-i traseul pe hartă.
- 2 Observă harta și numește cele mai lungi râuri și afluenții acestora.
- 3 Găsește pe hartă râul care traversează regiunea în care trăiești.

IMPORTANT

- **Dunărea** este al doilea fluviu ca lungime din Europa, după Volga.
- De la izvor, din Munții Pădurea Neagră (Germania) și până la vărsarea în Marea Neagră, marele fluviu străbate 2 860 km, din care două cincimi în țara noastră.
- Dunărea traversează zece țări și patru capitale.
- De la intrarea în țară și până la hidrocentrala Porțile de Fier, Dunărea curge printr-o vale îngustă, mărginită de munți. Înainte de vărsarea în mare, Dunărea se desface în trei brațe: Chilia, Sulina și Sfântu Gheorghe, formând astfel o deltă de o rară frumusețe.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 4 Cu ajutorul hărții din atlas, descrie cursul Dunării, având în vedere: lungimea, izvorul, țările și capitalele traversate, principalii afluenți, locul și gura de vărsare.
- 5 **Lucrați în perechi.** Colecționați fotografii ale Dunării și realizați o expoziție cu titlul *Dunărea albastră*.

IMPORTANT

- În țara noastră curg numeroase **râuri**. Majoritatea acestora izvorăsc din Munții Carpați și se varsă în Dunăre.
- **Cele mai lungi râuri** ale României sunt:
 - > în **vest**: Crișurile, Someșul, Mureșul care se varsă în râul Tisa, pe teritoriul Ungariei;
 - > în **sud**: Oltul, Argeșul, Ialomița;
 - > în **est**: Siretul și Prutul care izvorăsc din Ucraina.
- Apele Dunării și ale râurilor sunt importante pentru: alimentarea localităților, irigarea terenurilor agricole, producerea curentului electric în hidrocentrale, transportul călătorilor și al mărfurilor, pescuit, turism etc.
- Activitățile omenești afectează calitatea apelor care trebuie protejate împotriva poluării de orice fel.

- 6 Observă harta apelor României de la pagina 45 și completează enunțurile:

- Cea mai mare apă curgătoare din România este
 - a) Dunărea; b) Mureșul; c) Prutul.
- Râul Dâmbovița este afluentul râului
 - a) Argeș; b) Ialomița; c) Prahova.
- În Tisa se varsă râul
 - a) Jiu; b) Mureș; c) Siret.
- Granița naturală cu Republica Moldova este formată de râul
 - a) Olt; b) Prut; c) Someș.

- 7 Observă harta alăturată și:
- scrie în caiet numele râurilor marcate pe harta cu numere de la 1 la 10;
 - subliniază cu albastru râurile din vestul țării, cu verde pe cele din sud și cu roșu pe cele din est;
 - precizează câte un afluent pentru râurile marcate cu 2, 3, 4, 5, 7.

Scara: 0 100 km

INVESTIGAȚIE – Calitatea apelor din localitatea mea

• Ce veți face?

Supravegheați de un adult, veți investiga calitatea apelor din localitatea voastră.

• De ce veți face? Care este problema?

Veți monitoriza calitatea apelor din localitatea voastră pentru a investiga eventuale modificări.

• Cum veți investiga?

- Organizați-vă în echipe de câte patru elevi.
- Căutați cel puțin două surse principale de apă ale localității (râu, baltă, iaz, izvor).
- Analizați apa timp de trei zile consecutive.
- Organizați informațiile analizate într-un tabel.
- Notați etapele pe care le-ați parcurs și concluziile investigației voastre.

• Cum veți ști că ați reușit?

- Veți prezenta colegilor din celelalte grupuri etapele pe care le-ați parcurs și concluzia investigației voastre.
- Colegii din celelalte grupuri vor face aprecieri.

AUTOEVALUARE

- Am respectat etapele de lucru?
- Am notat corect datele în tabel?
- Am formulat clar și corect concluziile?
- Am colaborat în cadrul grupului?

Sugestie

lată informațiile notate de grupa lui Matei

Etape parcurse:

- Am umplut câte o sticlă cu apă dintr-un râu și o baltă, trei zile consecutive.
- Am observat dacă apa este transparentă sau tulbură.
- Am turnat apa din sticlă într-un borcan, în gura căruia am fixat un filtru din hârtie (exemplu: filtru de cafea).
- Am observat dacă filtrul și-a schimbat culoarea și dacă s-au strâns impurități.

Organizarea datelor în tabel:

	Ziua 1	Ziua 2	Ziua 3
Sursa 1 – râu	transparentă	transparentă	transparentă
Sursa 2 – baltă	transparentă	transparentă	transparentă

	Ziua 1	Ziua 2	Ziua 3
Sursa 1 – râu	Fără impurități	Fără impurități	Fără impurități
Sursa 2 – baltă	Fără impurități	Fără impurități	Fără impurități

Concluzie: Principalele surse de apă ale localității mele nu prezintă modificări ale calității.

Apele României – lacurile și Marea Neagră

Maria și Luca au fost în excursie la Lacul Vidraru. Tu ce lacuri ai vizitat?

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Ce reprezintă imaginea alăturată? Ce fel de apă este lacul? Cum se numește cel mai apropiat lac de localitatea ta? Este un lac natural sau artificial?
- 2 Arată pe harta de la pagina 45 cele mai cunoscute lacuri din România. Precizează unitățile de relief în care sunt situate.

IMPORTANT

- În România există peste 3 000 de lacuri naturale și artificiale, răspândite pe toate treptele de relief.
- După modul de formare, lacurile naturale sunt:
 - lacurile glaciare, formate pe locul vechilor ghețari, se găsesc pe munții cei mai înalți: Bucura, Bâlea din Carpații Meridionali etc.
 - lacuri vulcanice: Sfânta Ana din Carpații Orientali, fiind singurul de acest fel din țara noastră.
 - lacuri de baraj natural: Roșu din Carpații Orientali, format în urma unei alunecări de teren.
 - lacuri sărate, în vechi saline sau masive de sare: Slănic, Ursu. Apele acestor lacuri sunt folosite pentru tratarea unor boli.
 - lacuri de luncă: Oltina.
 - lacuri din Delta Dunării și de pe țărmul mării: Razim – cel mai mare din România, Techirghiol.
- Lacurile artificiale au fost amenajate de oameni pentru obținerea de energie electrică, alimentarea cu apă potabilă a localităților, creșterea peștilor etc. Cel mai mare lac artificial din România este Lacul Porțile de Fier, pe Dunăre.

Lacul Bâlea

Lacul Sfânta Ana

Lacul Roșu

Lacul Razim

Barajul Porțile de Fier

CLUBUL GEOGRAFILOR

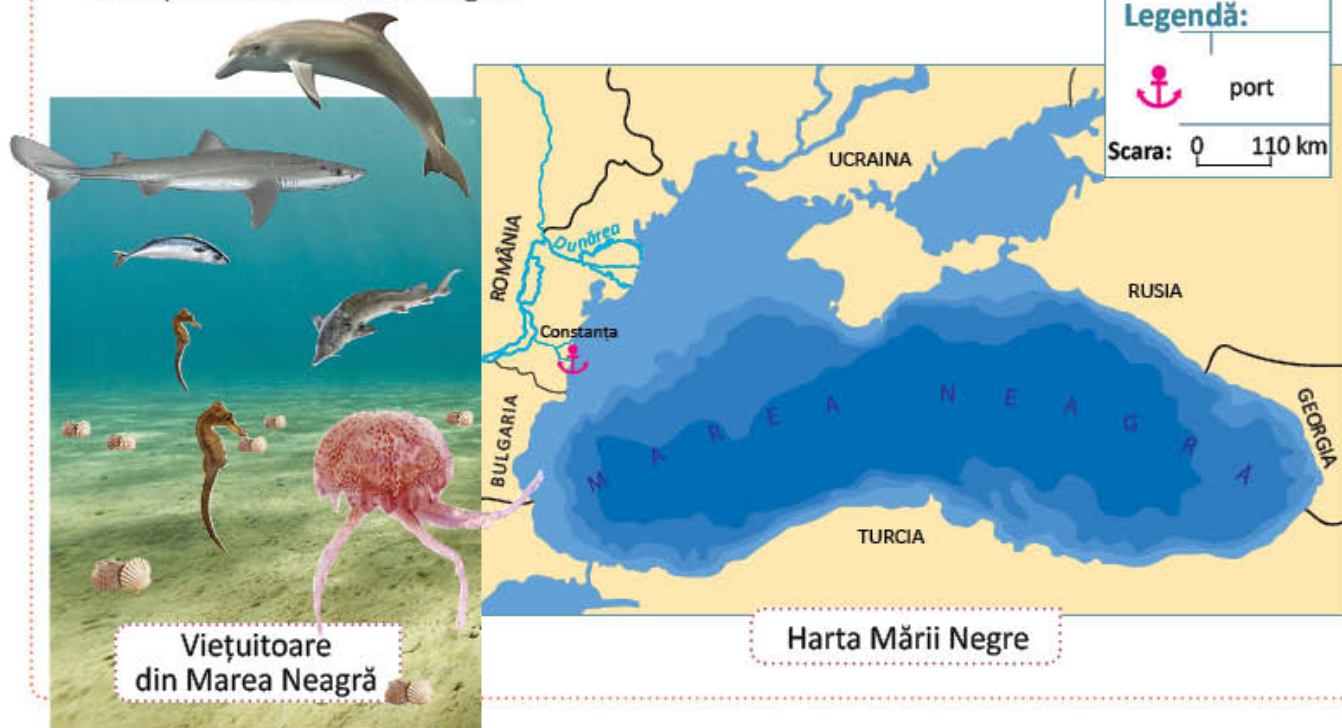
- 3 Găsește asemănări și deosebiri între lacurile naturale și cele artificiale, în ceea ce privește întrebuințarea apelor și modul de formare.
- 4 Transcrie în caiet, în ordine alfabetică, denumirile lacurilor: Roșu, Porțile de Fier, Bucura, Vidraru, Ursu, Sfânta Ana, Izvorul Muntelui, Bâlea, Slănic.
- a) Subliniază cu o linie lacurile naturale și cu două linii, lacurile artificiale.
- b) Numește, cu ajutorul hărții de la pagina 45, treptele de relief pe care acestea sunt situate.

AMINTEȘTE-ȚI!

- 5 La ce mare are ieșire țara noastră? Care sunt deosebirile dintre mări și lacuri?

IMPORTANT

- Mările sunt întinderi de apă sărată, mai mici decât oceanele. Spre deosebire de lacuri, care sunt înconjurată de uscat, mările comunică între ele.
- Marea Neagră** se află în sud-estul României și al Europei. Suprafața sa este de două ori mai mare decât cea a țării noastre, iar adâncimea sa maximă depășește 2 000 de metri.
- Datorită apelor dulci ale afluenților săi (cel mai mare fiind Dunărea), Marea Neagră are ape mai puțin sărate la suprafață decât în adâncime.
- În Marea Neagră trăiesc numeroase viețuitoare: delfini, pești (sturioni, guvizi, scrumbii, rechini etc.), meduze, căluți de mare, scoici.
- Din Marea Neagră vapoarele românești pot ajunge pe oricare dintre mările și oceanele lumii. Pescuitul, turismul, extragerea petrolului și a gazelor sunt alte activități importante care se desfășoară în zona Mării Negre.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 6 Transcrie în caiet și marchează fiecare enunț cu **A** (adevărat) sau **F** (fals). Formulează enunțurile false astfel încât să devină adevărate.
- Apele de suprafață ale Mării Negre sunt mai puțin sărate, datorită afluenților săi.
 - Marea Neagră se află în vestul țării noastre.
 - În Marea Neagră nu trăiesc delfini și rechini.
 - Din Marea Neagră se exploatează petrol și gaze.

PORTOFOLIU – Râurile și lacurile României

- 7 Confeționează semne convenționale pentru râurile și lacurile studiate, folosind ca model legenda hărții de la pagina 45. Așază-le pe harta României pe care ai realizat-o în lecțiile anterioare.

VOCABULAR

salină = mină din care se extrage sarea

sturioni = grup de pești marini, pescuiți pentru carne și icre negre

ȘTIAȚI CĂ...?

- Cu mai mult de 2 000 de ani în urmă, denumirea Mării Negre era Pontus Euxinus, adică Marea Ospitalieră (primitivă).
 - Cel mai mare port la Marea Neagră este orașul Constanța.
 - La adâncimi mai mari de 200 m nu există viețuitoare în Marea Neagră.
- 8 Alege varianta corectă de răspuns pentru fiecare afirmație:
- Cel mai mare lac din România este:
 - Bâlea;
 - Razim;
 - Sfânta Ana.
 - Lacul Sfânta Ana se află în:
 - Carpații Meridionali;
 - Carpații Orientali;
 - Depresiunea Colinară a Transilvaniei.
 - Lacul Porțile de Fier se află pe:
 - Argeș;
 - Dunăre;
 - Olt.
 - În Carpații Meridionali se află lacul:
 - Bucura;
 - Roșu;
 - Ursu.
- 9 Transcrie în caiet și asociază lacurilor din coloana **A**, tipurile corespunzătoare din coloana **B**.
A	B
Bâlea	artificial
Roșu	de baraj natural
Porțile de Fier	glaciar
Sfânta Ana	vulcanic
	sărat
- 10 Argumentează afirmația: *Ieșirea la Marea Neagră prezintă o importanță deosebită pentru țara noastră.*

Vegetația, fauna și solurile din România

Maria și Luca vor merge într-o excursie prin țară, urcând de la câmpie până pe vârfurile munților. Însoteste-i în această călătorie și observă cu atenție animalele și plantele întâlnite.

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

Principalele zone de vegetație pe trepte de relief

- 1 Ce se întâmplă cu vegetația pe măsură ce crește înălțimea reliefului? Precizează, pentru fiecare treaptă de relief, vegetația specifică, exemplificând cu plante și animale.

IMPORTANT

- Relieful, clima, apele, oamenii influențează răspândirea vegetației, faunei și solurilor. Fiecare treaptă de relief prezintă anumite condiții de climă (temperatură, precipitații, vânturi) la care s-au adaptat vegetația, fauna și solurile.

◀ **La câmpie**, vegetația este de **stepă** (cu ierburi mărunte și tufișuri). În stepă trăiesc păsări mici și rozătoare (iepuri, șoareci de câmp). Solurile, foarte fertile, sunt cultivate, în special, cu cereale.

▶ În regiunile de **deal** și de **podis** se întâlnesc **păduri de foioase**: stejari, fagi și alți arbori cu frunze căzătoare. În aceste păduri trăiesc căprioare, vulpi, mistreți, veverițe și multe păsări. Solurile acestor regiuni sunt potrivite pentru cultivarea pomilor fructiferi și a viței-de-vie.

◀ **La munte** apar **pădurile de conifere**: molizi, brazi, pini. Pădurile de conifere adăpostesc cerbi, urși, râși, vulturi. Solurile sunt puțin fertile.

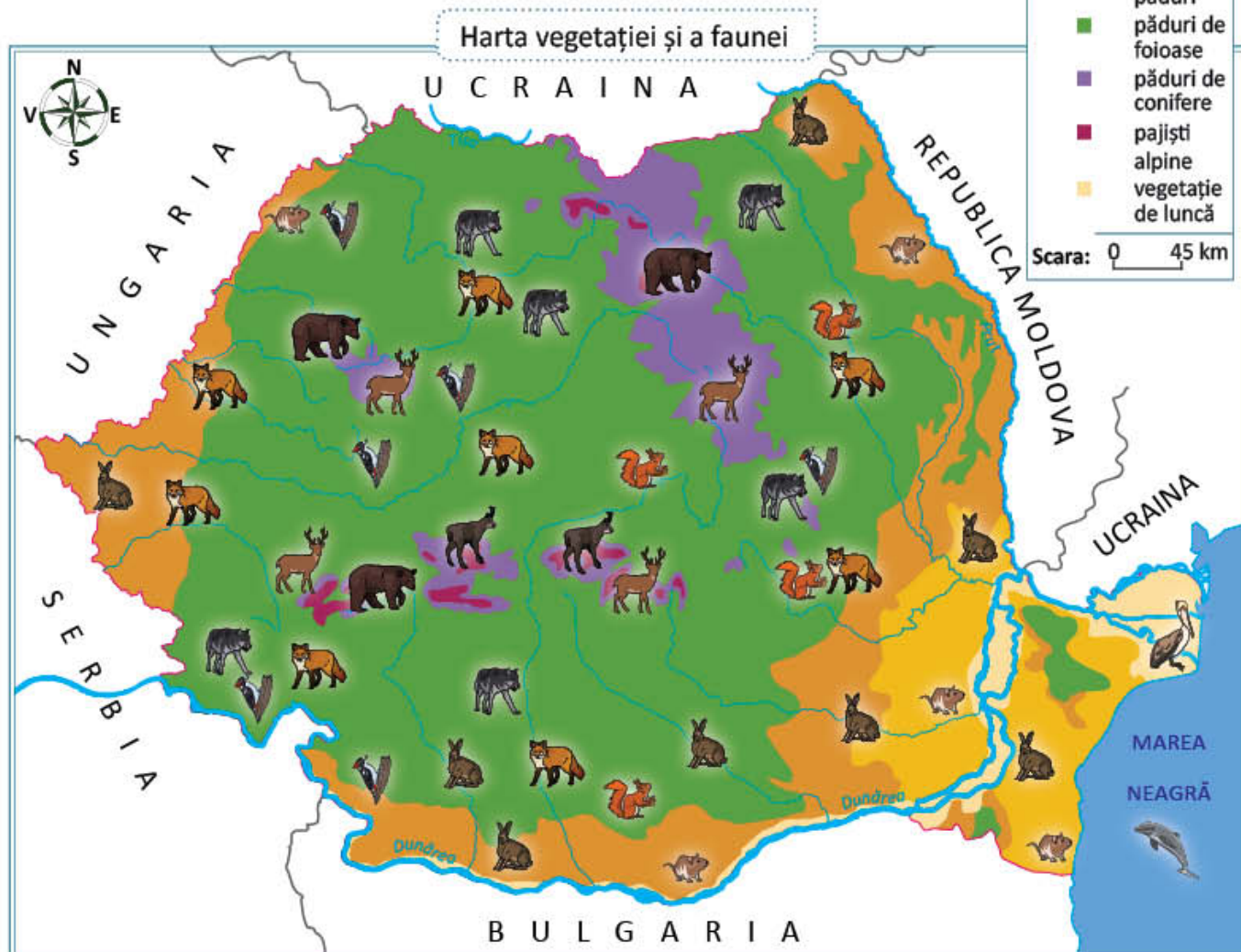
IMPORTANT

Pe culmile munților, din cauza frigului și a vânturilor puternice, cresc doar ierburi și tufișuri. Caprele negre și vulturii sunt animalele bine adaptate la aceste condiții vitrege. Solurile sunt foarte subțiri sau lipsesc cu totul.

De-a lungul râurilor, dar mai ales în Delta Dunării, se află **vegetația de luncă**, formată din plante iubitoare de apă: stuf, sălcii și nuferi.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 2 Privește harta de mai jos. Pentru fiecare unitate de relief, precizează zona sau zonele de vegetație corespunzătoare.

- 3 Lucrați în grup.** Realizați un proiect cu tema *Rezervațiile naturale din România*. Informați-vă pe internet despre rezervațiile unde sunt protejate specii de plante și animale pe cale de dispariție. Confectionați un poster cu fotografiile reprezentative ale acestora. Reformulați și transcrieți pe poster textul de mai jos:

Defrișarea pădurilor, vânătoarea și pescuitul în exces au dus la dispariția unor specii de plante și animale și pun în pericol multe altele. Pentru protejarea plantelor și animalelor pe cale de dispariție, au fost înființate rezervații naturale.

- 4** Transcrie și completează în caiet tabelul de mai jos:

Treapta de relief	Zone de vegetație	Plante	Animale
Câmpii			
Dealuri și podișuri			
Munți			

- 5** Identifică pe harta de la pagina 52 regiunea în care trăiești. Ce fel de vegetație prezintă? Dă exemple de plante și animale specifice.

- 6** Argumentează:

- De ce pe culmile munților înalți trăiesc puține plante și animale?
- De ce pădurile constituie un mediu de viață preferat de numeroase animale?

- 7** Alcătuieste o listă cu acțiuni simple pe care le-ai putea face zilnic pentru a proteja animalele și plantele din mediul în care trăiești.

- 8 Lucrați în grup.** Realizați un proiect cu tema *Importanța protejării pădurilor*. Scrieți un plan de idei referitoare la importanța pădurii (**Exemplu: furnizează oxigen, adăpostește animalele sălbatice, fixează solul etc**). Propuneți un plan de măsuri pentru ocrotirea pădurilor și a viețuitoarelor sale. Decupați imagini care susțin ideile voastre și lipiți-le pe un carton în jurul textului pe care l-ați scris.

ȘTIATI CĂ...?

La noi în țară numeroase specii de animale și plante sunt ocrotite de lege deoarece sunt pe cale de dispariție:

- **cerbul carpatin** este unul dintre acele animale sfioase, care nu se arată prea des;
- **ursul carpatin** este cel mai mare prădător din munții noștri;
- **floarea-de-colț** sau floarea-reginei este o adevărată perlă a munților noștri, fiind declarată monument al naturii din anul 1933;
- **garofița-Pietrei-Craiului** este întâlnită numai pe culmile masivului Piatra Craiului din Carpații Meridionali, nemaexistând în nici un alt loc din lume.

Locuitorii și așezările omenești

Maria iubește orașul în care trăiește, dar îi place și satul bunicilor. Tu locuiești la sat sau la oraș?

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Care sunt simbolurile țării noastre?
- 2 Câți locuitori are România? Dar localitatea în care trăiești?
- 3 Ce treaptă de relief este cea mai bine populată? Dar cea mai slab populată?

IMPORTANT

- Populația României depășește **19 milioane de locuitori**, fiind astfel o țară de mărime mijlocie.
- Populația nu este răspândită uniform pe tot cuprinsul țării, din cauza reliefului variat și a condițiilor diferite de climă. Câmpiile și dealurile joase sunt **bine populate**. În schimb, în munți, din cauza climei mai reci, și în Delta Dunării, unde predomină suprafețele acoperite de apă, **populația este puțin numeroasă**.
- În afară de români, care sunt majoritari, în țara noastră mai trăiesc maghiari, romi și alte naționalități. Toți sunt cetățeni ai României și se bucură de drepturi egale.
- **Oamenii trăiesc în așezări urbane și rurale**. Mai mult de jumătate din populația României trăiește în orașe.

- 4 Transcrie textul în caiet și completează spațiile libere cu informațiile potrivite:
România are o populație de locuitori. Naționalitatea majoritară o formează Formele de relief bine populate sunt și Unitățile de relief cele mai slab populate sunt și Orașele sunt așezări, iar satele, așezări
- 5 **Lucrați în grup**. Formați echipe de câte patru colegi. Fiecare echipă își va alege o minoritate națională și se va informa despre limba maternă, costumele populare, obiceiurile, mâncărurile tradiționale ale minorității alese. Fiecare echipă va prezenta în fața clasei minoritatea națională aleasă.

IMPORTANT

Așezare urbană

Așezările urbane (orașele) sunt așezări cu o populație mai numeroasă. În România sunt peste 300 de orașe, cel mai mare fiind capitala țării, București, cu peste două milioane de locuitori.

- Locuitorii orașelor lucrează în industrie, pe șantiere de construcții, în comerț, transporturi etc.
- Oamenii trăiesc în locuințe situate în blocuri sau în case.
- În orașe sunt cartiere cu străzi și bulevarde de-a lungul cărora se află blocuri, magazine, școli, spitale, parcuri etc.

Așezare rurală

Așezările rurale (satele) sunt așezări mai mici, iar locuitorii lor muncesc, în special, în agricultură.

- Oamenii trăiesc în gospodării alcătuite din case înconjurate de grajduri, hambare, grădini.
- La câmpie, gospodăriile sunt foarte apropiate între ele, formând **sate adunate**.
- În zonele de deal **satele sunt răsfirate**, iar gospodăriile sunt mai îndepărtate unele de altele.
- **Satele de munte sunt risipite**, între gospodării fiind distanțe destul de mari.

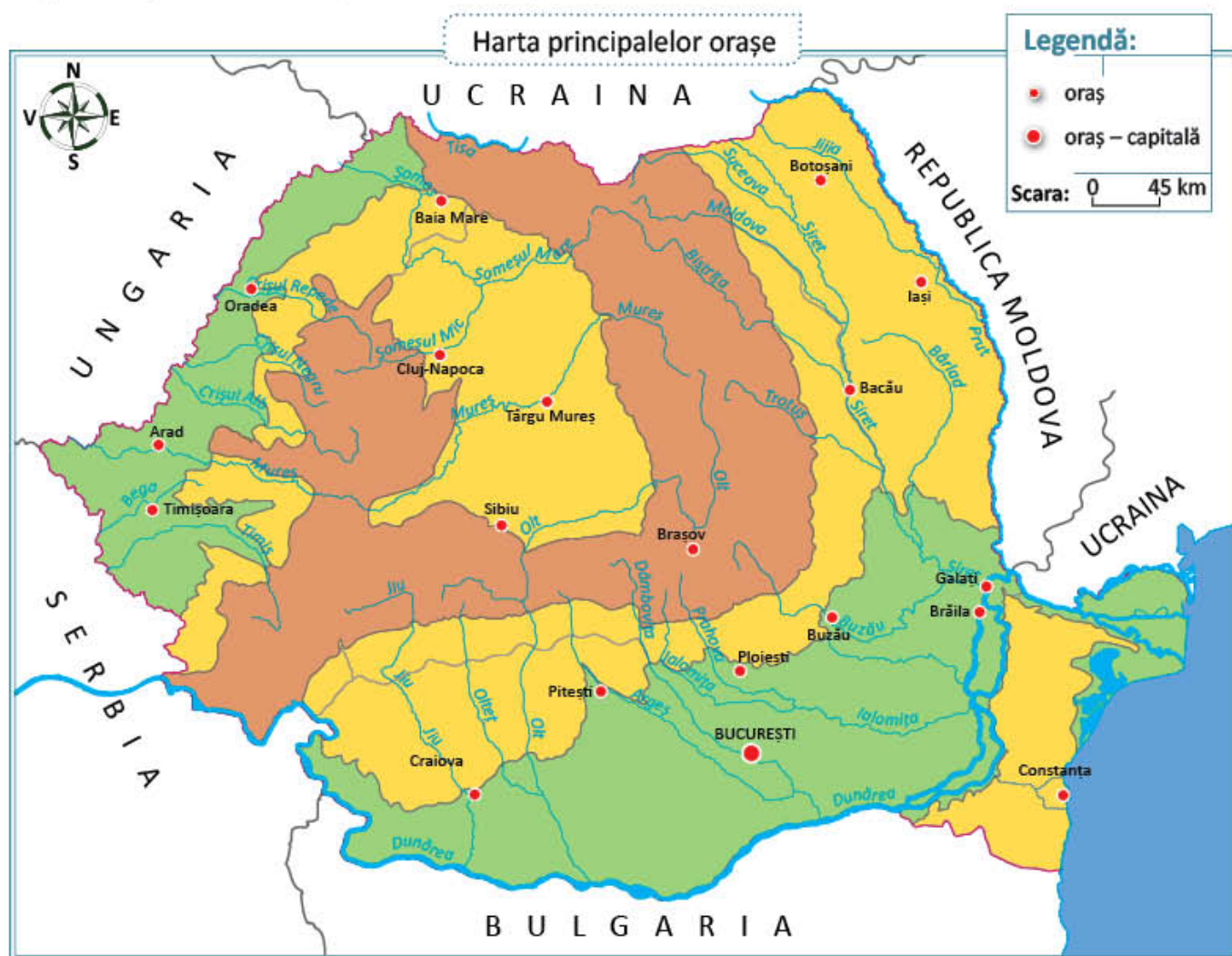
CLUBUL GEOGRAFILOR

- 6 Menționează cel puțin trei deosebiri dintre orașe și sate.
- 7 Scrie un articol, pentru revista clasei sau a școlii, despre oamenii din localitatea în care trăiești. Ai în vedere:
 - a) numele localității, tipul de așezare, poziția geografică;
 - b) numărul de locuitori;
 - c) ocupațiile locuitorilor;
 - d) personalitățile de seamă ale localității;
 - e) clădirile și instituțiile importante.

8 Precizează, pentru fiecare imagine, tipul de sat reprezentat:

9 Citește de pe harta de mai jos numele orașelor și precizează unitățile de relief în care sunt situate și râurile pe care se află (dacă este cazul).

PORTOFOLIU – Harta orașelor

10 Scrie, pe harta confecționată în lecțiile anterioare, numele orașelor de pe harta de mai sus.

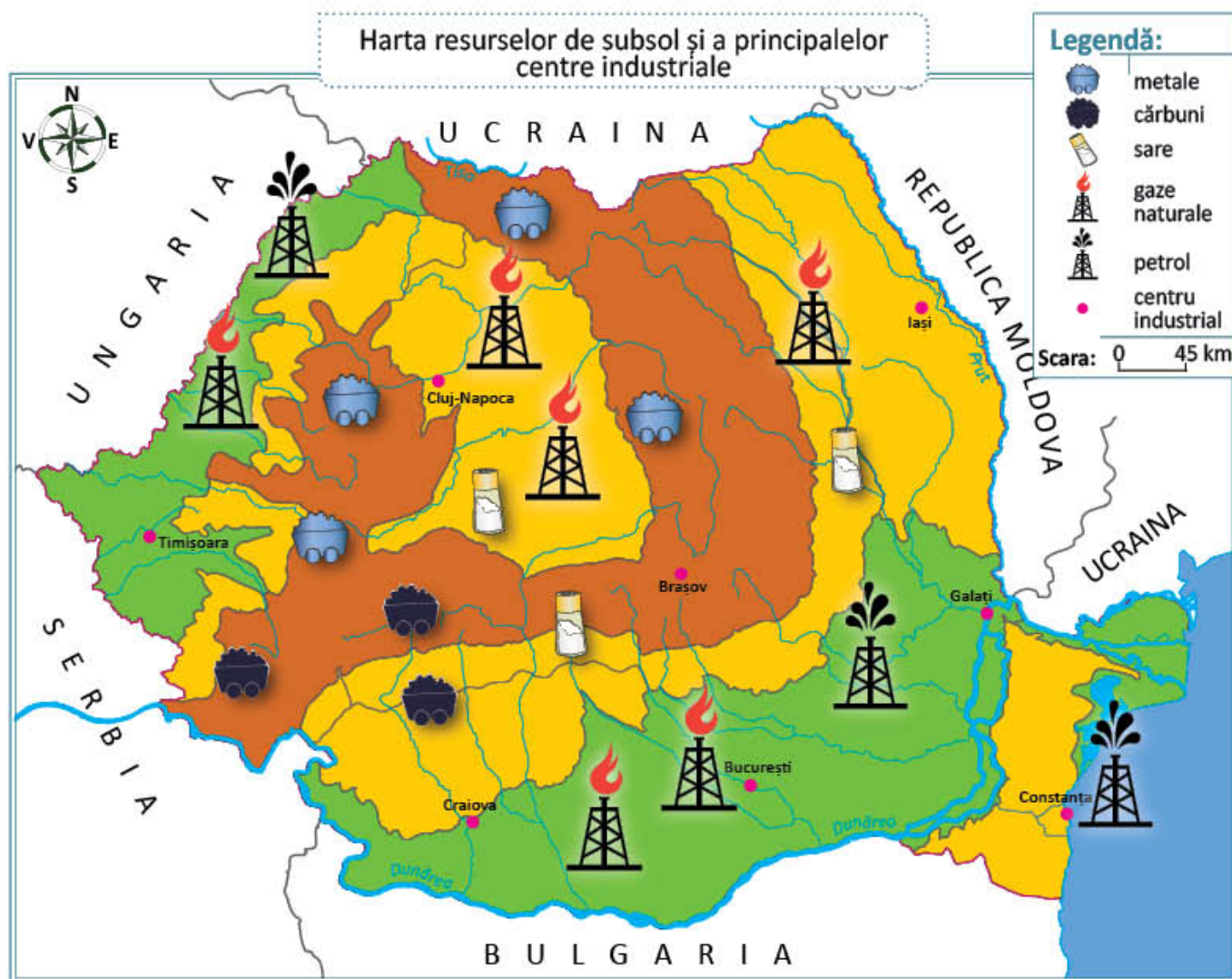
Activitățile economice din România

Maria și Luca știu că munca fiecărei persoane este foarte importantă. Doar prin muncă, oamenii se pot dezvolta și pot trăi fără lipsuri. Ție ce profesie ți-ar plăcea să ai?

A. Resurse și activități industriale

AMINTEȘTE-ȚI!

- 1 Amintește-ți ce ai învățat la *Științe ale naturii* despre resursele subsolului. Exemplifică aceste resurse, menționând categoria din care fac parte: *resurse epuizabile* sau *resurse inepuizabile*.

- 2 Identifică în legenda hărții numele principalelor resurse ale subsolului României.
- 3 Precizează, pentru fiecare dintre acestea, unitățile de relief din care sunt extrase.
- 4 Numește resursele naturale ale regiunii în care trăiești.

IMPORTANT

- Resursele naturale ale țării noastre sunt foarte variate. Acestea se clasifică în:
 - a) **resurse de subsol:** cărbuni, petrol, gaze naturale, metale (fier, cupru, aur etc.), sare, roci pentru construcții, ape subterane etc.
 - b) **resurse de suprafață:** terenuri agricole, păduri, ape etc.
- Exploatarea resurselor și transformarea acestora în produse necesare vieții reprezintă activități economice. Printre cele mai importante activități economice, se numără: industria, agricultura, transporturile.

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 5 Care sunt produsele obținute în cadrul activităților din imaginile de mai sus?

IMPORTANT

- **Industria** reprezintă totalitatea activităților de transformare a resurselor în produse. Activitățile industriale sunt foarte variate.
 - **Industria minieră** exploatează resursele de subsol.
 - **Industria energiei electrice** produce curentul electric necesar tuturor activităților omenești.
 - **Industria metalurgică** produce metale care servesc construcțiilor de mașini, utilaje, unelte etc.
 - **Industria lemnului** produce mobilă, **industria textilă**, îmbrăcăminte, **industria alimentară**, hrană.
- Activitățile industriale se desfășoară în orașe, în centre industriale.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 6 Identifică pe harta de la pagina 57 numele celor mai importante centre industriale. Numește cel mai apropiat centru industrial de localitatea ta, cât și tipul de activitate industrială desfășurată în acest centru.

- 7 Selectează, dintre următorii termeni, pe cei care denumesc produsele industriale și precizează pentru fiecare dintre acestea industria producătoare: zahăr, curent electric, automobil, mobilă, palton, fier, avion, lemn.

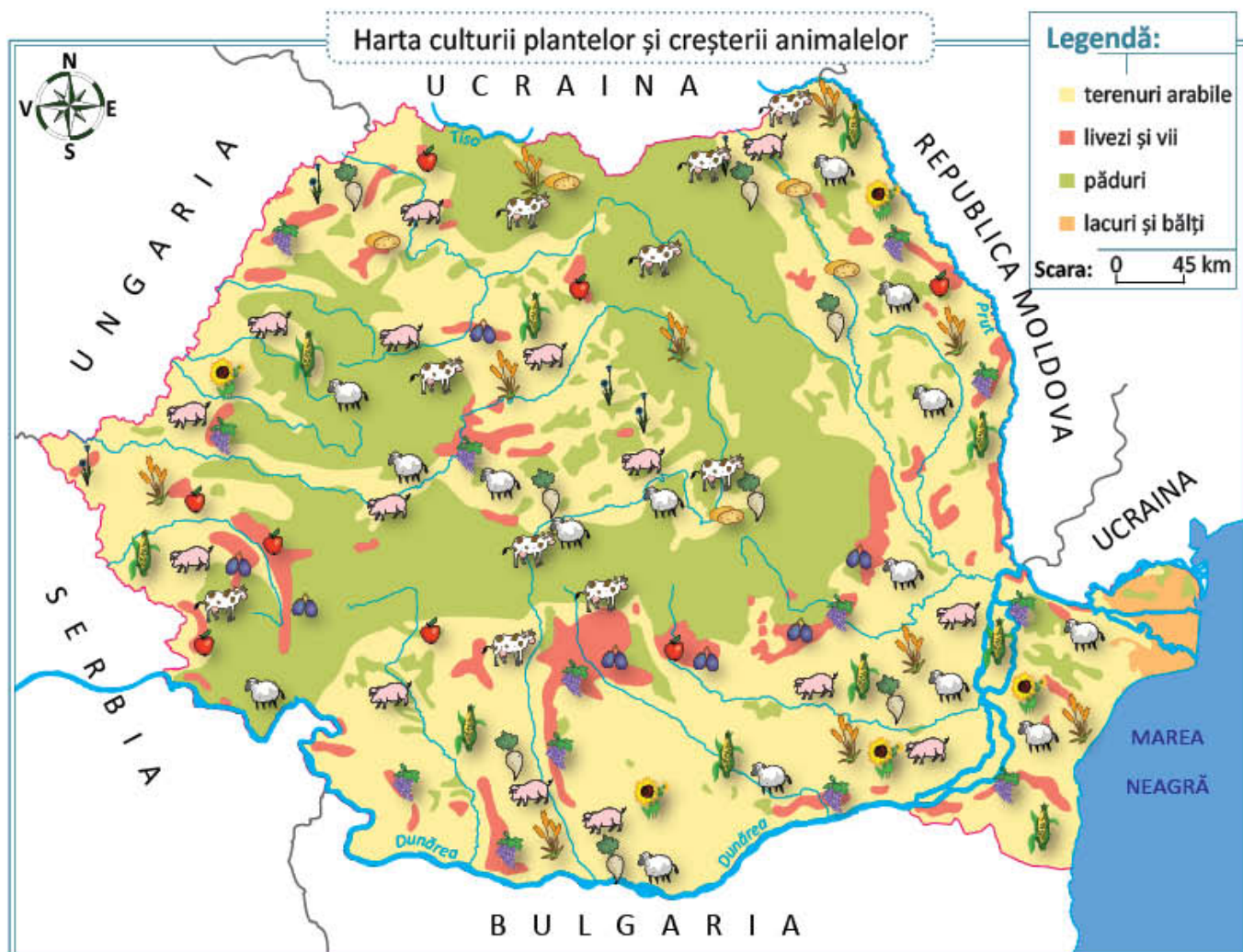
B. Principalele produse agricole

AMINTEȘTE-ȚI!

- 8 Ce plante se cultivă și ce animale se cresc în țara noastră, în funcție de treptele de relief? Care este importanța economică a acestora?

IMPORTANT

- **Terenurile agricole** reprezintă cea mai importantă resursă a României. Produsele agricole se obțin în urma **cultivării plantelor** și a **creșterii animalelor**.
- Câmpiile au un relief neted, soluri foarte fertile și o climă favorabilă cultivării cerealelor. Dealurile și podișurile sunt cultivate în special cu viță-de-vie și pomi fructiferi. Munții oferă condiții mai puțin favorabile cultivării plantelor. Datorită existenței suprafețelor întinse de pășuni, aceste regiuni sunt importante pentru creșterea animalelor (ovine, bovine).

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 9 Observă harta de la pagina 59 și identifică semnele convenționale folosite. Numește pentru fiecare treaptă de relief plantele cultivate și animalele domestice specifice. Ce plante se cultivă și ce animale se cresc în regiunea în care trăiești?
- 10 Explică legătura între condițiile naturale (relief, climă, sol) și activitățile agricole.

C. Căile de comunicație

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 11 Observă mijloacele de transport ilustrate. Numește căile de comunicație pe care circulă acestea. Care este cel mai rapid mijloc de transport? Dar cel mai des utilizat?
- 12 Localitatea ta se află de-a lungul unei căi ferate sau de-a lungul unei șosele? Numește cea mai apropiată localitate spre care te poți deplasa pe șosea sau pe calea ferată.

IMPORTANT

- Pentru a-și putea desfășura activitățile, oamenii au nevoie să comunice între ei, să se deplaseze, să transporte mărfuri dintr-un loc într-altul. Datorită acestui lucru, orașele și satele sunt legate între ele prin **căi de comunicație**.
- **Căile de comunicație** sunt de mai multe tipuri:
 - > **terestre** (pe uscat): rutiere (șosele) și feroviare (căi ferate);
 - > **navale** (pe apă): maritime și fluviale;
 - > **aeriane**;
 - > **telecomunicații**: telefonia, televiziunea, radioul, internetul.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 13 Maria și Luca vor să meargă într-o excursie de la București la Constanța. Propune-le trei căi de comunicație și trei mijloace de transport pe care le-ar putea folosi.

JOC Răspunde la întrebări

Alege un obiect și pune întrebări colegilor despre el. Câștigă copilul care răspunde corect la cele mai multe întrebări.

De exemplu: întrebări despre o cutie cu suc de mere:

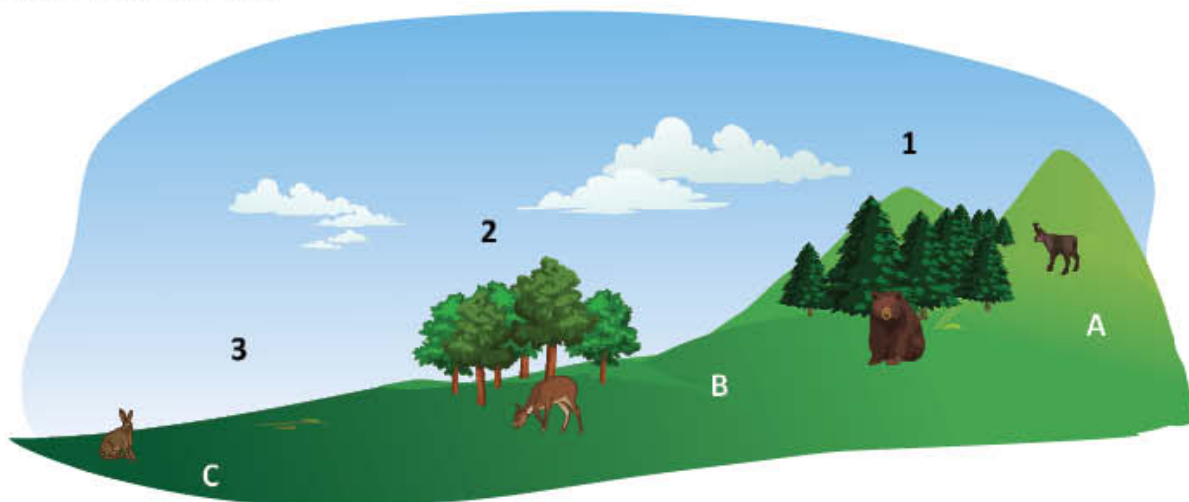
Ce ramură a agriculturii cultivă merele din care s-a făcut sucul? Ce industrie a fabricat sucul? Din ce confectionat ambalajul? Cum a ajuns cutia de suc de la fabrică la cumpărător?

ATELIER DE CREAȚIE – Album foto

- 14 Informați-vă despre resursele naturale, produsele industriale, produsele agricole și căile de comunicații din orizontul vostru local. Faceți fotografiile și așezați-le în portofoliu.

Recapitulare

- 1 Subliniază, în lista următoare, denumirile apelor care formează granițele naturale ale României: Argeș, Dunăre, Ialomița, Jiu, Prahova, Prut, Tisa.
- 2 Transcrie textul în caiet și completează spațiile libere cu informațiile potrivite:
Caracteristicile reliefului României sunt:,, România are o climă La munte, temperatura aerului este mai decât la câmpie. Cele mai mari cantități de precipitații se înregistrează pe treapta de relief Majoritatea râurilor izvorăsc din unitatea de relief numită
- 3 Numește treptele de relief marcate, pe desen, cu litere de la A la C și zonele de vegetație marcate cu numere de la 1 la 3.

- 4 Transcrie în caiet și completează fiecare enunț cu A (adevărat) sau F (fals).
 - a) Populația rurală este mai numeroasă decât populația urbană din România.
 - b) Cel mai mare oraș din țara noastră este București.
 - c) Principala activitate economică practică la sate este industria.
 - d) Singurul lac vulcanic din România este Lacul Sfânta Ana.
- 5 Numește lucruri din locuința ta care sunt produse ale industriei: metalurgice, textile, alimentare, de prelucrare a lemnului.
- 6 Ce cale de comunicație alegi dacă vrei să:
 - a) mergi la școală;
 - b) vizitezi rude care stau la zece kilometri depărtare;
 - c) mergi în vacanță în Franța;
 - d) transmiți un mesaj urgent unui prieten.

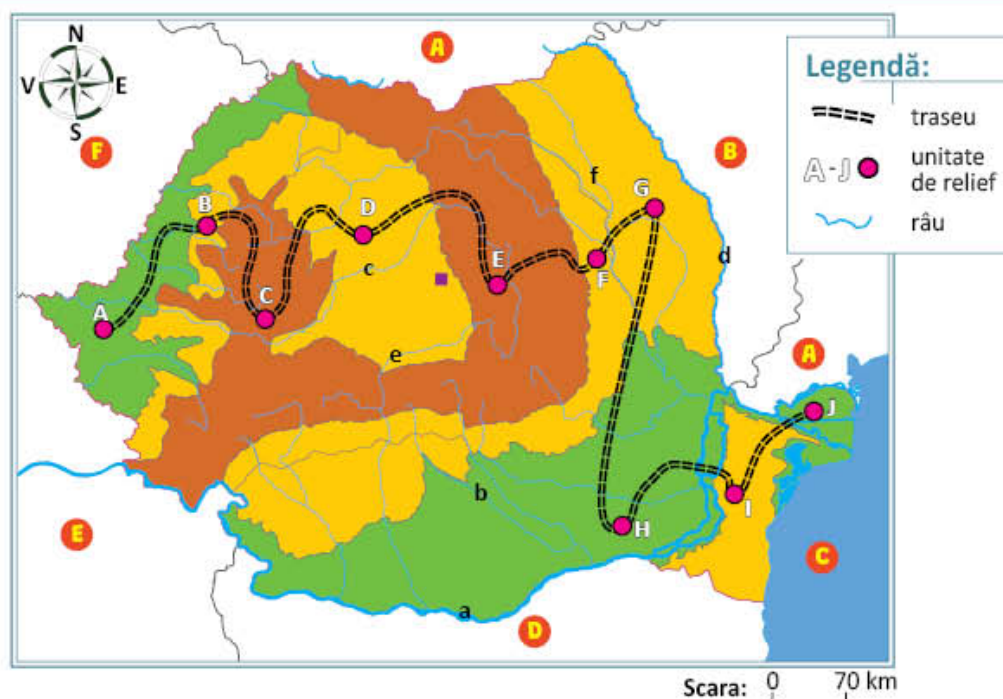
PORTOFOLIUL

Prezintă portofoliul **România, țara mea!**

AUTOEVALUARE

- Portofoliul conține piesele recomandate?
- Piesele respectă cerințele de realizare?
- Aspectul este îngrijit?

Maria și Luca doresc să călătorească prin România. În acest scop, au desenat un traseu pe harta țării. Folosește-te de această hartă, pentru a rezolva următoarele exerciții!

1 Alege varianta corectă de răspuns:

- Traversează Carpații Meridionali râul marcat pe hartă cu litera:
a) c; b) e; c) f.
- Din Marea Neagră se exploatează
a) cărbune; b) metale; c) petrol.
- În unitățile de relief marcate, pe hartă, cu literele A și H sunt specifice satele:
a) adunate; b) răsfirate; c) risipite.

2 Completează următoarele propoziții cu informația corectă:

- Țara vecină marcată, pe hartă, cu litera E se numește
- Orașul Timișoara se află în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera
- Cel mai mare lac din România se află la sud de unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera

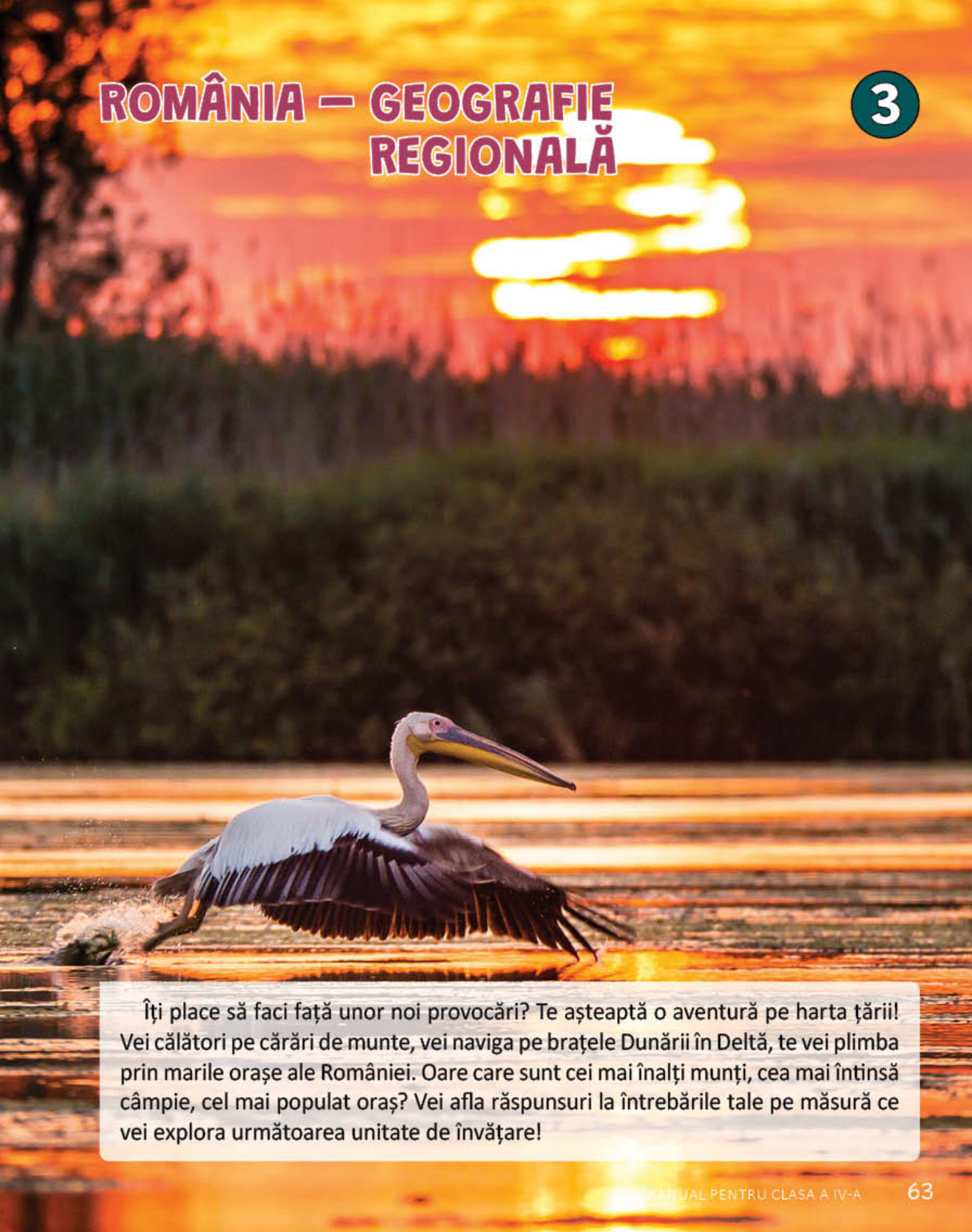
3 Imaginează-ți că ești unul dintre cei doi copii. Redactează un text de 12-15 rânduri în care să prezinți denumirea și câte o informație învățată pentru fiecare dintre unitățile de relief, marcate cu litere de la A la J, în ordinea în care le vei vizita.

CUM TE POTI APRECIA – Ai rezolvat corect?

	1	2	3
Foarte bine	trei variante de răspuns	a, b, c	12-15 rânduri și 10 unități de relief
Bine	două variante de răspuns	a, b sau a, c sau b, c	9-11 rânduri și 8-9 unități de relief
Suficient	o variantă de răspuns	a sau b sau c	5-8 rânduri și 6-7 unități de relief

ROMÂNIA – GEOGRAFIE REGIONALĂ

3

A large pelican is shown in profile, wading through shallow water. Its long neck is extended forward, and its long, pointed beak is visible. The bird's wings are partially spread, showing dark feathers underneath. The background is a vibrant sunset with a bright sun low on the horizon, creating a warm, golden glow. The water reflects the colors of the sky, and there are some ripples around the bird's feet.

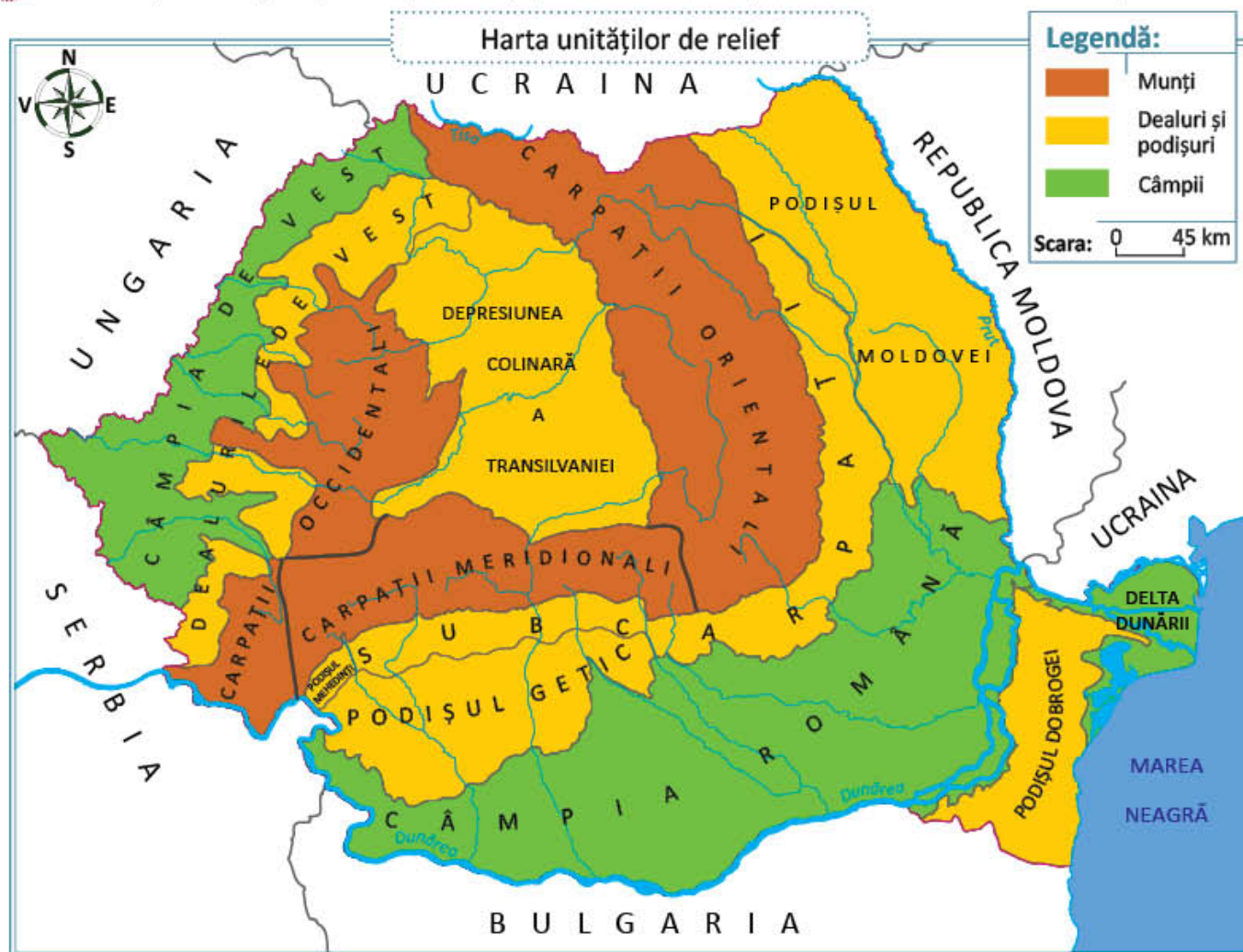
Îți place să faci față unor noi provocări? Te așteaptă o aventură pe harta țării! Vei călători pe cărări de munte, vei naviga pe brațele Dunării în Deltă, te vei plimba prin marile orașe ale României. Oare care sunt cei mai înalți munți, cea mai întinsă câmpie, cel mai populat oraș? Vei afla răspunsuri la întrebările tale pe măsură ce vei explora următoarea unitate de învățare!

Munții Carpați

Vino cu noi într-o călătorie prin România! Vom descoperi locuri minunate și vom învăța lucruri interesante despre țara noastră. Să începem cu o drumeție prin Munții Carpați. Vom avea nevoie de hărți cu ajutorul cărora să ne orientăm și de informații despre locurile pe care le vom vizita.

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Observă pe hartă poziția Munților Carpați. Identifică unitățile de relief învecinate cu aceștia!

IMPORTANT

Munții Carpați se întind pe teritoriile mai multor țări europene. Mai mult de jumătate din lungimea acestui lanț muntos se află în România. În țara noastră, Munții Carpați ocupă o poziție centrală, formând un arc în jurul Depresiunea Colinară a Transilvaniei. Spre exterior, Carpații sunt mărginiți de Subcarpați, de Dealurile de Vest, de Podișul Mehedinți și de Podișul Moldovei.

VOCABULAR

lanț muntos = șir de munți

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 2 Numește, cu ajutorul atlasului geografic, țările traversate de Munții Carpați.

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

3 Privește imaginea și descoperă părțile unui munte.

Părțile unui munte

IMPORTANT

- **Carpații** sunt munți de înălțime mijlocie, puține vârfuri depășind 2 500 m. Vârful **Moldoveanu**, cel mai înalt vârf din țara noastră, măsoară 2 544 m.
- Cea mai mare parte a Munților Carpați s-a format cu milioane de ani în urmă, prin încrețirea și ridicarea straturilor de roci care alcătuiesc suprafața Pământului. Alți munți din acest lanț s-au format prin întărirea lavei care a țâșnit din interiorul Pământului. Acești munți vulcanici și-au încetat activitatea, fiind stinși în prezent. Munții Carpați sunt alcătuiți din roci variate, pe care apele și vânturile le modelează încet.
- Munții Carpați au o înfățișare pitorească, datorată culmilor uneori rotunjite, vârfurilor stâncoase, depresiunilor și văilor abrupte. Traversarea munților se face de-a lungul văilor, prin **trecători**. În unele zone, râurile și-au croit văi adânci și înguste, numite **chei**. Apele subterane au săpat **peșteri** renumite.

Cheile Nerei

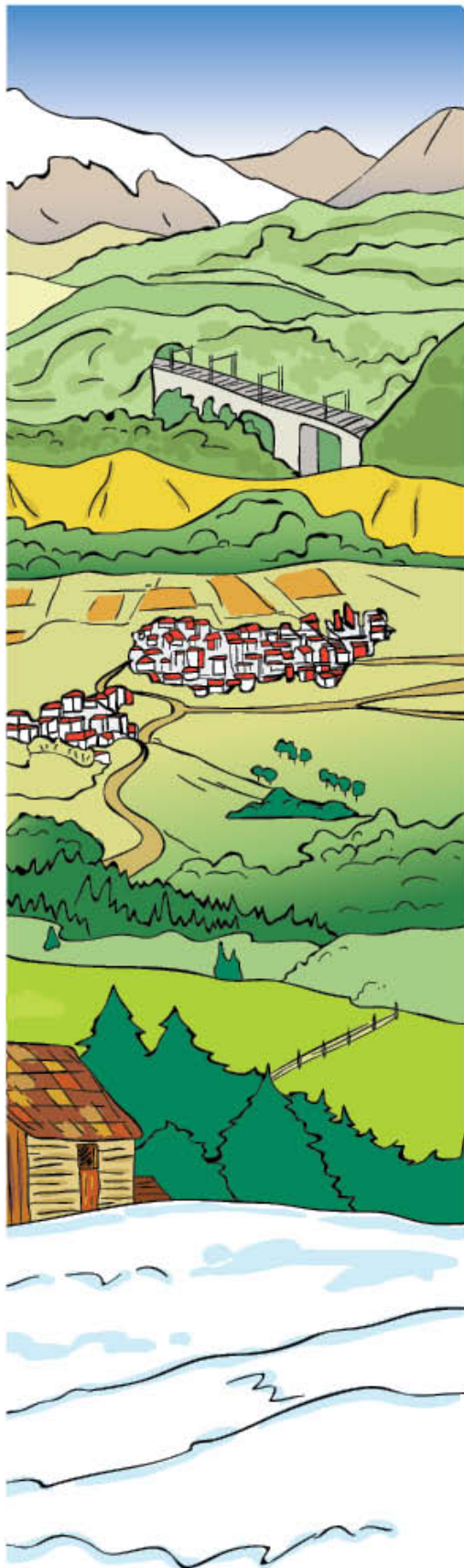
Vârful Moldoveanu

VOCABULAR

lavă = materie fierbinte și vâscoasă care iese în timpul erupțiilor vulcanice la suprafața planetei

- 4 În lista de la pagina 67 sunt enumerate caracteristici ale Munților Carpați. Descoperă-le în desenul de mai jos. Asociază numărul fiecărei caracteristici cu litera sau literele corespunzătoare din desen. **Exemplu: 1-b**

1. În munți, clima este mai aspră, cu ierni geroase cu ninsori bogate și veri răcoroase.
2. Carpații sunt acoperiți de păduri de fag și de conifere, iar pe culmi sunt pășuni și pajiști alpine.
3. Cei mai mulți oameni trăiesc în așezări situate în depresiuni și de-a lungul văilor. Satele, mai numeroase decât orașele, sunt mici și risipite.
4. Cele mai importante resurse sunt apele repezi ale râurilor, pădurile întinse de fagi și conifere, pășunile, iar în subsol, cărbunii, metalele, apele minerale.
5. De-a curmezișul râurilor s-au construit baraje de hidrocentrale pentru obținerea curentului electric.
6. Lemnul este folosit în construcții sau este materie primă în industria mobilei. De asemenea, este utilizat drept combustibil pentru încălzirea locuințelor.
7. Deși clima este mai rece și solurile sunt mai puțin fertile, locuitorii se ocupă cu agricultura: creșterea animalelor și cultivarea cartofilor, a sfeclii de zahăr și a pomilor fructiferi.
8. Peisajele frumoase, aerul curat și practicarea sporturilor de iarnă atrag numeroși turiști.

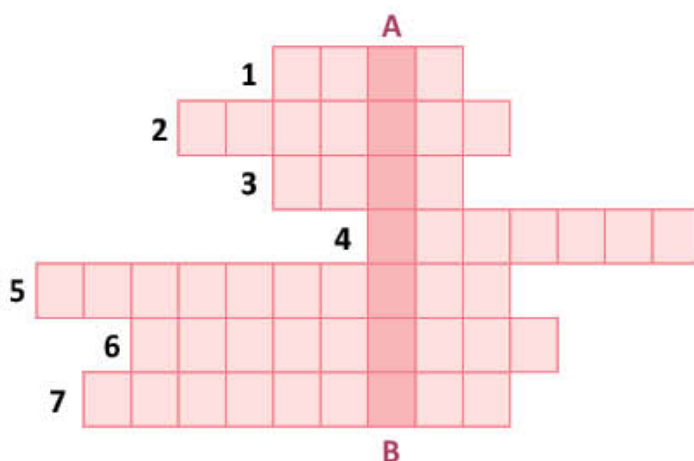
OBSERV!

Lista mea de verificare	Da	Nu
Am identificat caracteristicile specifice Munților Carpați?		
Am rezolvat cu ușurință sarcinile propuse?		
Am verificat rezolvarea sarcinilor?		
Am cerut ajutorul?		

CLUBUL GEOGRAFILOR

5 Transcrie în caiet și rezolvă rebusul:
Pe **verticala A – B** vei descoperi numele munților din țara noastră.

1. Munții Carpați sunt alcătuiți din
2. Se întinde între poale și culme.
3. Este cea mai înaltă parte a muntelui.
4. Golurile subterane formate de apa care a săpat în roci se numesc
5. Este cel mai înalt vârf al Carpaților românești.
6. Cea mai mare parte a Munților Carpați s-au format prin
7. Munții formați prin erupția lavei poartă denumirea de munți

6 **Lucrați în grup.** Imaginați-vă o excursie la munte. Utilizați o hartă pentru stabilirea traseului și menționați durata deplasării. Repartizați responsabilități tuturor membrilor grupului (orientarea pe hartă și urmărirea traseului ales, realizarea de fotografii, completarea fișelor de observații etc.). Stabiliți reguli pentru securitate și prevenirea accidentelor (**de exemplu: dotarea cu echipament corespunzător, deplasarea pe trasee marcate, utilizarea corectă a mijloacelor de comunicare etc.**).

7 Identifică în caracteristicile Munților Carpați, enumerate la pagina 67, resurse naturale de subsol și de suprafață și produse agricole.

ȘTIAȚI CĂ...?

- Denumirea Munților Carpați ar proveni de la carpi, un trib dacic care trăia la est de Carpați.
- Cel mai înalt vârf din Carpați are 2 655 m și se află în Munții Tatra din Slovacia.
- În pădurile din Carpații românești trăiesc cei mai mulți lupi, urși bruni și râși, din Europa.
- Peștera Vântului, situată în Munții Apuseni, este cea mai mare peșteră din țara noastră.
- Cele mai lungi chei din România sunt în valea râului Nera din Munții Banatului.

8 Geografia... în orarul tău!

Limbă și comunicare

Scrive o compunere despre Munții Carpați, care să conțină următorii termeni: lanț muntos, încrețire, roci, înălțime mijlocie, chei, peșteri, resurse bogate, creșterea animalelor, turism.

Matematică

Scrive înălțimea maximă a lanțului Munților Carpați, folosind cifrele romane.

Arte vizuale și abilități practice

Desenează un peisaj de munte. Numește, pe desenele realizate, părțile unui munte.

Carpații Orientali, Carpații Meridionali și Carpații Occidentali

Călătoria noastră continuă! Urmează să aflăm și alte lucruri interesante despre munții noștri.

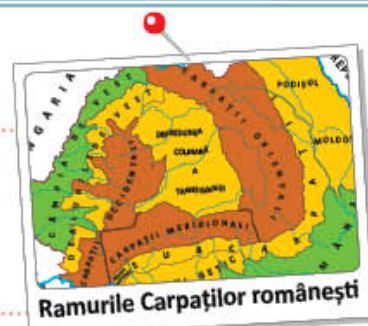
OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Arată pe hartă Carpații Orientali, Carpații Meridionali și Carpații Occidentali. Precizează poziția geografică a acestora față de Depresiunea Colinară a Transilvaniei.

IMPORTANT

Munții Carpați sunt alcătuiți din trei ramuri principale, numite în funcție de poziția lor față de Depresiunea Colinară a Transilvaniei: **Carpații Orientali** (la est), **Carpații Meridionali** (la sud) și **Carpații Occidentali** (la vest).

I. Carpații Orientali

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 2 Arată, pe harta de la pagina 69, unitățile de relief care mărginesc Carpații Orientali și râul care îi desparte de Carpații Meridionali. Identifică pe hartă cele trei grupe care alcătuiesc Carpații Orientali și numește munții cei mai înalți.

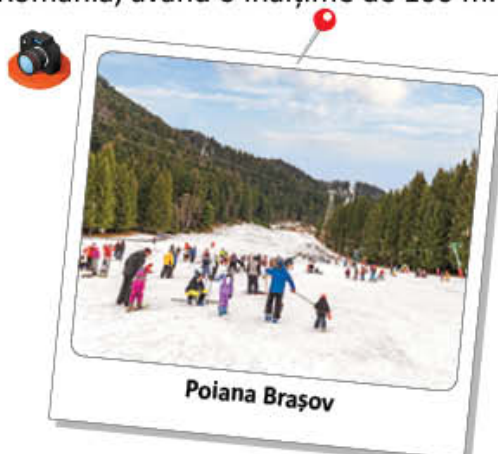
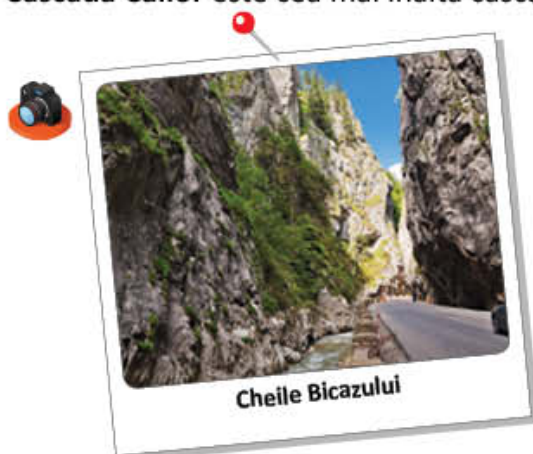
IMPORTANT

- **Carpații Orientali** se întind de la granița de nord a țării până la valea râului Prahova.
- **Carpații Orientali** sunt alcătuiți din șiruri de munți despărțite prin depresiuni. În șirul de vest sunt munți vulcanici, în șirurile central și estic sunt munți de încrețire.
- **Carpații Orientali** au cea mai mare înălțime (2 303 m) în Munții Rodnei.
- **Carpații Orientali** sunt împărțiți în trei grupe: **Grupa Nordică**, **Grupa Centrală** și **Grupa Sudică**.

CĂLĂTOR PRIN ȚARA MEA

- **Parcul Național din Munții Rodnei** protejează 6 500 de specii de plante și animale, fiind astfel pe locul doi în România, după Delta Dunării.
- **Cascada Cailor** este cea mai înaltă cascadă din România, având o înălțime de 100 m.

- **Cheile Bicazului** sunt foarte vizitate de numeroși turiști, atrași de farmecul și sălbăticia drumului săpat de apele râului în Munții Hășmașului.
- În stațiunea turistică **Poiana Brașov** se află cele mai lungi pârtii de schi din țara noastră.

II. Carpații Meridionali

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 3 Arată, pe harta de la pagina 69, unitățile de relief și râurile care mărginesc Carpații Meridionali. Identifică pe hartă grupele care alcătuiesc Carpații Meridionali și numește munții cei mai înalți.

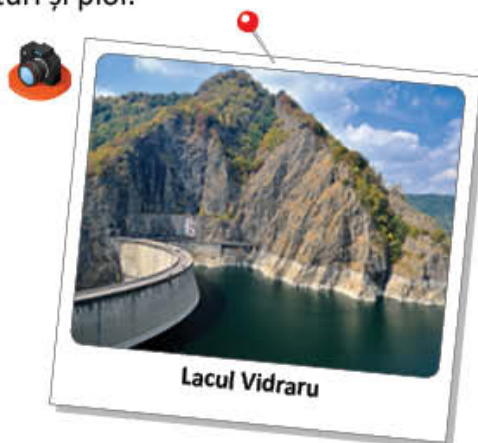
IMPORTANT

- **Carpații Meridionali** se întind între Valea Prahovei, la est și văile râurilor Timiș și Cerna, la vest. Sunt munți de încrețire, alcătuiți din roci foarte tari și, pentru că au mai puține văi și depresiuni, sunt mai greu de traversat decât ceilalți munți.
- **Carpații Meridionali** sunt alcătuiți din patru grupe de munți, separate prin văi înguste și depresiuni mici: **Grupa Bucegi**, **Grupa Făgăraș** (în care se află Vârful Moldoveanu, 2 544 m), **Grupa Parâng** și **Grupa Retezat**.

CĂLĂTOR PRIN ȚARA MEA

- **Transalpina**, cea mai înaltă șosea din România, urcă până la peste 2 000 m și este considerat unul dintre cele mai frumoase drumuri de munte din lume.
- Pe culmea Munților Bucegi se află **Sfinxul** și **Babele**, stânci cu forme ciudate, săpate în roci de vânturi și ploii.

- **Lacul Vidraru**, amenajat pe râul Argeș, este cel mai vizitat lac artificial din țara noastră.
- **Sarmizegetusa Regia** a fost capitala Daciei, înainte ca aceasta să fie cucerită de către romani.

III. Carpații Occidentali

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 4 Arată, pe harta de la pagina 69, unitățile de relief și râurile care mărginesc Carpații Occidentali. Identifică pe hartă grupele care alcătuiesc Carpații Occidentali și numește munții cei mai înalți.

IMPORTANT

- **Carpații Occidentali** se întind între Valea Dunării, la sud, și Valea Barcăului, la nord. Munții sunt alcătuiți din roci variate, au culmi rotunjite și sunt despărțiți prin văi și depresiuni largi.
- Prin comparație cu celelalte ramuri carpatice, **Carpații Occidentali** au cele mai mici înălțimi, cel mai înalt fiind Vârful Bihor (1 849 m).
- **Carpații Occidentali** sunt alcătuiți din trei grupe: **Munții Banatului**, **Munții Poiana Ruscă** și **Munții Apuseni**.

CĂLĂTOR PRIN ȚARA MEA

- În sudul Munților Banatului, se află **Defileul Porțile de Fier**. Valea îngustă, cu versanți drepți, săpată în rocile munților de către apele Dunării, este cel mai lung defileu din Europa.
- În Carpații Occidentali se află numeroase peșteri. Cea mai cunoscută este **Peștera Scărișoara** din Munții Bihor, care adăpostește de mii de ani un ghețar subteran.

- **Munții Poiana Ruscă** au cele mai bogate zăcăminte de fier și marmură din țara noastră.
- **Lacul Ochiul Beiușului** din Munții Banatului este considerat a fi unul dintre cele mai frumoase lacuri din România.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 5 Transcrie în caiet tabelul și completează rubricile cu cifrele enunțurilor care se referă la Carpații Orientali, la Carpații Meridionali sau la Carpații Occidentali.

Carpații Orientali	Carpații Meridionali	Carpații Occidentali

- Au o înălțime maximă de 1 849 m, în Munții Bihor.
 - Se învecinează spre vest cu Depresiunea Colinară a Transilvaniei.
 - Se întind de la granița de nord a țării până la Valea Prahovei.
 - În șirul de vest sunt munți vulcanici.
 - Sunt alcătuiți din grupele Bucegi, Făgăraș, Parâng și Retezat.
 - Dunărea îi limitează la sud.
 - Au o altitudine maximă de 2 544 m, în Vârful Moldoveanu.
- 6 Compară și descoperă asemănări și deosebiri între cele trei ramuri carpatice. În formularea răspunsului, te poți referi la așezare, înălțimi, mod de formare etc.
- 7 Scrie numele unor ape curgătoare pentru a argumenta următorul enunț: *Din cele trei ramuri carpatice izvorăsc numeroase râuri.*

JOC Ce știi despre...?

Lucați în grup. Organizați-vă în două echipe. Un elev din prima echipă va formula o întrebare despre o anumită grupă montană. **Exemplu: Ce știi despre Grupa Făgăraș?**
Un elev din cealaltă grupă va formula răspunsul, completând cu o caracteristică a grupei respective.
Exemplu: Munții Făgăraș sunt cei mai înalți munți din România!

ATELIER DE CREAȚIE – Relieful României

- 8 Realizează un album cu imagini reprezentative, care să ilustreze obiective turistice din Carpații Orientali, din Carpații Meridionali și din Carpații Occidentali. Documentează-te și află curiozități geografice despre acești munți.

ȘTIAȚI CĂ...?

- Cel mai lung lanț de munți vulcanici din Europa se află în Carpații Orientali.
- În Munții Apuseni au fost descoperite peste 400 de peșteri.
- Cel mai întins lac glaciatic din România este **Lacul Bucura**, situat în Munții Retezat. Tot în acești munți se află și cel mai adânc lac glaciatic, **Lacul Zănoaga**.

Lacul Bucura

Dealurile și podișurile

Din nou la drum! Astăzi ne așteaptă o călătorie prin dealurile și podișurile țării noastre.

A. Dealurile României

AMINTEȘTE-ȚI!

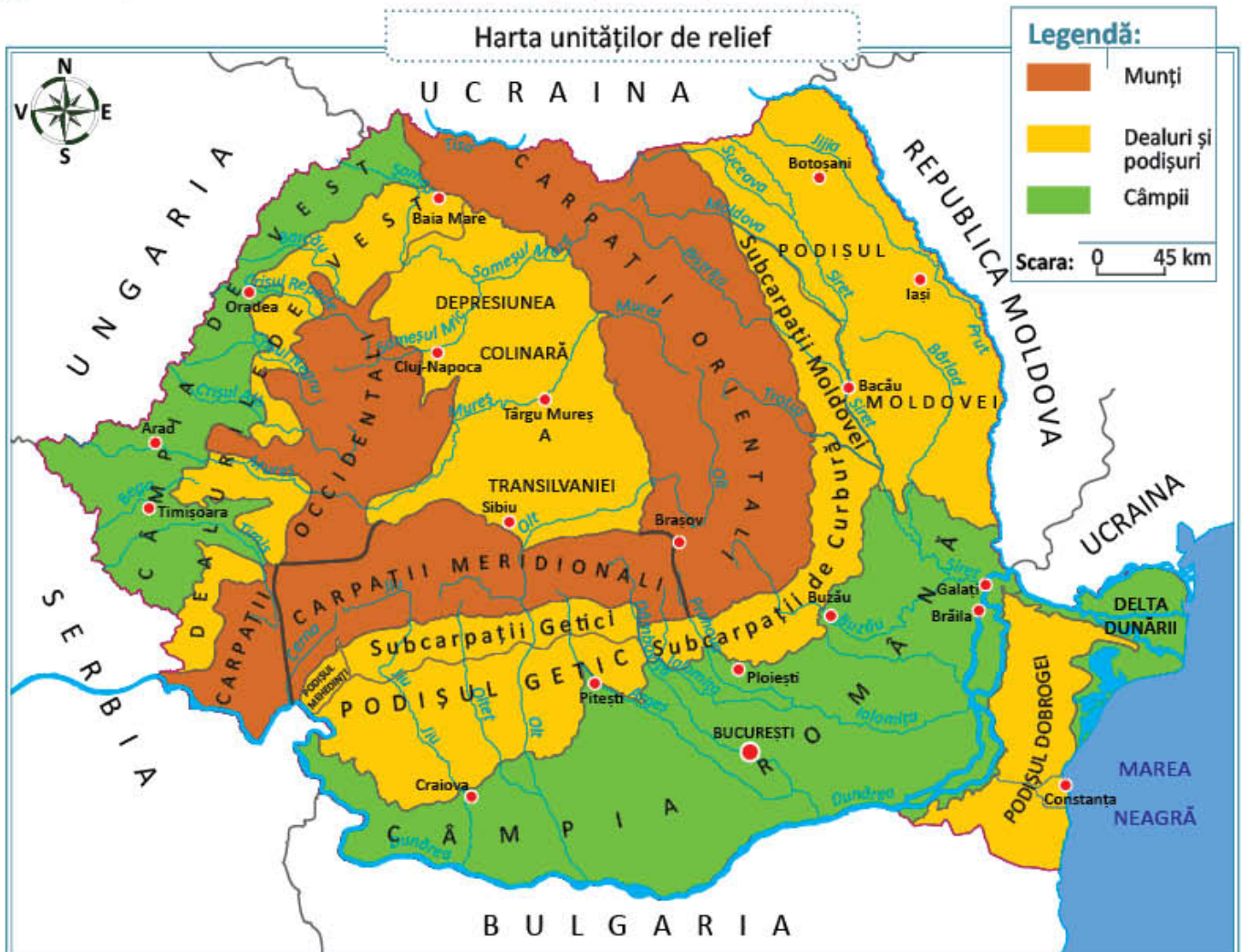
- 1 Îți mai amintești ce ai învățat despre dealuri și podișuri? Ce înălțimi au? Prin ce se deosebesc între ele?
- 2 Descrie dealul din imagine și compară-l cu un munte. Te poți referi la înălțimile, versanții și culmile acestora.

Deal

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 3 Arată pe hartă Dealurile de Vest și Subcarpații. Numește unitățile de relief învecinate acestora.

IMPORTANT

- **Unitățile de deal** din țara noastră sunt **Subcarpații** și **Dealurile de Vest**.
- **Subcarpații** înconjoară spre exterior **Carpații Orientali** și **Carpații Meridionali**, iar **Dealurile de Vest** mărginesc **Carpații Occidentali**.
- În **Subcarpați** se află cele mai înalte dealuri din țara noastră. În cuprinsul lor se află numeroase depresiuni. **Dealurile de Vest** au culmi domoale, puțin înalte, înclinate lin spre **Câmpia de Vest**.
- **Subcarpații** s-au format, ca și munții pe care-i înconjoară, prin încrețirea straturilor de roci. **Dealurile de Vest** s-au format prin depunerea aluviunilor (nisipuri și pietrișuri) aduse de râuri din munți.
- Subcarpații sunt alcătuiți din trei mari grupe: **Subcarpații Moldovei**, **Subcarpații de Curbură** și **Subcarpații Getici**.

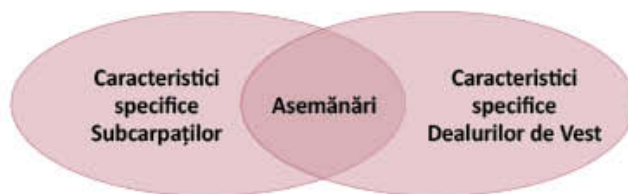
CĂLĂTOR PRIN ȚARA MEA

- În **Subcarpații de Curbură** există un fenomen natural cu totul deosebit: **vulcanii noroioși**. Aceștia sunt, de fapt, mici movile de nămol prin care gazele din subteran ies la suprafață.
- Un alt fenomen spectaculos din **Subcarpații de Curbură**, îl reprezintă **Focurile vii**, unice în Europa. Gazele naturale ies din subteran și, prin frecarea cu solul, iau foc în mod natural.
- Cel mai curat aer din lume se poate respira la **Slănic** (**Subcarpații de Curbură**), în cea mai mare salină din Europa: **Salina Slănic, Prahova**.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 4 Compară **Subcarpații** și **Dealurile de Vest** referindu-te la: poziția în cadrul țării, modul de formare, înălțimi, înfățișarea reliefului. Stabilește asemănări și deosebiri între cele două, completând o diagramă după modelul alăturat.

- 5 Scrie **A** (adevărat) sau **F** (fals) pentru fiecare enunț:
- a) Dealurile de Vest se întind la poalele **Carpaților Orientali**.
 - b) Dealurile de Vest sunt traversate de râul **Olt**.
 - c) **Câmpia Română** mărginește **Subcarpații de Curbură** la est și la sud.
 - d) Dealurile de Vest s-au format prin încrețirea straturilor de roci.

B. Podișurile României

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 6 Descrie podișul din imaginea alăturată și compară-l cu dealul ilustrat la pagina 74. Ce deosebiri observi în ceea ce privește aspectul reliefului? Ce caracteristici au în comun?
- 7 Identifică numele podișurilor, pe harta unităților de relief prezentată la pagina 74. Precizează, pentru fiecare dintre acestea, așezarea pe suprafața teritoriului României.

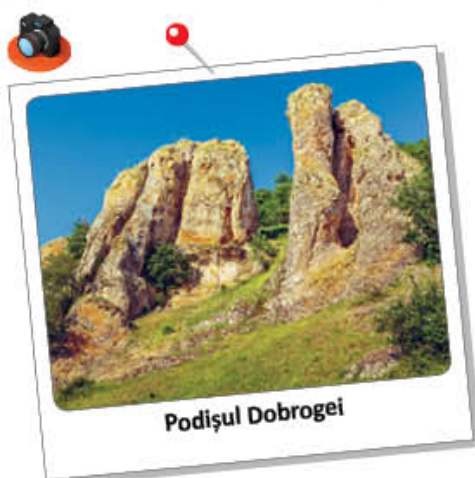

Podiș

IMPORTANT

- **Podișurile** sunt așezate în centrul țării (**Depresiunea Colinară a Transilvaniei**), în exteriorul Subcarpaților (**Podișul Moldovei**, **Podișul Getic**, **Podișul Mehedinți**) și în partea de sud-est a țării (**Podișul Dobrogei**).
- **Podișurile** au un aspect neted sau ușor ondulat, pantele lor fiind mai puțin înclinate decât cele ale dealurilor.
- **Podișurile** s-au format prin depunerea aluviunilor pe fundul unor ape sau, în cazul părții de nord a Podișului Dobrogei, prin tocirea unor munți vechi.
- Dealurile și podișurile sunt alcătuite din roci mai puțin dure decât cele ale munților.

CĂLĂTOR PRIN ȚARA MEA

Podișul Dobrogei

Podul natural de la Ponoare

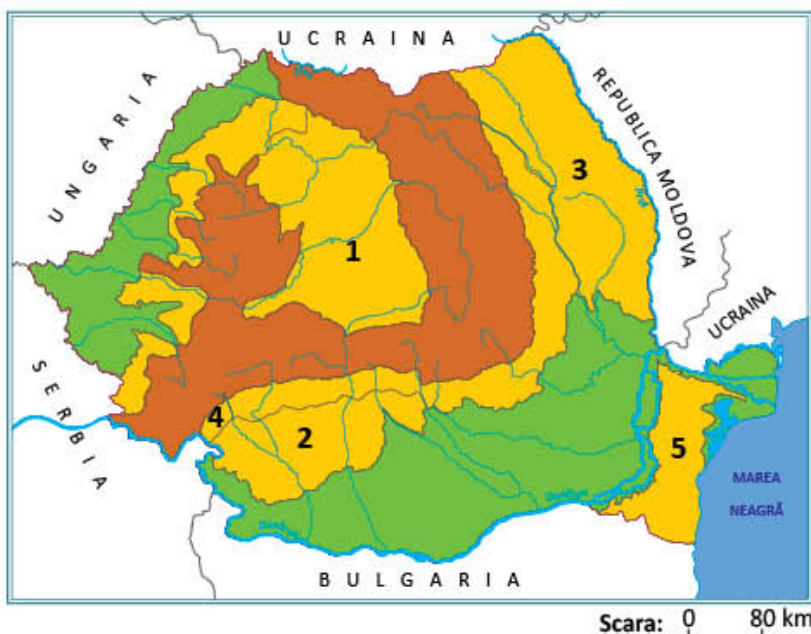

Sighișoara

- În **Podișul Dobrogei** se află cele mai vechi roci din țara noastră.
- În **Podișul Mehedinți** există singurul pod natural din lume traversat de o șosea. În apropiere se găsește cea mai mare pădure de liliac din țară.
- În orașul **Sighișoara**, situat în Depresiunea Colinară a Transilvaniei, se află singura cetate încă locuită din Europa.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 8 Descrie fenomenele naturale deosebite din Subcarpații de Curbură, surprinse în imaginile de la pagina 75, și explică modul lor de formare.
- 9 Pe harta de mai jos sunt marcate podișurile României cu cifre de la 1 la 5. Alege varianta corectă de răspuns:
- Între Dunăre și Marea Neagră se află podișul marcat cu cifra: a) 2; b) 3; c) 5.
 - În sudul României se află podișul marcat cu cifra: a) 1; b) 2; c) 3.
 - A rezultat din tocirea unor munți vechi partea de nord a podișului marcat cu cifra: a) 1; b) 4; c) 5.
 - Podișul traversat de râul Mureș este marcat cu cifra: a) 1; b) 2; c) 3.
 - Orașul Cluj-Napoca este situat în podișul marcat cu cifra: a) 1; b) 3; c) 4.

- 10 În România se înregistrează în fiecare an numeroase cutremure, cele mai multe dintre acestea producându-se în Subcarpații de Curbură. Formați grupe de câte patru copii și scrieți liste cu ceea ce ar trebui făcut și ceea ce nu ar trebui făcut în cazul producerii unui cutremur. Desenați planul de evacuare în caz de urgență pentru clasa voastră. Comparați listele întocmite.

JOC Ce știți despre ...?

Lucrați în grup. Organizați-vă în două echipe. Când un elev din prima echipă numește o unitate de deal sau podiș, i se răspunde, din cealaltă echipă, cu o caracteristică a unității de relief numite.

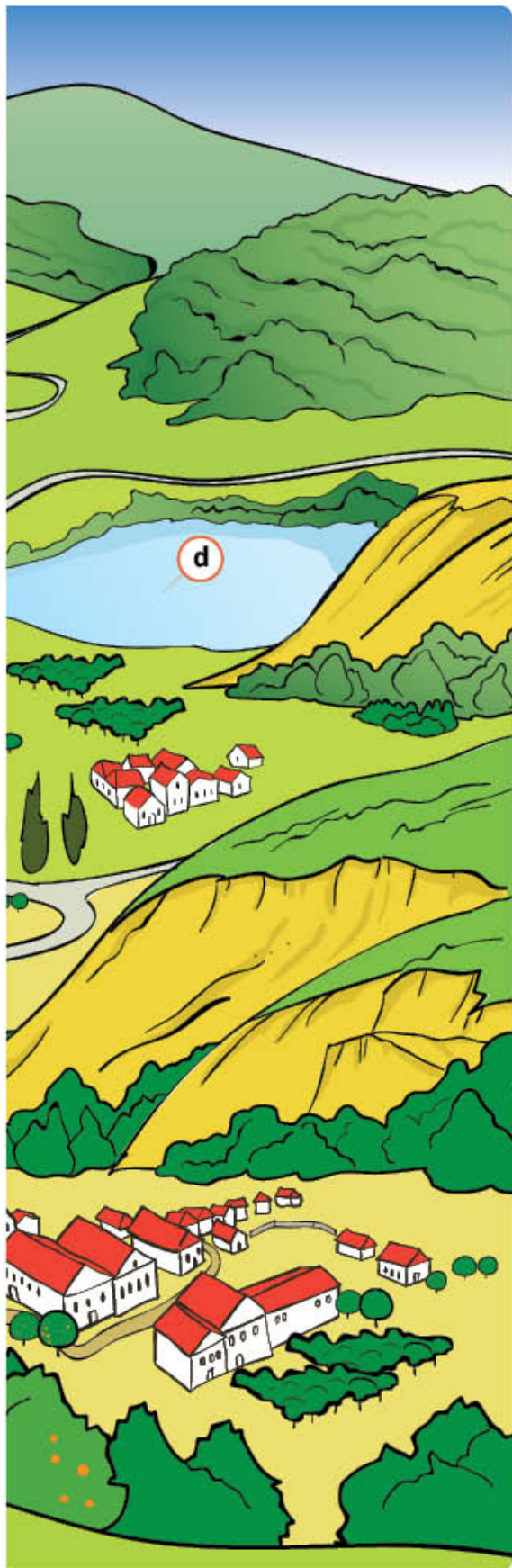
Exemplu: Ce știți despre Subcarpați? Răspuns: În Subcarpați sunt cele mai înalte dealuri din România.

ATELIER DE CREAȚIE – Relieful României

- 11 Completează albumul geografic cu imagini reprezentative ale unor obiective turistice aflate în regiunile de deal și podiș. Caută pe internet curiozități geografice despre aceste unități de relief.

- 12 În lista de la pagina 79 sunt enumerate caracteristici ale dealurilor și podișurilor. Descoperă-le în desenul de mai jos. Asociază numărul fiecărei caracteristici cu litera sau literele corespunzătoare din desen.

1. Vegetația dealurilor și podișurilor este alcătuită din păduri de foioase, mai ales de stejar și de fag.
2. În regiunile de deal și podiș s-au dezvoltat multe sate și orașe.
3. Cele mai importante resurse de la suprafață sunt pădurile și, în subsol, petrolul, gazele naturale, cărbunii, sarea, apele minerale.
4. Râurile care străbat dealurile și podișurile au văi mai largi, de-a lungul cărora s-au amenajat lacuri folosite pentru alimentarea cu apă potabilă sau pentru creșterea peștilor.
5. Principalele ocupații ale locuitorilor sunt: cultura viței-de-vie și a pomilor fructiferi, creșterea animalelor, exploatarea și prelucrarea resurselor de subsol.
6. În orașe sunt fabrici de produse chimice, confecții, mobilă, produse alimentare.
7. Șoselele și căile ferate urmează văile care traversează dealurile și podișurile.
8. Cetățile din Depresiunea Transilvaniei, țărmul Mării Negre din estul Podișului Dobrogei, bisericile din nordul Podișului Moldovei atrag numeroși turiști.

OBSERV!

Lista mea de verificare	Da	Nu
Am identificat caracteristicile specifice dealurilor și podișurilor?		
Am rezolvat cu ușurință sarcinile propuse?		
Am verificat rezolvarea sarcinilor?		
Am cerut ajutorul?		

Câmpia Română și Câmpia de Vest

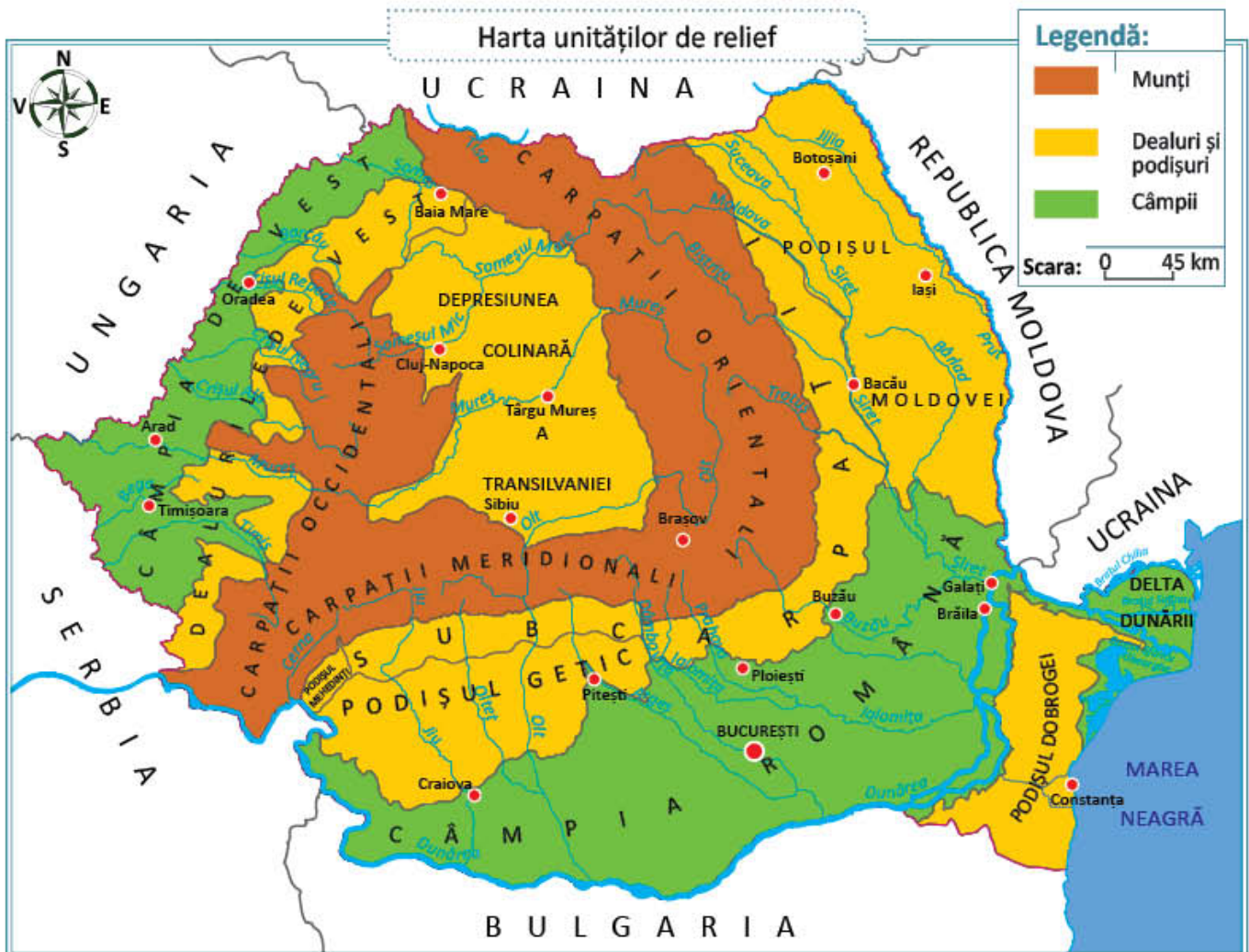
Maria și Luca sunt nerăbdători să continue călătoria prin țară. Astăzi vor vizita câmpiile și vor afla dacă sunt la fel de frumoase și interesante ca munții, dealurile și podișurile. Vino cu ei în aventură!

AMINTEȘTE-ȚI!

- 1 Descrie peisajul din imaginea alăturată. Amintește-ți ce sunt câmpiile. Prin ce se deosebesc de celelalte forme de relief? Te poți referi la înălțimea și aspectul reliefului, la climă, la vegetație, la resursele naturale și la ocupațiile locuitorilor.

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 2 Descoperă, pe hartă, câmpiile României și vecinii acestora.

IMPORTANT

- **Câmpiile** sunt cele mai joase și mai netede forme de relief. Câmpiile sunt alcătuite din roci moi.
- Câmpiile României sunt: **Câmpia Română, Câmpia de Vest și Delta Dunării.**
- **Câmpia Română**, cea mai mare din țara noastră, se întinde în sudul României, de-a lungul Dunării. Suprafețele netede care o alcătuiesc, numite câmpuri, sunt despărțite de luncile largi ale râurilor. Din loc în loc, apar movile de nisip, numite dune, pe care se cultivă mai ales viță-de-vie.
- În Câmpia Română, verile sunt foarte calde și iernile reci, cu vânturi puternice. În Bărăgan (partea de est a Câmpiei Române), secetele sunt dese, astfel încât unele râuri și lacuri mai mici seacă în timpul verii.
- **Câmpia de Vest** este o câmpie lungă și îngustă, mai joasă decât Câmpia Română. Din cauza reliefului foarte neted, la ploi mari, apele râurilor ies cu ușurință din albie, producând inundații. Astfel, oamenii au fost nevoiți să înalțe malurile râurilor, construind diguri. Datorită precipitațiilor mai bogate din Câmpia de Vest, culturile agricole nu au nevoie de irigațiile atât de necesare în Câmpia Română.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 3 Transcrie în caiet și completează tabelul de mai jos:

Câmpia	Așezarea geografică	Râuri	Orașe
Câmpia Română			
Câmpia de Vest			

- 4 Găsește două asemănări și două deosebiri între Câmpia Română și Câmpia de Vest. Te poți referi la poziție, la aspectul și la înălțimea reliefului, la climă etc.
- 5 Scrie un text de maximum 10 rânduri despre o regiune de câmpie, precizând în această ordine: denumirea acesteia, poziția geografică și regiunile vecine, înfățișarea reliefului, apele (râuri, lacuri), vegetația, culturile agricole.

ATELIER DE CREAȚIE – Minutul de lectură

- 6 Caută o lectură geografică despre o câmpie. Selectează fragmente care descriu această formă de relief și prezintă-le colegilor de clasă.

CĂLĂTOR PRIN ȚARA MEA

- Apele **Lacului Amara**, din Câmpia Română, sunt recunoscute, pe plan internațional, pentru tratamentul balnear.
- În apele **Lacului Pețea**, din Câmpia de Vest, crește o specie de nufăr unică în lume.

- 7 În lista de la pagina 83 sunt enumerate caracteristici ale câmpiilor. Descoperă-le în desenul de mai jos. Asociază numărul fiecărei caracteristici cu litera sau literele corespunzătoare din desen.

1. Râurile de câmpie au văi largi cu lunci întinse.
2. Apele lacurilor sunt folosite pentru creșterea peștilor, pentru alimentarea localităților, în turism etc.
3. Vegetația de stepă ocupă suprafețe mici, fiind înlocuită în mare parte de culturi agricole.
4. Cele mai importante resurse sunt: solurile foarte fertile, zăcămintele de petrol și gaze naturale.
5. Datorită condițiilor favorabile, câmpiile sunt cele mai populate forme de relief. Satele sunt mari, adunate, iar orașele, importante centre industriale.
6. Câmpiile sunt principalele regiuni agricole ale României. Câmpiile sunt cultivate mai ales cu cereale: grâu, porumb, dar și cu floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, legume etc.
7. Căile de comunicații leagă între ele numeroasele localități.

OBSERV!

Lista mea de verificare	Da	Nu
Am identificat caracteristicile specifice câmpiilor?		
Am rezolvat cu ușurință sarcinile propuse?		
Am verificat rezolvarea sarcinilor?		
Am cerut ajutorul?		

Delta Dunării

Maria a fost fascinată de Delta Dunării în timpul excursiei din vacanța de vară. Descoperă și tu frumusețile Deltei Dunării!

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Observă imaginea și explică de ce Delta Dunării este considerată o regiune unică în țara noastră. Arată, pe harta de la pagina 80, așezarea geografică a Deltei pe teritoriul țării noastre, menționând și vecinii acesteia.

IMPORTANT

- **Delta Dunării** este gura de vărsare a Dunării în Marea Neagră. Delta se întinde între cele trei brațe în care Dunărea se desface înainte de vărsarea în mare: **Brațul Chilia**, **Brațul Sulina** și **Brațul Sfântu Gheorghe**.
- În afară de apă, Dunărea transportă mari cantități de aluviuni (mâl, nisip) care se depun la vărsarea sa. Astfel, **Delta Dunării** își mărește permanent suprafața, formând cea mai nouă și mai joasă unitate de relief a României. Cea mai mare parte a suprafeței sale este formată din ape: lacuri, bălți, mlaștini. Din loc în loc, acolo unde aluviunile s-au ridicat deasupra apei, apar grindurile. Acestea sunt singurele suprafețe de uscat unde puținii locuitori ai Deltei și-au construit așezările: sate pescărești, alcătuite dintr-un număr mic de gospodării cu acoperișuri din stuf.
- Vegetația **Deltei Dunării** este variată și bogată, fiind formată în special din plante iubitoare de apă: stuf, sălcii, nuferi. În acest minunat paradis trăiesc sute de specii de păsări (pelicani, lebede, cormorani, rațe și găște sălbatice), pești (crap, știucă, morun, scrumbie) și alte animale, precum: vidre, mistreți, broaște țestoase, cai sălbatici.
- Pentru protejarea plantelor și animalelor, dar și a frumuseții peisajelor, **Delta Dunării** a fost declarată cea mai importantă rezervație naturală din Europa și una dintre cele mai importante din lume. Anumite activități, cum ar fi: pescuitul, turismul, navigația, pot fi practicate în unele locuri din Deltă.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 2 Caută în atlasul zoologic informații despre viețuitoarele specifice Deltei, exemplificate în lecție.
- 3 Desenează harta Deltei Dunării după modelul din atlas și completează, în legenda hărții, semnele și culorile convenționale folosite.
- 4 Reformulează textul citat mai jos, astfel încât să devină o compunere proprie. Păstrează în compunere termenii subliniați.

“Cea din urmă ispravă a Dunării, atât de bogată în minunății, este Delta. Pădurile cresc în neștire, păpurișul umple gârlele și lacurile, iar stuful atinge înălțimea copacilor. Alături de vegetația sălbatică, o sumedenie de vietăți îl fac pe călător să se simtă într-o țară cu totul depărtată. Mai întâi, o mulțime de păsări uimesc ochiul vizitatorului. Cu adevărat Delta Dunării e o minune pe care merită să o vezi...”

(Simion Mehedinți)

- 5 Observă imaginile și descrie modificările peisajelor de la un anotimp la altul. Ordonează imaginile în funcție de succesiunea anotimpurilor.

ATELIER DE CREAȚIE – Protejarea naturii în Delta Dunării

- 6 **Lucrați în perechi.** Realizați un proiect cu tema *Protejarea naturii în Delta Dunării*. Scrieți un plan de idei referitoare la importanța Deltei Dunării (**Exemplu: prezintă cea mai mare diversitate de păsări și pești, peisaje pitorești etc.**). Propuneți un plan de măsuri pentru ocrotirea Deltei. Decupați imagini din Delta și lipiți-le în jurul textului pe care l-ați scris. Expuneți proiectele realizate, astfel încât să poată fi văzute și de alți elevi ai școlii.

JOC *Delta Dunării, o minune a lumii!*

Lucrați în grup. Formați patru echipe. Fiecare echipă își alege una dintre cele patru imagini despre Delta Dunării. Echipele vor pregăti câte un scenariu de promovare a turismului în Delta Dunării, în funcție de anotimpul ales.

ȘTIAȚI CĂ...?

- Singura deltă din lume declarată rezervație a biosferei, Delta Dunării este a treia zonă din lume în ceea ce privește biodiversitatea, după Bariera de Corali (Australia) și Arhipelagul Galapagos (Ecuador).

Caracteristicile geografice ale regiunii mele

Astăzi vei învăța să faci o caracterizare geografică a regiunii în care trăiești, astfel încât să poți realiza un poster al regiunii tale.

IMPORTANT

- **Orizontul local** cuprinde împrejurimile localității tale. Orizontul local este situat într-o regiune, un teritoriu cu o suprafață mai mare.
- **Caracterizarea geografică** a unei regiuni cuprinde prezentarea mai multor elemente importante pentru un teritoriu: *poziția geografică, relieful, clima, apele, vegetația, populația, așezările omenești, resursele naturale și activitățile economice.*

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 1 Caută pe harta de la pagina 120 regiunea în care trăiești. Realizează caracterizarea geografică a regiunii tale, rezolvând cerințele de mai jos:

A. Poziția geografică

- În ce unitate de relief este situată regiunea în care trăiești?
- Ce poziție ocupă această unitate pe harta țării?
- Care sunt vecinii unității de relief?

B. Relieful

- Ce formă de relief predomină?
- Descrie înfățișarea reliefului.
- Ce înălțimi prezintă?

C. Clima

- Descrie clima regiunii în care trăiești.
- Cum sunt temperaturile, precipitațiile, vânturile?

D. Apele

- Ce râuri și lacuri sunt în regiunea ta?

E. Vegetația, fauna și solurile

- Ce zonă de vegetație este caracteristică regiunii tale?
- Numește plante și animale specifice.
- Caracterizează solurile corespunzătoare regiunii tale, referindu-te la fertilitatea acestora.

F. Populația

- Regiunea în care trăiești este mai mult sau mai puțin populată?
- În afară de români trăiesc și alte naționalități? Dacă răspunsul este afirmativ, menționează care sunt acestea.

G. Așezările omenești

- Ce tip de sat este specific regiunii?
- Ce orașe sunt în regiune?
- Care este cel mai mare oraș?

H. Resursele și activitățile economice

- Ce resurse din regiunea ta sunt valorificate de activitățile economice?
- Ce activități economice se practică?
- Care sunt cele mai importante produse agricole și industriale ale regiunii tale?
- Ce căi de comunicații (șosele, căi ferate) traversează regiunea?
- Există un aeroport într-unul dintre orașele apropiate? Dacă răspunsul este afirmativ, menționează numele orașului respectiv.

- 2 Realizează un poster după modelul de mai jos. Pe un carton sau o foaie din blocul de desen, trasează harta regiunii tale și în jur completează cu datele necesare caracterizării geografice. Poți lipi imagini reprezentative pentru regiunea în care trăiești.

A. Poziția geografică

B. Relieful

C. Clima

D. Apele

E. Vegetația, fauna și solurile

F. Populația

G. Așezările omenești

H. Resursele și activitățile economice

AUTOEVALUARE

- Am completat toate datele cerute?
- Am folosit imagini reprezentative?
- Expriarea este clară și corectă?
- Posterul are un aspect îngrijit?

Organizarea administrativă a României

Familia Mariei s-a organizat astfel încât fiecare membru să participe la treburile casei. Este o activitate dificilă, dar nu atât de complicată cum este administrarea unei țări. Tu cum îți ajuți familia?

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Ce activități sunt surprinse în aceste imagini? Exemplifică alte activități care se desfășoară în scopul gospodăririi localităților.

IMPORTANT

- Pentru a fi eficient administrată, România este organizată în **unități administrative**.
- Unitățile administrative sunt în ordinea crescătoare a mărimii și a importanței: comuna, orașul, municipiul și județul.
- **Comuna** este formată dintr-unul sau mai multe sate. Unul dintre acestea este reședința comunei, în care se află primăria și celelalte instituții care îi asigură administrarea.
- **Orașul** este o unitate administrativă superioară comunei. Ca și în cazul comunei, orașul este condus de un primar și de un consiliu local. Primarul și consilierii sunt aleși de către locuitorii cu drept de vot. Cele mai mari și mai dezvoltate orașe sunt **municipiile**.
- **Județul** este cea mai mare unitate administrativă, fiind format din mai multe comune, orașe și municipii. Județele sunt administrate de către prefecuri, conduse de prefecți. Aceștia nu sunt aleși de către localnici, ci sunt numiți de guvernul țării. Sediul prefecturii se află într-unul dintre orașele importante ale județului. Acel oraș este reședința județului respectiv.
- România este împărțită în 41 de județe, la care se adaugă capitala, Municipiul București.

CLUBUL GEOGRAFILOR

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 2 Caută pe internet: județul cu cea mai mare, respectiv, cu cea mai mică suprafață a teritoriului, cel mai populat, respectiv cel mai puțin populat județ din România.
- 3 Organizează, împreună cu colegul de bancă, o excursie imaginară pe harta administrativă a țării. Parcurgeți traseul Timișoara-Constanța, menționând județele și orașele-reședință de județ traversate. Propuneți și alte trasee.
- 4 Numește un domeniu în care este utilă scrierea prescurtată a denumirii județelor.
- 5 Alcătuește o listă cu 10 persoane cunoscute și află în ce localități s-au născut. Caută, pe hartă, județele în care sunt situate aceste localități.
- 6 Scrie, pe o fișă, numele a două tipuri de unități administrative, la alegere. Stabilește asemănări și deosebiri între cele două, completând o diagramă după modelul alăturat.

Caracteristici
specifice
primei unități
administrative

Asemănări

Caracteristici
specifice celei
de-a doua unități
administrative

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 7 Numește regiunile istorice ale țării noastre. În care dintre aceste regiuni trăiești?

IMPORTANT

Regiunile istorice ale României sunt: Muntenia, Oltenia, Moldova, Dobrogea, Banat, Crișana, Maramureș, Bucovina, Transilvania.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 8 Precizează pentru fiecare regiune istorică județele corespunzătoare.

Scara: 0 90 km

JOC *Dintr-un județ în altul!*

Lucrați în grup. Imaginați-vă că râurile ar trebui să-și facă fișe de identitate. Dacă ar trebui să-și completeze județul de care aparțin, ce ar completa?

Solicitați colegilor să observe pe harta murală (de perete) traseul unui râu și să menționeze județele traversate de râul respectiv, de la izvor și până la vărsare.

- 9 **Lucrați în perechi.** Realizați un interviu cu primarul localității voastre sau cu unul dintre consilierii locali. Adresați-i întrebări despre curățenia localității, spațiile verzi și locurile de joacă, despre măsurile luate pentru protejarea mediului înconjurător, a calității apei și a aerului. Pregătiți interviul, scriind o listă cu întrebările pe care i le veți adresa.

ȘTIAȚI CĂ...?

- Existența județelor în țara noastră este atestată documentar la data de 8 ianuarie 1392, când domnitorul Mircea cel Bătrân numește *ținutul Vâlciei* județ. Astfel, Vâlcea este cel mai vechi județ din țara noastră.
- Prima atestare scrisă a existenței orașului București datează din anul 1459, din timpul domniei voievodului Vlad Țepeș.
- În România sunt 319 de orașe și municipii, 2 861 de comune și aproximativ 13 000 de sate.

Orașul București – caracterizare geografică

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Arată orașul București pe harta de la pagina 120. Precizează în ce parte a țării este așezat, în ce unitate de relief se află, ce râu important îl traversează, cu ce județ se învecinează.

IMPORTANT

Orașul București a devenit capitala României în anul 1862, după Unirea Principatelor Române. Situat în sudul țării, în Câmpia Română, orașul București este traversat de râul Dâmbovița. Județul Ilfov înconjoară municipiul București. Capitala României are o populație de peste două milioane de locuitori. Orașul București este cel mai important centru politic și administrativ al țării. În București se află sediile instituțiilor de conducere a României: Parlamentul, Guvernul, Președinția. Din cauza mărimii sale, orașul București este împărțit în șase sectoare, fiecare având un primar și un consiliu local. Capitala are un primar general și un prefect. Bucureștiul este, de asemenea, principalul centru industrial, comercial și cultural al României.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 2 Precizează poziția geografică a localității tale față de orașul București.

- 3 Transcrie în caiet și completează spațiile punctate din următorul text:
Orașul București a devenit capitala României în anul Este situat în Câmpia și este traversat de râul București este cel mai important centru politic și administrativ pentru că îndeplinește funcția de În București se află sediile instituțiilor de conducere a României: , , Orașul București este împărțit în sectoare.

ATELIER DE CREAȚIE – Album foto

- 4 Caută imagini cu cele mai frumoase parcuri din București.

Județul meu, localitatea mea

Maria și Luca realizează un proiect cu titlul *Să ne cunoaștem județul și localitatea de domiciliu*. Ei se documentează pentru a afla cât mai multe informații necesare proiectului. Tu cât de bine îți cunoști județul și localitatea?

1 Pe harta țării

Găsește pe harta României de la pagina 120 județul în care se află localitatea ta.

- Ce poziție ocupă în cadrul țării?
- Cu ce județe se învecinează?
- Caută pe o hartă a județului tău numele localităților vecine și precizează poziția geografică a acestora față de localitatea ta.
- Desenează, după modelul alăturat, conturul județului tău și marchează poziția geografică a localității tale în cadrul județului, printr-un semn convențional.

2 File de istorie din cartea localității mele

Lucrați în echipe și adunați informații despre istoricul localității voastre: originea numelui, data atestării documentare, principalele momente din trecutul său, monumentele istorice. Fiecare echipă va prezenta în fața clasei rezultatele documentării precizând sursele de informare: acte din arhiva localității, monografii, interviuri cu localnicii, fotografii, Internet etc.

3 Vă așteptăm pe la noi!

Lucrați pe echipe. Realizați un pliant turistic de prezentare a localității și a județului vostru. Pliantul va cuprinde:

- O scurtă caracterizare geografică a reliefului, climei, apelor și vegetației, resurselor naturale și a principalelor produse agricole și industriale, în termeni cât mai atractivi pentru turiști.
- Informațiile obținute în urma realizării activității *File de istorie din cartea localității mele*.
- O listă cu cele mai frumoase locuri din jurul localității tale și din județ pe care le vei desena în interiorul conturului județului, efectuat la prima activitate.
- Imagini atractive pe care să le lipești pe pliant în jurul textului și al hărții.

4 Oamenii de pe la noi

Informează-te și completează următoarea fișă:
 Numărul de locuitori din localitatea ta:
 Numărul de locuitori din județul tău:
 Numele orașului reședință de județ:
 Orașe din județul tău:
 Comune din județul tău:

5 Ocupații în comunitatea mea

Alege dintre vecinii tăi pe cei care au ocupații reprezentative pentru tipul de localitate în care trăiești (oraș sau sat). Transcrie în caiet, apoi completează tabelul:

Nume	Ocupație	Loc de muncă

6 Administrarea localității mele

Localizează pe planul localității tale instituțiile cele mai importante: primăria, oficiul poștal, secția de poliție, biblioteca publică, gara, școala, policlinica. Descrie activitățile desfășurate în cadrul acestora. Numește instituția cea mai importantă pentru administrarea localității tale.

JOC Micii gospodari

Lucrați în grup. Realizați o scenetă în care să interpretați rolul primarului, al membrilor consiliului local, al secretarului primăriei. Stabiliți o ordine de zi a ședinței, **de exemplu: amenajarea unui nou parc sau construirea unui patinoar etc.** Informați-vă asupra atribuțiilor care vă revin și discutați măsurile care trebuie luate pentru buna realizare a proiectului propus. Vă puteți îmbrăca adecvat rolului pe care îl aveți!

Recapitulare

- 1 Completează enunțurile cu denumirile unităților de relief corespunzătoare:
 - a) se află în centrul țării și este mărginită de munți.
 - b) sunt alcătuiți din dealuri și depresiuni care înconjoară Carpații Orientali și Meridionali.
 - c) este joasă, netedă și se află în vestul țării.
- 2 Caracterizează, la alegere, una dintre unitățile de relief ale României, având în vedere: poziția geografică, relieful, clima, apele, vegetația, fauna, solurile, populația, așezările omenești, resursele naturale și activitățile economice.
- 3 Alege varianta corectă:
 - Cea mai nouă unitate de relief este:

a) Depresiunea Colinară a Transilvaniei;	b) Delta Dunării;	c) Podișul Moldovei.
--	-------------------	----------------------
 - Podișul Getic este situat în:

a) sudul țării;	b) centrul țării;	c) vestul țării.
-----------------	-------------------	------------------
 - În Câmpia Română se află județul:

a) Botoșani;	b) Cluj;	c) Giurgiu.
--------------	----------	-------------
 - Prin București trece râul:

a) Argeș;	b) Dâmbovița;	c) Prahova.
-----------	---------------	-------------
- 4 Subliniază, în lista următoare, orașele situate în Câmpia Română: București, Iași, Timișoara, Cluj-Napoca, Craiova, Brașov, Ploiești, Sibiu, Buzău.
- 5 Numește unitățile de relief în care au fost realizate aceste fotografii:

- 6 **Lucrați în perechi.** Imaginați-vă că realizați o excursie prin țară cu *Trenul prieteniei* pe un traseu stabilit de voi. Formulați propoziții despre caracteristicile unităților de relief traversate, după modelul: *În Carpații Orientali sunt munți vulcanici și munți de încrețire.*
- 7 Alege varianta care se potrivește.
 - Localitatea ta este: a) sat; b) oraș; c) oraș reședință de județ; d) București.
 - Localitatea ta se află într-o regiune de: a) câmpie; b) deal; c) podiș; d) munte.
 - Localitatea ta este traversată de un râu: a) da; b) nu.
 - În orizontul tău local este o vegetație de: a) stepă; b) pădure de foioase; c) pădure de conifere.
- 8 Amenajați o expoziție cu materialele realizate în cadrul **Atelierului de creație.**

Evaluare

I Pe harta de mai jos sunt reprezentate cinci județe prin litere de la A la E.

Rezolvă următoarele cerințe:

- 1 Alege varianta corectă:
- Cea mai nouă unitate de relief din România se află în județul marcat cu litera: a) A; b) B; c) E.
 - Munții Banatului fac parte din: a) Carpații Orientali; b) Carpații Meridionali; c) Carpații Occidentali.
 - În Câmpia Română se află județul marcat cu litera: a) B; b) D; c) E.
 - Cultura plantelor beneficiază de condiții mai favorabile în județul marcat cu litera: a) C; b) D; c) E.
- 2 Completează următoarele propoziții cu informația corectă:
- a. Județul marcat cu litera se află în Dobrogea;
 - b. Munții Banatului se află pe teritoriul județului marcat cu litera;
 - c. Municipiul București este înconjurat de județul marcat cu litera;
 - d. Județul marcat cu litera se află în Podișul Moldovei;
 - e. Sunt munți vulcanici pe teritoriul județului marcat cu litera
- II Caracterizează, în 8-10 rânduri, unitatea de relief formată de Dunăre la vărsarea în Marea Neagră, precizând numele unității de relief, numele celor trei brațe ale Dunării și trei exemple de păsări specifice acestei unități.

CUM TE POTI APRECIA – Ai rezolvat corect?

	I-1	I-2	II
Foarte bine	patru variante de răspuns	cinci spații lacunare	8-10 rânduri și 7 denumiri corecte
Bine	trei variante de răspuns	patru spații lacunare	5-7 rânduri și 6 denumiri corecte
Suficient	două variante de răspuns	trei spații lacunare	4 rânduri și 5 denumiri corecte

LECTURĂ FACULTATIVĂ

Țara mea e un colț de rai

România este o țară frumoasă, unică, datorită peisajelor pitorești și a tradițiilor păstrate peste veacuri. România este o țară minunată cu locuri de poveste, care te așteaptă să le cunoști și să le admiri.

Mândria Bucovinei sunt mănăstirile care au făcut-o cunoscută în toată lumea. Mănăstirile **Arbore**, **Moldovița**, **Sucevița**, **Humor**, **Voroneț** sunt considerate printre cele mai importante monumente ale umanității și fac parte din patrimoniul UNESCO.

În partea de sud-est a țării, în apropiere de orașul **Mangalia**, există **Peștera Movile**, unică în lume datorită unor viețuitoare care se găsesc doar aici. Acestea au reușit să supraviețuiască milioane de ani, în ciuda aerului irespirabil.

Mulți oameni știu că **Timișoara** este cel mai mare și cel mai frumos oraș din **Banat**. Dar câți știu oare că **Timișoara** a fost primul oraș european iluminat electric, că timișorenii au fost primii români care au vorbit la telefon, primii care s-au plimbat cu tramvaiul electric și s-au distrat privind primele proiecții cinematografice?

În județul **Hunedoara**, la o distanță de aproape 10 km față de orașul **Hațeg**, turiștii pot vizita biserica de la **Densuș**, cea mai veche biserică din piatră din România. Aceasta a fost construită cu pietre luate de la **Sarmizegetusa**, ale cărei ruine se află în apropiere.

În apropiere de orașul **Orșova**, pe malul stâng al Dunării, se află cea mai înaltă statuie din Europa. În stâncă înaltă de 55 de metri a fost cioplit **chipul lui Decebal**, ultimul și cel mai viteaz rege dac.

ROMÂNIA ÎN EUROPA ȘI PE GLOB

4

Tu știi pe ce continent trăiești? Știi că România este o parte importantă a istoriei și culturii europene? Apartii României, Europei, dar și Terrei - frumoasa planetă albastră pe care trebuie să o respecti și să o protejezi!

Cât de departe poți ajunge cu gândul? Te așteaptă o călătorie imaginară pe harta lumii și chiar un „zbor” virtual printre planetele Sistemului Solar!

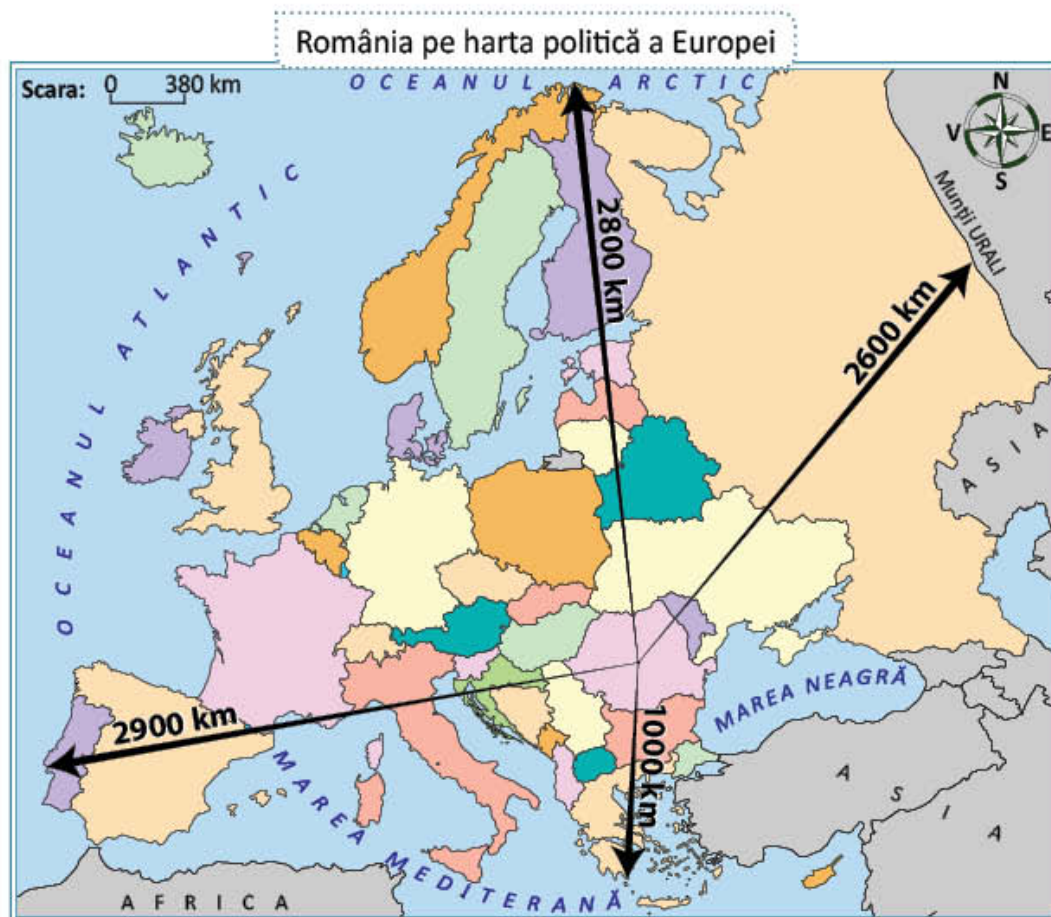
România în Europa. Vecinii țării mele

Maria și Luca vor merge împreună cu părinții lor într-o excursie prin Europa. Ei caută informații despre vecinii României și despre alte țări europene pe care le vor vizita. Tu ai călătorit prin Europa? Ce le-ai recomanda Mariei și lui Luca să viziteze?

A. Poziția geografică a României în Europa

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Pe ce continent este situată țara noastră? Compară distanțele care separă România de vestul, de nordul și de estul Europei. Ce observi?

IMPORTANT

România este o țară de mărime mijlocie. În Europa, țara noastră ocupă o poziție aproape centrală, aflându-se la distanțe aproximativ egale de vestul, de nordul și de estul continentului. Datorită așezării sale geografice, România se găsește la întâlnirea unor drumuri economice importante care leagă între ele regiunile europene. Poziția geografică în Europa Centrală are urmări asupra climei, dar și a vegetației țării noastre.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 2 Transcrie și completează următoarele propoziții: România este o țară de mărime , situată în Europei. Față de , și continentului, se află la distanțe aproximativ

B. Țările vecine și capitalele lor

AMINTEȘTE-ȚI!

- 3 Care sunt vecinii României? Precizează poziția geografică a acestora față de teritoriul țării noastre. Numește apele care formează granițele naturale cu țările vecine.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 4 Transcrie exercițiul în caiet, apoi unește prin săgeți denumirile vecinilor cu punctele cardinale și punctele intercardinale corespunzătoare poziției lor față de România.

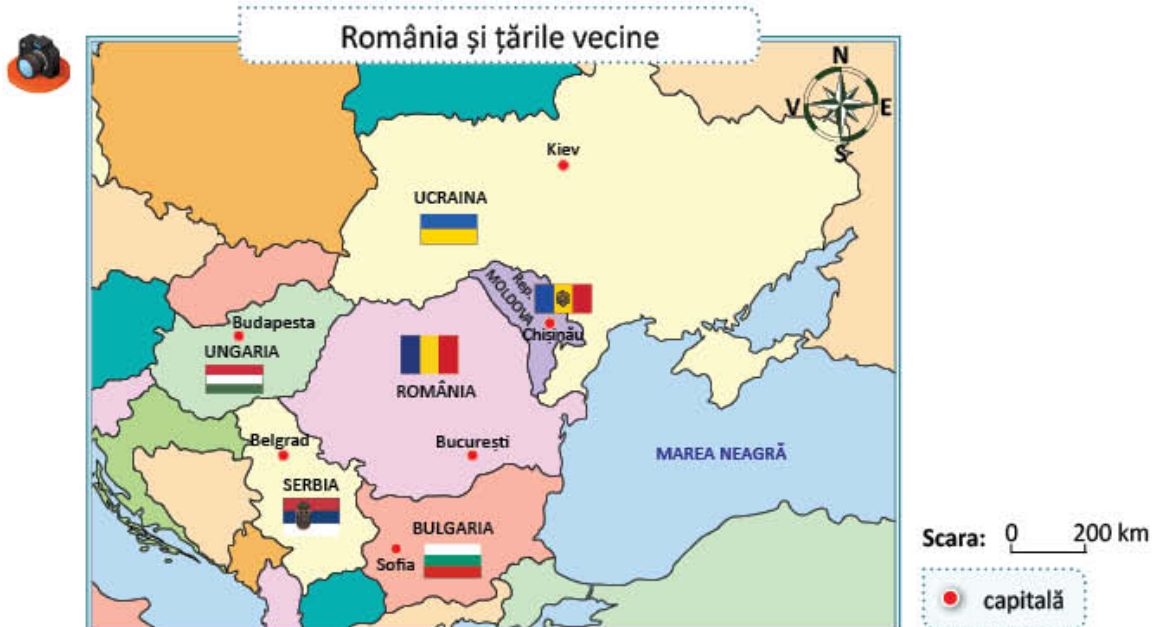
Ucraina
Bulgaria
Republica Moldova
Ungaria
Serbia
Marea Neagră

NV
SV
S
N
NE
E
SE

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 5 Numește capitalele țărilor vecine. Identifică drapelul național al Republicii Moldova. Ce asemănări și ce deosebiri sunt între drapelul României și cel al Republicii Moldova? Dar între drapelul României și al celorlalte țări?

IMPORTANT

Republica Moldova se află la nord-est și est de România. Este o țară mică, fără ieșire la mare și are capitala la **Chișinău**.

Bulgaria, țară cu ieșire la Marea Neagră și relief muntos, are capitala la **Sofia**.

Capitala **Serbiei** este **Belgrad**. România și Serbia au construit împreună, pe Dunăre, hidrocentrala Porțile de Fier.

Ungaria, o țară mică, fără ieșire la mare, are capitala la **Budapesta**.

Ucraina se află la nord și la est de România. Este o țară mare, cu ieșire la Marea Neagră și are un relief variat. Capitala Ucrainei este **Kiev**.

Chișinău

Budapesta

Belgrad

Sofia

Kiev

CLUBUL GEOGRAFILOR

6 Citește ce spune fiecare copil. Transcrie și completează textul numind capitalele corespunzătoare.

Mircea: Am vizitat capitala Ungariei. Este un oraș foarte frumos!

Maria: Verișoara mea locuiește în capitala Bulgariei.

Luca: Mi-ar plăcea să vizitez capitala Ucrainei!

Andreea: Știu că în capitala Republicii Moldova se vorbește limba română. E bine că voi putea comunica cu oamenii de acolo!

Vlad: Am văzut pe hartă că Dunărea trece prin capitala Serbiei. La vară, eu și părinții mei vom face o croazieră pe Dunăre și vom vizita și acest oraș.

Luca vrea să viziteze Mircea crede că este un oraș foarte frumos. este orașul în care locuiește verișoara Mariei. Vlad a văzut, pe o hartă, că Dunărea traversează Andreea este tare curioasă să meargă în, să descopere dacă poate comunica cu oamenii din Republica Moldova.

7 **Lucrați în grup.** Formați cinci echipe. Informați-vă, folosind internetul și realizați prezentări ale țărilor vecine, având în vedere următoarele aspecte: poziția geografică a acestora față de teritoriul țării noastre, principalele unități de relief, ape și orașe, obiceiuri și mâncăruri tradiționale.

ATELIER DE CREAȚIE – România și vecinii

8 Desenează conturul hărții României. Scrie în jurul hărții numele țărilor vecine și desenează drapelele acestora, folosind ca model harta de la pagina 99.

Europa – un continent al planetei

Maria și Luca sunt curioși să afle mai multe informații despre continentul pe care îl vor vizita în vacanța de vară. Tu ce știi despre Europa?

A. Europa – scurtă caracterizare geografică

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 1 Observă imaginea alăturată. În ce parte a planetei noastre se află Europa? Cu ce continente se învecinează? Citește pe harta Europei denumirile mărilor și oceanelor care o mărginesc.

Scara: 0 320 km

Harta fizică a Europei

IMPORTANT

- **Continentul Europa este situat în emisfera nordică** (jumătatea de nord a Pământului). **Vecinii Europei** sunt: Oceanul Arctic (în nord), Oceanul Atlantic (în vest), Marea Mediterană și Marea Neagră (în sud) și Asia (în est).
- **Europa are un relief variat** dar în general scund pentru că predomină câmpiile și podișurile joase. În partea de sud se află lanțurile muntoase înalte Alpi, Carpați, Caucaz.
- **Cea mai mare parte a Europei are o climă temperată**, mai ploioasă în vest și mai uscată în est. Partea de nord a continentului are o climă rece.
- **Europa este traversată de numeroase râuri și fluvii**, printre cele mai importante fiind Dunărea, Rinul și Volga.
- **Vegetația Europei este formată din păduri de foioase și conifere, stepă etc.**
- Deși este un continent mic ca suprafață, **Europa are o populație numeroasă**. Popoarele prezintă o mare diversitate de limbi și religii. Majoritatea populației este urbană.
- **Țările europene se numără printre cele mai dezvoltate state** ale lumii. Industria exploatează și prelucrează resurse naturale variate. Europa are întinse terenuri agricole bine cultivate.

CLUBUL GEOGRAFILOR

2 Alege varianta corectă de răspuns cu care să completezi următoarele propoziții:
 Europa se află în emisfera *nordică/sudică*. Spre vest are ieșire la *Oceanul Atlantic/Arctic* și spre nord la *Oceanul Atlantic/Arctic*. Munții înalți se află în partea de *nord/sud*. Predomină clima *temperată/rece*. Prezintă un număr *mare/mic* de locuitori. Populația este majoritar *rurală/urbană*. Țările europene sunt *dezvoltate/slab dezvoltate* din punct de vedere economic.

3 Transcrie tabelul în caiet și completează-l cu ajutorul hărții politice a Europei din atlas:

Țări cu suprafețe mari	
Țări cu ieșire la Marea Neagră	
Țări cu ieșire la Marea Mediterană	
Țări fără ieșire la mare	
Țări situate în Europa Centrală	

A

B

C

D

4 Imaginile marcate cu litere de la A la D reprezintă cele patru capitale traversate de fluviul Dunărea, în ordine, dinspre izvor spre vărsare.

- Cu ajutorul atlasului, numește cele patru capitale și țările respective.
- Subliniază țările vecine României și capitalele acestora.
- Argumentează enunțul: Dunărea este cel mai important fluviu european.

B. Europa și România – elemente comune

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 5 Observă harta Europei de la pagina 101. Identifică elementele cadrului natural pe care le au în comun Europa și România. Numește și alte elemente comune din punct de vedere istoric, cultural, economic etc.

IMPORTANT

Datorită poziției sale în centrul Europei, țara noastră prezintă elemente comune cu ale continentului european și, în special, cu ale regiunii din care face parte.

Istoria și cultura poporului nostru aparțin unui cadru mai larg, european.

Limba română seamănă cu limbile altor popoare europene: italian, francez, spaniol etc.

Țara noastră colaborează cu celelalte țări ale continentului și face parte din mai multe **organizații europene**.

Ca și cea mai mare parte a Europei, România are o **climă temperată**, o **vegetație și o faună variate**.

România beneficiază de prezența a **trei elemente naturale de importanță europeană**:

- **Munții Carpați**, mai mult de jumătate din întinderea lor aflându-se în țara noastră;
- **Dunărea**, două cincimi din lungimea fluviului mărgininnd sau străbătând teritoriul României;
- **Marea Neagră**, prin intermediul căreia țara noastră este legată pe calea apelor de toate oceanele și continentele lumii.

Astfel, România este o țară **carpato-dunăreano-pontică**. Termenul pontic se referă la o veche denumire a Mării Negre: Pontus Euxinus.

- 6 Alege dintre imaginile de mai jos pe cele care reprezintă elemente comune Europei și României.

A

B

C

D

E

F

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 7 Explică de ce România este o țară carpato-dunăreano-pontică.
- 8 Ce dezavantaje au țările fără ieșire la mare?
- 9 Folosește-te de cunoștințele de istorie pentru a arăta modul în care poziția geografică a influențat țara noastră, în trecut.

ATELIER DE CREAȚIE – Poster „Produce în România”

- 10 Informează-te pe Internet și alcătuieste o listă a produselor industriale și agricole care situează România pe primele locuri între țările europene. Confectionează un poster pe care să desenezi sau să lipești imagini cu aceste produse.

JOC Călătorie prin Europa!

Organizați o excursie imaginară pe harta Europei. Alegeți o țară sau un oraș ca punct de plecare, apoi o destinație. Cu ajutorul hărții, menționați care sunt orașele sau țările corespunzătoare itinerariului propus, alegând traseul cel mai scurt.

Exemplu: Din Franța până în Slovacia, traseul cel mai scurt este: Franța, Germania, Cehia, Slovacia.

ȘTIAȚI CĂ...?

- În Europa se află cea mai mare țară din lume, Rusia, dar și cea mai mică, Vatican. Identifică aceste țări pe harta din atlasul geografic.
- Localitatea cu cel mai lung nume din Europa este

Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch din Țara Galilor. Numele orașului are 58 de litere și înseamnă *Biserica Sfânta Maria din mica pădure de aluni din apropierea torentului rapid de lângă capela Sfântul Tysilio din peștera roșie.*

11 Geografia... în orarul tău!

Limbă și comunicare

Scrive o compunere cu titlul:
România este o țară europeană.

Matematică

Află de pe internet care sunt suprafețele României și ale țărilor vecine și ordonează-le descrescător.

Arte vizuale și abilități practice

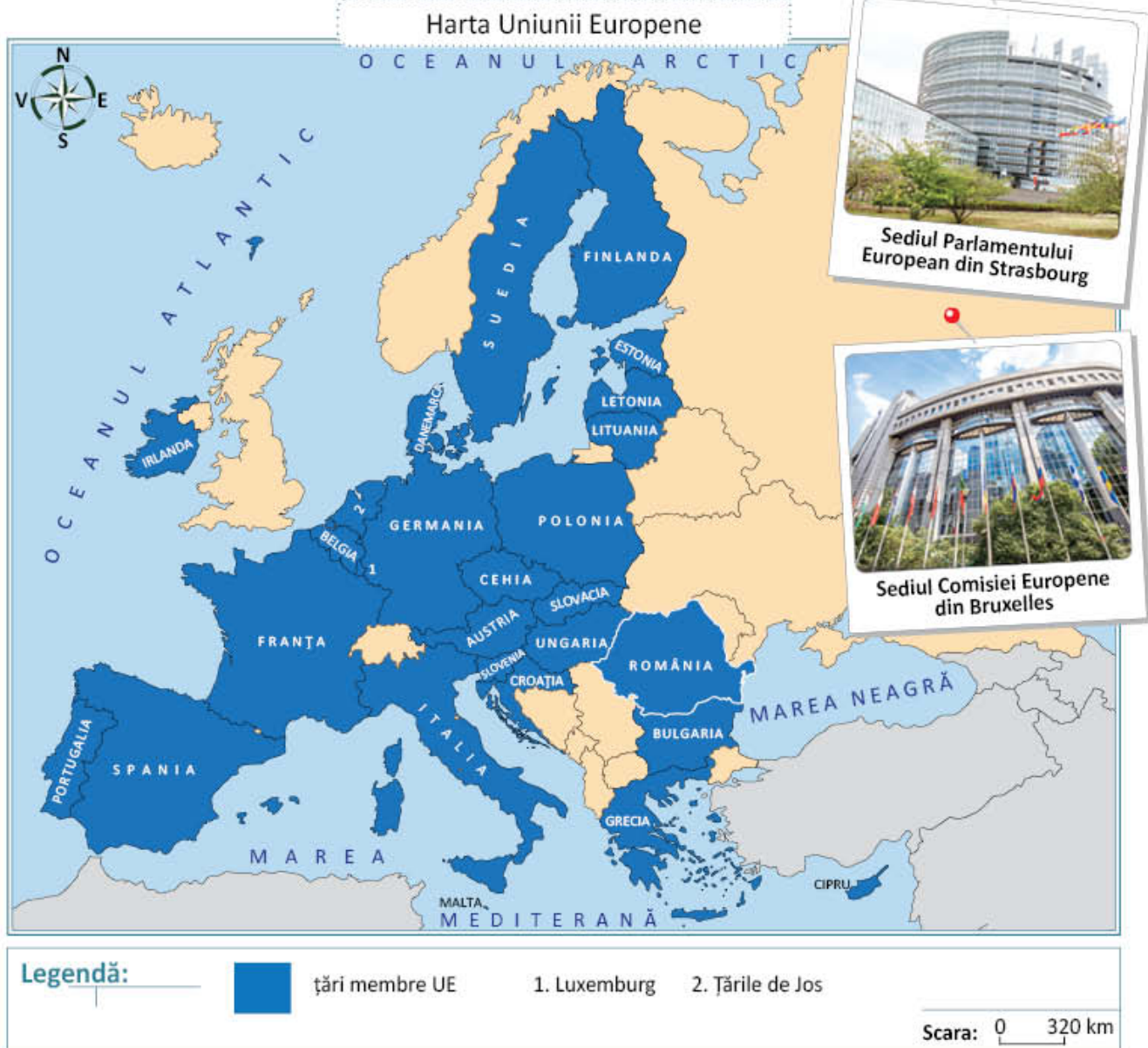
Confectionează din materiale reciclabile steagurile statelor europene!

Uniunea Europeană

Maria și Luca se pregătesc de excursie la Bruxelles. Ei au primit câte un pașaport cu însemnele Uniunii Europene. Tu ce știi despre Uniunea Europeană?

DESCOPERĂ!

- 1 Observă harta Europei și descoperă țările care aparțin Uniunii Europene.

- 2 Caută în atlasul geografic drapelele statelor membre ale Uniunii Europene, observă-le cu atenție și răspunde:
- Care sunt țările care nu au culoarea albă pe drapelul național?
 - Câte drapele conțin culoarea roșie?
 - Ce țări au și stema pe drapel?

IMPORTANT

Uniunea Europeană (UE):

- este o grupare de 27 de state formată cu scopul îmbunătățirii vieții și a condițiilor de muncă, precum și a apărării păcii pe continent;
- reprezintă, în prezent, cea mai importantă grupare de state din lume;
- România a devenit membră a Uniunii Europene la data de 1 ianuarie 2007.

Cele mai importante instituții ale Uniunii Europene sunt:

- **Parlamentul European**, format din reprezentanții aleși din fiecare stat membru. Parlamentul votează legile care trebuie respectate și aplicate în toate țările UE;
- **Consiliul European**, alcătuit din șefii de stat sau de guvern ai țărilor UE;
- **Comisia Europeană**, care are grijă ca hotărârile luate de Consiliul European și de Parlament să fie corect aplicate.

Instituțiile UE veghează ca drepturile cetățenilor săi să fie respectate. Dreptul la libera circulație și dreptul la muncă sunt respectate în fiecare țară a UE.

Pentru a sprijini schimbul de mărfuri între statele uniunii, a fost introdusă o monedă unică: euro. Țările europene au demonstrat astfel că, prin unire, pot deveni cea mai importantă forță economică a lumii.

CLUBUL GEOGRAFILOR

- 3** **Lucrați în grup.** Formați șapte grupe de elevi pentru prezentarea fiecărui loc din lista următoare: Turnul Eiffel (Paris), Marea Piață (Bruxelles), Mica Sirenă (Copenhaga), Poarta Brandenburg (Berlin), Colosseum (Roma), Acropole (Atena), Palatul Parlamentului (București).

- 4** **Lucrați în perechi.** Realizați o hartă a Uniunii Europene. Lipiți etichete cu numele țărilor membre ale UE și numele capitalelor acestor țări. Desenați drapelele corespunzătoare și lipiți-le pe hartă.

JOC Prezentator pentru EUROVISION!

Realizați o scenetă în care să interpretați rolul unei țări europene. Fiecare copil va interpreta o țară, **de exemplu: Sunt Belgia, vorbesc limbile germană și franceză, am capitala la Bruxelles unde se află sediul Parlamentului European.**

ȘTIATI CĂ...?

Simbolurile Uniunii Europene sunt:

- Imnul Uniunii Europene: *Oda bucuriei*;
- Ziua Europei: *9 mai*;
- Deviza Uniunii Europene: *Unitate în diversitate.*

Terra – planeta noastră

Marieii îi place să privească noaptea cerul plin de stele. Uneori se întreabă cum s-ar vedea Pământul de pe Lună.

A. Terra – caracteristici generale

AMINTEȘTE-ȚI!

- 1 Cum se mai numește Pământul? Ce fel de corp cosmic este? Ce formă are?

DESCOPERĂ!

- 2 Observă fotografiile Terrei văzută din spațiu. Cum crezi că s-a reușit fotografierea Pământului din spațiul extraterestru? Ce corp ceresc se rotește în jurul Pământului?

OBSERVĂ ȘI DESCOPERĂ!

- 3 Observă desenul și amintește-ți ce mișcări efectuează planeta noastră. În ce perioade au loc aceste mișcări? Care sunt urmările lor?

IMPORTANT

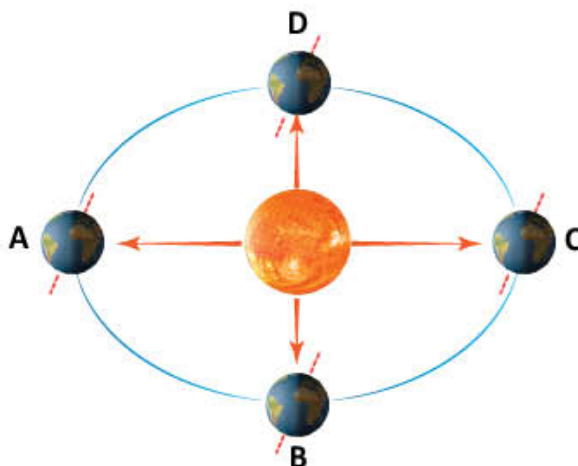
Pământul, planeta noastră, numită și **Terra**, are o **formă sferică**. Văzută din spațiu, Terra pare o sferă albastră datorită apelor (oceane și mări), care ocupă suprafețe foarte mari. Pământul face parte din categoria planetelor de dimensiuni mai mici.

Planeta Pământ efectuează:

- o **mișcare de rotație** în jurul axei sale, realizată în 24 de ore, care determină succesiunea zilelor și a nopților;
- o mișcare în jurul Soarelui, numită **mișcare de revoluție**, realizată într-un an și care, asociată înclinării axei planetei noastre, determină formarea anotimpurilor.

CLUBUL GEOGRAFILOR

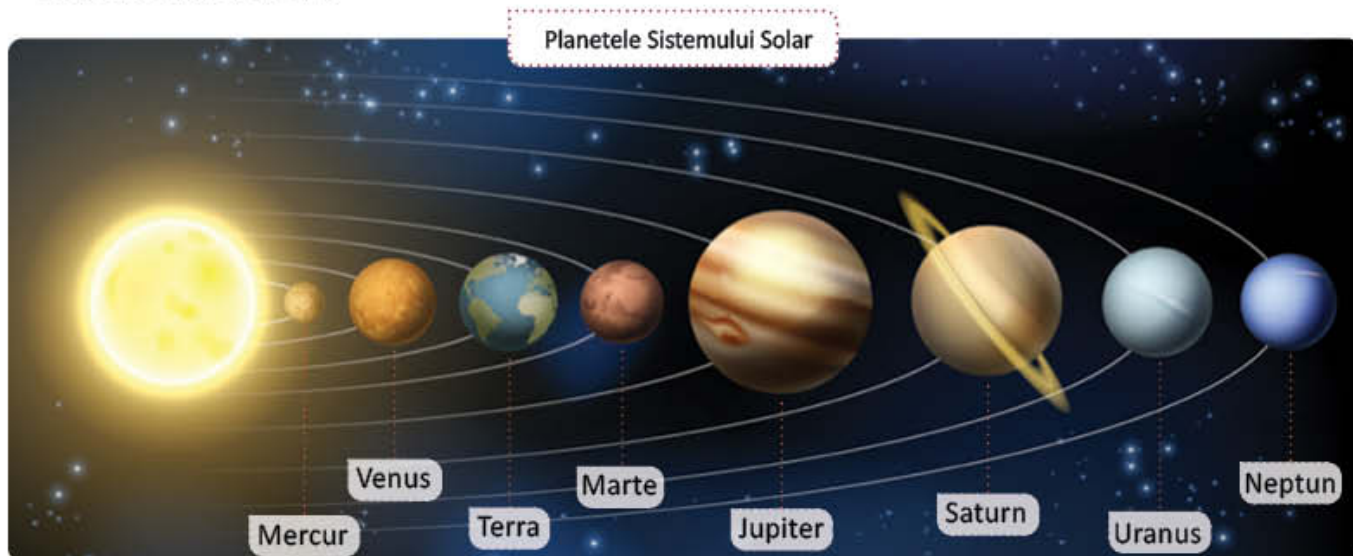
- 4 Care sunt urmările mișcării de rotație a Pământului? Dar ale mișcării de revoluție?
- 5 Precizează numele mișcării Pământului reprezentată în desenul alăturat. Dacă Terra se află în poziția marcată pe desen cu litera **A**, precizează în cât timp va reveni în aceeași poziție.

B. Terra – o planetă a Sistemului Solar

DESCOPERĂ!

- 6 Ce reprezintă imaginea de mai jos? Amintește-ți ce ai învățat la *Științe ale naturii* despre Sistemul Solar și spune din ce este format. Numește corpul cel mai strălucitor și corpurile care se rotesc în jurul său.

IMPORTANT

- Planeta noastră este una dintre cele **opt planete** care se rotesc în jurul Soarelui. Planetele sunt corpuri sferice de mari dimensiuni care se rotesc în jurul stelelor, de la care primesc lumină și căldură.
- Soarele împreună cu cele opt planete și alte corpuri cosmice formează **Sistemul Solar**. Pământul este a treia planetă ca distanță față de Soare și a cincea ca mărime. În jurul Pământului se rotește **Luna**, care este **satelitul natural** al planetei noastre.
- Terra este cunoscută până acum drept singura planetă pe care există viețuitoare: oameni, animale, plante. Viața pe Pământ se datorează distanței favorabile pe care planeta o are față de Soare. Pe Pământ există aerul și apa, necesare viețuitoarelor pentru a putea trăi.

CLUBUL GEOGRAFILOR

7 Numește, în ordinea depărtării față de Soare, planetele Sistemului Solar.

8 Transcrie în caiet și completează următorul text:

Terra este o care se rotește în jurul Pământul face parte dintr-un grup de corpuri cosmice, numit Forma Terrei este În jurul Pământului se rotește

9 Notează, în caiet, **A** (adevărat) sau **F** (fals) în dreptul afirmațiilor de mai jos:

Pământul are lumină proprie.

Pământul primește căldură de la Soare.

Pământul este o stea.

Pământul este cea mai mare planetă a Sistemului Solar.

10 Documentează-te, apoi scrie prin ce se deosebește Pământul de celelalte planete ale Sistemului Solar.

11 Amintește-ți ce ai învățat la *Științe ale naturii* și scrie ce crezi că s-ar întâmpla pe Pământ dacă Soarele nu ar mai produce energie și lumină?

12 **Lucrați în grup.** Realizați la nivelul clasei o copie în miniatură a Sistemului Solar. Umflați baloane cu aer în funcție de mărimile diferite ale planetelor, scrieți numele acestora și pictați-le cu elemente care să le personalizeze în funcție de criteriile propuse de voi.

Suspendați baloanele umflate de plafonul clasei în jurul unui balon uriaș care reprezintă Soarele. Ordinea baloanelor va fi ordinea planetelor care gravitează în jurul Soarelui. Plasați în acest decor și alte corpuri cosmice.

13 Numește trei cauze care au favorizat apariția vieții pe planeta noastră.

14 Imaginează-ți că Pământul se află mai aproape de Soare. Cum ar afecta acest lucru viața pe planeta noastră?

Planiglobul – imaginea Terrei. Continente și oceane

Maria și Luca sunt mândri că au învățat să arate pe hartă continentele și oceanele. Încearcă și tu!

AMINTEȘTE-ȚI!

- 1 Cum poate fi reprezentată înfățișarea Terrei?

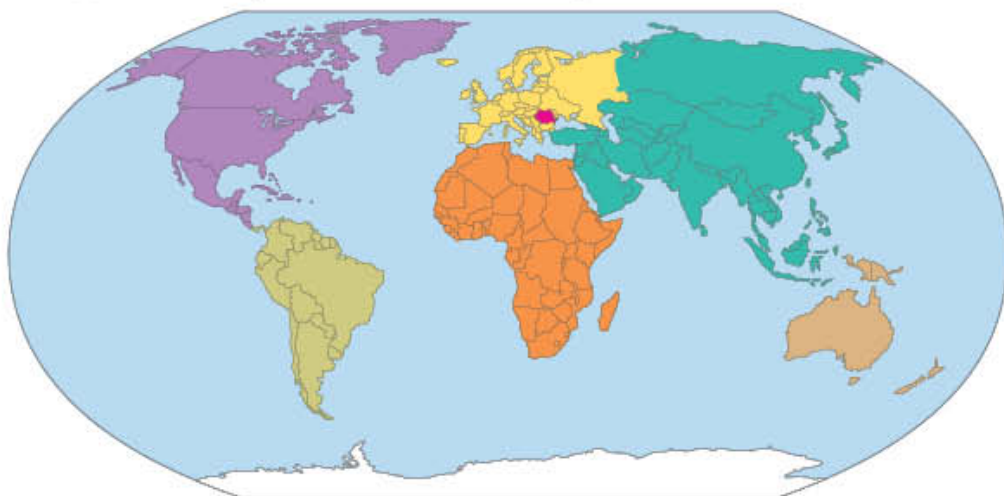

DESCOPERĂ!

- 2 Observă cele două imagini. Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc cele două reprezentări ale Pământului? Care dintre imagini este o reprezentare mai exactă a planetei noastre?

Glob pământesc

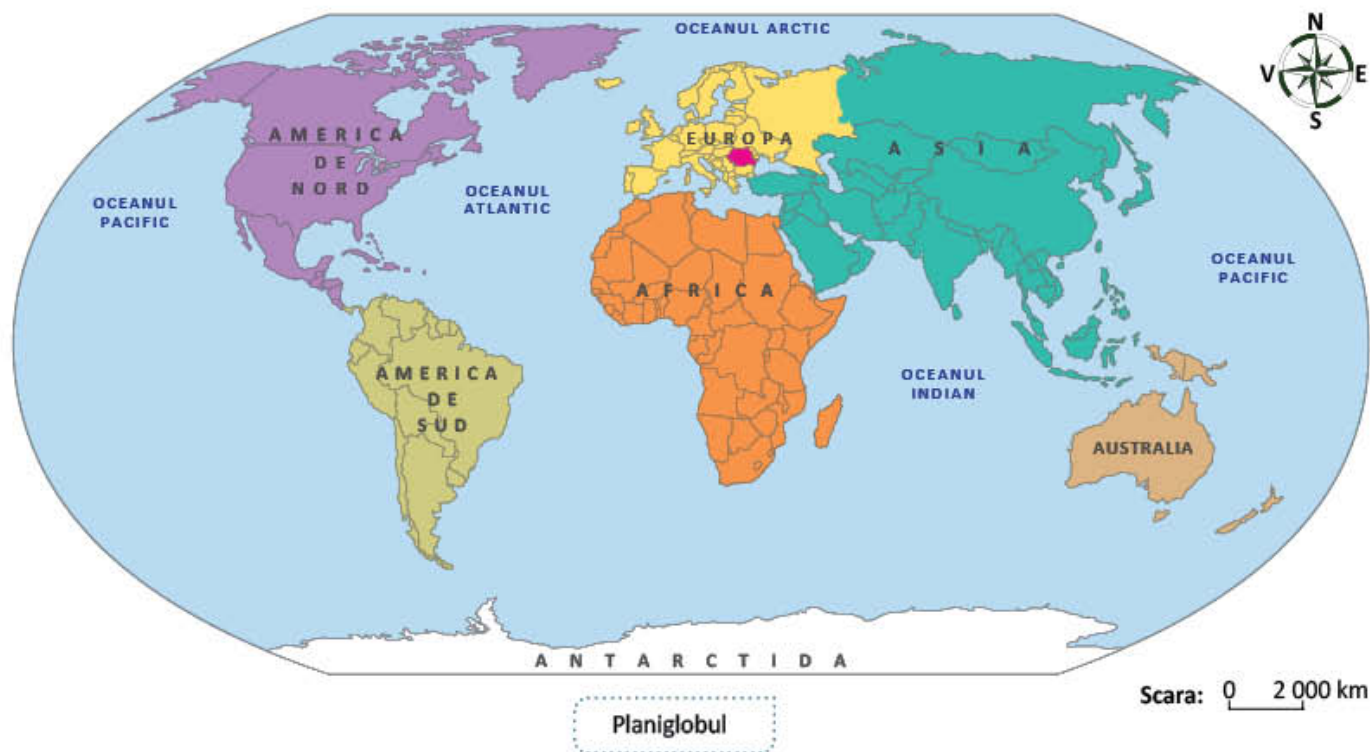
Planiglobul

IMPORTANT

Globul geografic și harta sunt reprezentări ale Pământului. Spre deosebire de hartă, care este plană, globul geografic prezintă și forma sferică a planetei noastre. Pe globul geografic sunt desenate continentele și oceanele. Reprezentarea în plan a suprafeței întregului Pământ se numește **planiglob**.

DESCOPERĂ!

3 Numește continentele și oceanele de pe planiglob.

Scara: 0 2 000 km

IMPORTANT

- **Continențele** sunt cele mai întinse suprafețe de uscat ale planetei. Ele sunt înconjurate total sau aproape total de apele mărilor și oceanelor. În ordinea descrescătoare a mărimii lor, continentele sunt: **Asia, Africa, America de Nord, America de Sud, Antarctica, Europa și Australia.**
- **Oceanele** sunt întinderi uriașe de apă sărată, situate între continente. Oceanele ocupă aproape trei sferturi din suprafața planetei. În ordinea descrescătoare a mărimii lor, oceanele sunt: **Oceanul Pacific, Oceanul Atlantic, Oceanul Indian și Oceanul Arctic.**

CLUBUL GEOGRAFILOR

4 Observă planiglobul, apoi formulează răspunsuri pentru următoarele întrebări:

- Cum se numește cel mai mare continent? Dar cel mai mare ocean?
- Cum se numește continentul situat între Africa și Oceanul Arctic?
- Care este cel mai mic continent? Dar cel mai mic ocean?
- Unde este situat continentul Antarctica?
- Care sunt continentele situate între Oceanul Pacific și Oceanul Atlantic?
- Ce continente mărginesc Oceanul Indian?
- Care este oceanul mărginit de Europa, Asia și America de Nord?

- 5 Luca a găsit o hartă veche care arată drumul făcut de piratul John cel Negru până la locul în care acesta și-a ascuns comoara. Ajută-l pe Luca să descrie traseul piratului și să găsească comoara, completând următorul text:

Piratul a plecat din America de Nord, a navigat spre sud prin Oceanul, a ocolit pe la sud continentul, a traversat Oceanul și Marea, care desparte Europa de Și-a continuat drumul traversând Marea Roșie, între Africa și și a ajuns pe o insulă în Oceanul, unde a găsit comoara.

- 6 Imaginează-ți că trebuie să ajungi în America, plecând de pe continentul european. Care sunt mijloacele de transport potrivite pentru efectuarea acestei călătorii? Argumentează!
- 7 Alege varianta corectă de răspuns:
- Cel mai mare ocean al lumii este:
 - a) Oceanul Arctic; b) Oceanul Atlantic; c) Oceanul Indian; d) Oceanul Pacific.
 - Oceanul Atlantic se află între:
 - a) America și Europa; b) Asia și Australia; c) Europa și Africa; d) Europa și Asia.
 - Continentul care se află între Oceanul Indian și Oceanul Atlantic este:
 - a) Africa; b) Asia; c) Australia; d) Europa.

ATELIER DE CREAȚIE – Planiglobul

- 8 Desenează un planiglob după modelul pe la pagina 111.

ȘTIAȚI CĂ...?

- Antarctica este singurul continent nelocuit de pe planetă din cauza temperaturilor extrem de scăzute înregistrate aici.

Recapitulare

1 Încercuiește varianta de răspuns completă:

- România este o țară carpatică.
- România este o țară dunăreană cu ieșire la Marea Neagră.
- România este o țară carpato-dunăreano-pontică.

2 Completează spațiile libere cu informațiile potrivite:

Sistemul Solar este o grupare de cosmice care cuprinde o în jurul căreia se rotesc planete. Steaua Sistemului Solar se numește Cea mai mare planetă este Terra efectuează o mișcare de în jurul său și o mișcare de în jurul Soarelui.

3 Observă planiglobul de la pagina 111 și rezolvă cerințele:

a) Transcrie și completează următoarele enunțuri:

- Oceanul Pacific apare reprezentat pe suprafața unui planiglob de două ori, pentru că
- Continentul se află în prelungirea continentului Europa.
- În funcție de mărimea suprafeței lor, oceanele pot fi scrise în următoarea ordine: Oceanul, Oceanul, Oceanul și Oceanul

b) Numește:

- două continente situate în partea de nord a Pământului;
- două continente situate în partea de sud a Pământului;
- continentul cu suprafața cea mai mică și continentul cu suprafața cea mai mare.

4 Alege varianta corectă de răspuns pentru fiecare situație:

a) Uniunea Europeană este o organizație care cuprinde în prezent un număr de:

- 28 state membre;
- 27 state membre;
- 29 state membre.

b) România este membră din anul:

- 2000;
- 2007;
- 2015.

c) Drapelul Uniunii Europene simbolizează idealurile de unitate, solidaritate și armonie între popoarele Europei. Pe drapel apar:

- un număr de stele aurii egal cu numărul țărilor membre ale UE;
- un număr de 12 stele aurii pe fond albastru;
- un număr de 15 stele aurii pe fond albastru.

5 Caracterizează continentul european, referindu-te la: așezare și vecini, relief, climă, ape și vegetație.

Evaluare

- 1 Scrie **A** (adevărat) sau **F** (fals) pentru fiecare enunț:
- România este țară membră a Uniunii Europene.
 - România are ieșire la Marea Mediterană.
 - Planeta Terra are o formă sferică.
 - Continentul Europa se află în partea de nord a Pământului.
 - În jurul Soarelui se rotesc șapte planete.
- 2 Selectează varianta corectă de răspuns pentru fiecare caz:
- a) Mișcarea de rotație a Pământului determină:

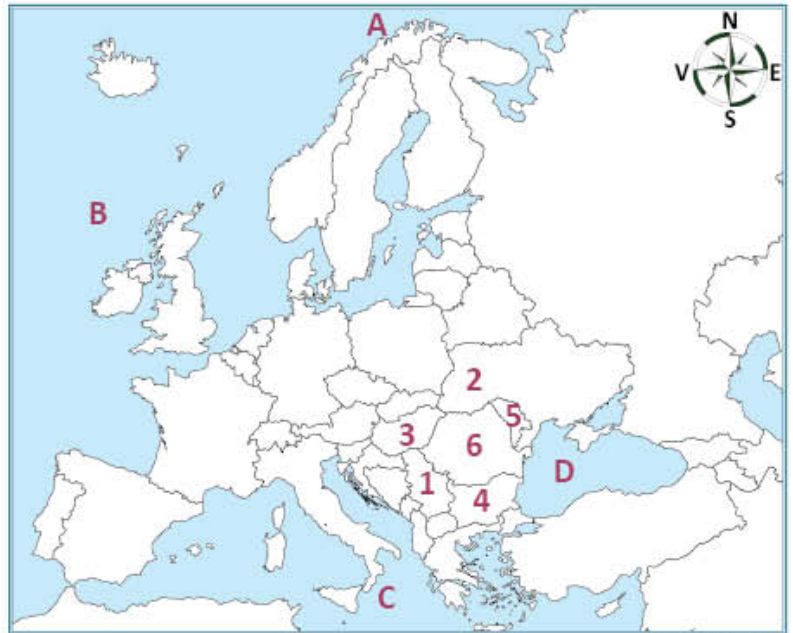
 - succesiunea anotimpurilor;
 - succesiunea zilelor și a nopților;
 - formarea umbrei pe suprafața Pământului.

b) Mișcarea de revoluție a Pământului determină:

 - succesiunea anotimpurilor;
 - succesiunea zilelor și a nopților;
 - stabilirea punctelor cardinale.
 - Modificarea temperaturii aerului în cursul unui an se datorează:
 - mișcării de rotație a Pământului;
 - mișcării de revoluție a Pământului;
 - mișcării de rotație a Lunii în jurul Pământului.
- 3 Pe harta de mai jos, sunt marcate cu litere de la **A** la **D** oceane și mări și cu numere de la **1** la **6**, țări europene.

Notează:

- oceanele și mările marcate cu litere de la **A** la **D** și țările marcate cu numere de la **1** la **6**;
- capitalele țărilor marcate pe hartă, cu numerele **3**, **4** și **5**;
- două dintre țările marcate pe hartă care nu au ieșire la mare. Prezintă, în trei-patru enunțuri, dezavantaje ale țărilor fără ieșire la mare.

Scara: 0 450 km

CUM TE POTI APRECIA – Ai rezolvat corect?

	1	2	3
Foarte bine	cinci răspunsuri corecte	a, b, c	a, b, c
Bine	patru răspunsuri corecte	a, b sau a, c sau b, c	a, b sau a, c sau b, c
Suficient	trei răspunsuri corecte	a sau b sau c	a sau b sau c

GEOGRAFIA FĂRĂ FRONTIERE

5

Curând vine vacanța!

Recapitulează ce ai învățat în clasa a IV-a la Geografie și proiectează o călătorie în realitatea înconjurătoare, în locurile interesante despre care ai aflat și pe care ai dori să le vizitezi. Succes!

Recapitulare finală

- 1 Realizează un desen în care să reprezinți planeta Terra, așa cum ți-o imaginezi tu. Compară desenul tău cu fotografia Pământului realizată din satelit.
 - Care sunt diferențele dintre cele două reprezentări?
- 2 Caută, în atlasul geografic, o hartă fizică a lumii. Indică numele continentelor și oceanelor Pământului. Explică semnificația culorilor, a semnelor convenționale, a informațiilor oferite de legenda hărții.
- 3 Imaginează-ți că participi la un concurs școlar și coordonezi grupul de elevi din școala ta. În cadrul probei practice a concursului vi se solicită să realizați o hartă al cărui titlu este la alegere. Ce hartă vei propune colegilor pentru proba practică a concursului? De ce ar trebui să ții seama în realizarea hărții?
- 4 Caută pe internet sau în atlasul geografic hărți sau planuri pe care să poți indica:
 - a) traseul tău de acasă până la școală;
 - b) amplasarea unei instituții într-o localitate după o adresă cunoscută de tine;
 - c) toate continentele și oceanele;
 - d) lanțuri muntoase de pe teritoriul unei țări sau al unui continent.
 - În care dintre hărți sau planuri este reprezentat spațiul geografic cel mai mic? Dar cel mai mare?
- 5 Observă harta României de la pagina 120. Identifică regiunea din care face parte orizontul tău local. Prezintă toate informațiile pe care le consideri utile: poziție în cadrul țării, relief, climă, ape, vegetație, activități economice.

- a) Localizează pe harta României regiunile unde s-ar putea regăsi fiecare loc reprezentat în imagini;
- b) Pentru a ajunge să vezi în realitate aceste peisaje, ce mijloace de transport ai putea să utilizezi? Prezintă traseul pe care ai putea să-l urmezi din localitatea ta de domiciliu și până la destinație.

- 7 Lucrați în grup.** Organizați un concurs cu tema: *Cel mai bun ghid turistic!*. Concursul poate fi organizat cu ocazia excursiei școlare realizate la sfârșitul clasei a IV-a. Probele de concurs constau în conceperea unui pliant realizat în echipă și demonstrarea abilităților de prezentare a elementelor de geografie locală, regională și națională. Ambele probe vizează includerea în prezentare a următoarelor repere: *numele localității, așezarea geografică a acesteia și județul din care face parte, numărul de locuitori, forma de relief specifică, ocupațiile locuitorilor, bogățiile naturale, instituțiile reprezentative cu impact la nivel local, regional sau național, un scurt istoric (prima menționare documentară, denumirea istorică, evenimente importante pentru locuitorii localității, personalități ale locului etc.).*
- 8** Transcrie în caiet, apoi încercuiește litera corespunzătoare variantei corecte:
- În sudul României se află:
 - a) Câmpia Română; b) Dealurile de Vest; c) Depresiunea Colinară a Transilvaniei; d) Podișul Moldovei.
 - Între Carpații Occidentali și Câmpia de Vest se află:
 - a) Câmpia Română; b) Dealurile de Vest; c) Depresiunea Colinară a Transilvaniei; d) Subcarpații.
 - Unitatea de relief care se învecinează cu Delta Dunării este:
 - a) Carpații Orientali; b) Câmpia de Vest; c) Podișul Dobrogei; d) Podișul Getic.
- 9 Lucrați în grup.** Realizați un afiș care să cuprindă informații despre caracteristicile generale ale reliefului României. Inserați în conținutul afișului fotografii sugestive care reprezintă principalele forme de relief.
- 10** Caracterizează, în câteva enunțuri, clima României. Te poți referi la așezarea pe continentul european și la relieful țării noastre. Argumentează cum influențează acești factori clima României.
- 11** Scrie numele a trei râuri care izvorăsc din:
- a) Carpații Orientali; b) Carpații Meridionali; c) Carpații Occidentali.
- 12** Construieste un rebus geografic în care să completezi, pe verticală de la A la B, numele celui de-al doilea fluviu ca lungime din Europa. Utilizează în definiții informațiile cele mai importante despre acest fluviu: munții de unde izvorăște fluviul sau țara în care se află izvoarele fluviului, numele unor capitale europene traversate, denumirea mării în care se varsă, tipul de gură de vărsare, forme de relief străbătute etc.
- 13** Scrie un scurt text despre importanța economică a Mării Negre pentru țara noastră. Utilizează în redactare următorii termeni: transport maritim, turism, petrol, pescuit, construcții și reparații de vapoare.
- 14** Realizează un tabel pe care să-l completezi cu zonele de vegetație corespunzătoare pentru:
- a) câmpie; b) dealuri și podișuri.
- 15** Identifică zonele de vegetație reprezentate în fotografiile alăturate.
- Oferă exemple de nume de plante și nume de animale specifice acestor zone.

- 16 Propune, în scris, câte două argumente care să explice următoarele afirmații:
- *Zonele de câmpie sunt cele mai populate de pe întreg teritoriul țării.*
 - *În zonele de munte trăiesc mai puțini locuitori.*
- 17 Exemplifică: a) resurse ale subsolului țării noastre; b) resurse de la suprafața țării noastre.
- 18 **Lucrați în perechi.** Realizați în echipă un poster care să conțină informații și ilustrații reprezentative despre obiectivele turistice din zona: a) Carpaților Orientali; b) Carpaților Meridionali; c) Carpaților Occidentali.
- 19 Caracterizează, în câteva enunțuri, un podiș la alegere dintre: Podișul Moldovei, Podișul Getic și Depresiunea Colinară a Transilvaniei. Precizează: *poziția geografică, unitățile de relief care se învecinează cu podișul prezentat, râurile, vegetația, bogățiile, ocupațiile locuitorilor.*
- 20 Compune un text scurt despre Dealurile de Vest. Poți utiliza în conținutul textului următoarele cuvinte: *Câmpia de Vest, Ungaria, Carpații Occidentali, dealuri, râuri, înălțimi, Mureș, Someș.*
- 21 Întocmește o fișă despre Câmpia Română sau Câmpia de Vest care să cuprindă informații referitoare la: *poziția geografică, vecini, ape curgătoare, bogății, principalele orașe și ocupațiile locuitorilor.*
- 22 Enumeră motivele pentru care Delta Dunării a fost declarată rezervație a biosferei.
- 23 Descrie localitatea în care trăiești, referindu-te la: *așezarea geografică, unitatea de relief în care este situată, tipul așezării, numărul de locuitori și ocupațiile de bază ale acestora, localitățile învecinate, județul din care face parte, elemente de istorie locală.*
- 24 Realizați în echipă un poster care să cuprindă informații, imagini și documente despre capitala României.
- 25 Imaginează-ți o călătorie cu trenul prin țările vecine României. Stabiliți o destinație pentru fiecare coleg din clasă. Scrieți câte un jurnal de călătorie care să cuprindă informații generale despre fiecare țară în parte (*așezare, relief, capitală, limbă și monedă națională, elemente culturale distincte, personalități etc.*) și impresii de călătorie. Propuneți afișe, fotografii, postere cu rezultatele activității.

Chișinău

Budapesta

Belgrad

Sofia

Kiev

- 26 Documentează-te și scrie numele celor șase state europene fondatoare ale Uniunii Europene. Scrie apoi numele ultimelor trei state care au aderat la UE.

- 27 **Lucrați în grup.** Realizați o machetă a Sistemului solar.

Evaluare finală

1. Scrie două asemănări și două deosebiri dintre hartă și plan.
2. Pe ce trepte de relief se găsesc lacurile menționate în coloana **A**?
Unește, prin săgeți, denumirea fiecărui lac cu treapta de relief pe care este situat, din coloana **B**.

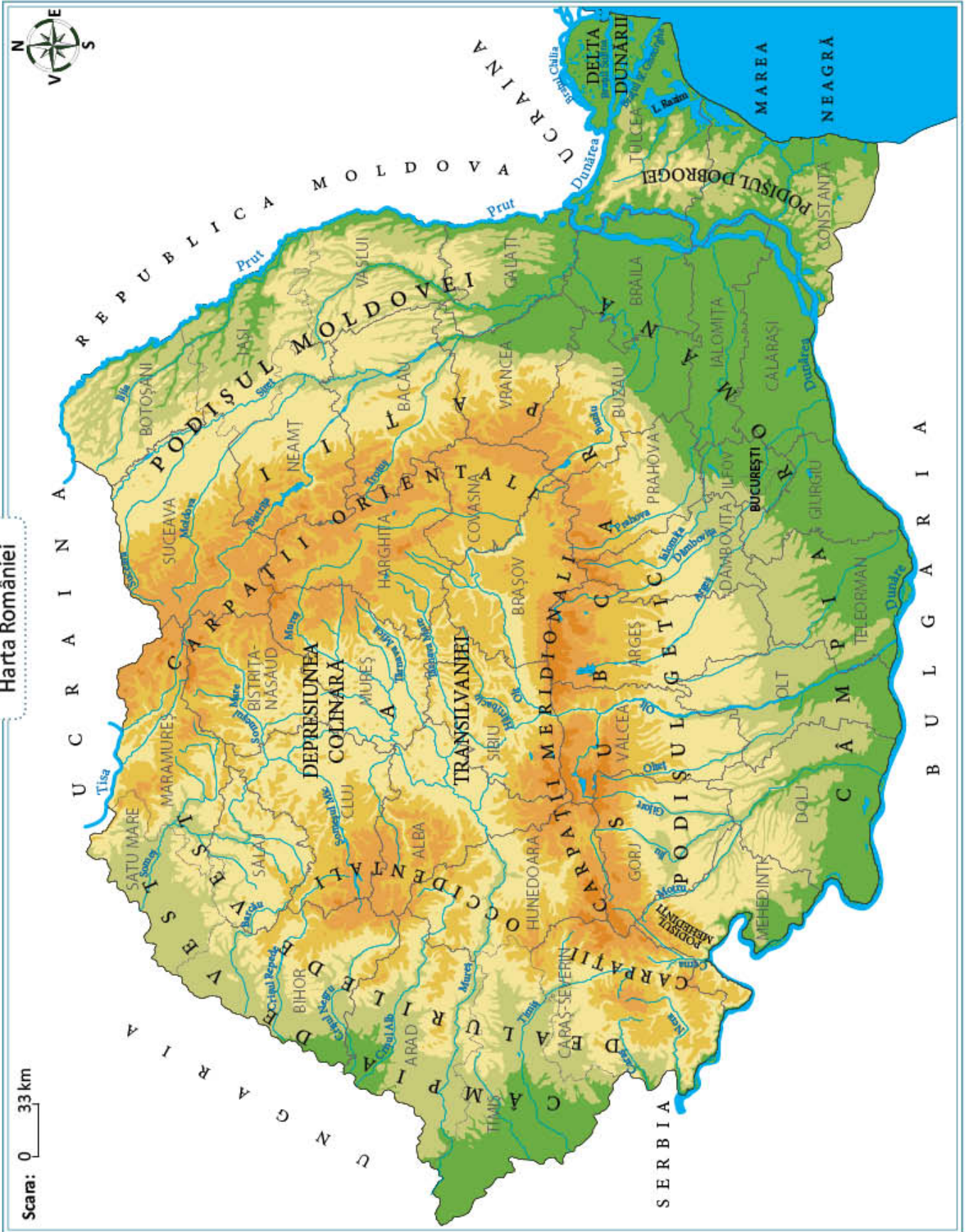
A Amara Bâlea Bucura Sfânta Ana Slănic Ursu Vidraru	B Munte Deal și podiș Câmpie
---	--
3. Scrie trei caracteristici ale reliefului României.
4. Realizează o caracterizare a unității de relief în care se află așezată localitatea ta natală. Utilizează în caracterizare următoarele elemente geografice:
 - a) poziția geografică și limite;
 - b) caracteristicile naturale (relief, climă, ape, vegetație);
 - c) resursele și activitățile economice.
5. Observă harta Europei și descoperă România.
 - Scrie trei caracteristici comune ale Europei și ale României.
6. Descrie elementele caracteristice ale planetei Terra, precizând:
 - a) forma;
 - b) numele satelitelui său natural;
 - c) mișcărilor pe care le efectuează.

CUM TE POTI APRECIA – Ai rezolvat corect?

	1	2	3	4	5	6
Foarte bine	patru referințe	7 asocieri	trei caracteristici	a, b, c	trei caracteristici comune	a, b, c
Bine	trei referințe	6 asocieri	două caracteristici	a, b ori a, c ori b, c	două caracteristici comune	a, b ori a, c ori b, c
Suficient	două referințe	5 asocieri	o caracteristică	a ori b ori c	o caracteristică comună	a ori b ori c

Harta României

GEOGRAFIE

clasa a IV-a

ISBN: 978-606-8681-69-6

www.intuitext.ro